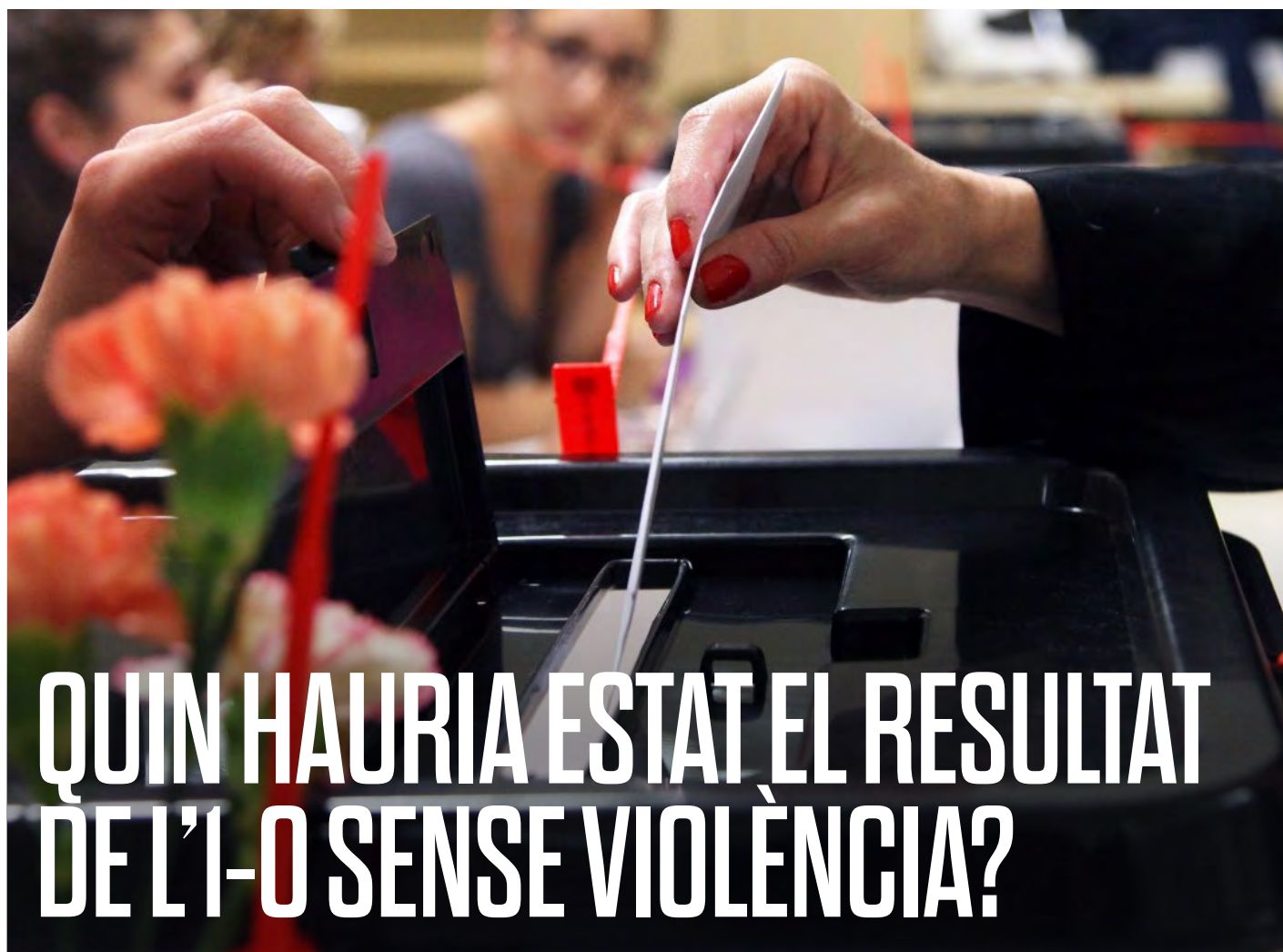

- ⊕ **Teatre:** 'Càsting Giulietta' al Lliure de Gràcia
- ⊕ **Exposicions:** Realisme holandès d'entreguerres a l'IVAM
- ⊕ **Lletres:** Literanit a Palma

QUIN HAURIA ESTAT EL RESULTAT DE L'1-O SENSE VIOLÈNCIA?

ENTREVISTA RAMÓN GROSFOGUET SOCIÒLEG PROFESSOR A LA UNIVERSITAT DE BERKELEY

'El "junquerisme" és rendició'

ENTREVISTA BRUNO ORO 'Ara els humoristes estem una mica acollonits'

Avui, 28 de setembre de 2019, Jordi Cuixart i Jordi Sànchez fa 711 dies que són a la presó, Oriol Junqueras i Joaquim Forn 694, Carme Forcadell, Dolors Bassa, Raül Romeva, Josep Rull i Jordi Turull 584 i Xavier Duch, Ferran Jolis Guardiola, Eduard Garzón, Xavier Buigas, Germinal Tomás Aubeso, Alexis Codina i Jordi Ros en fa 2

TRENS D'ANADA I TORNADA I TRENS SENSE RETORN

MERCÈ IBARZ

FOTOGRAFIA DE MERCÈ IBARZ

**Que puguem veure
sobre el franquisme tant
com sobre l'Holocaust:
'Different Trains' a la
Miró**

Hem arribat a la Miró amb el funicular, que no sempre funciona però que aquesta temporada sí, per a goig nostre. El metro ens ha dut fins a l'estació de Paral·lel, el diumenge a aquesta hora els vagons estan tranquils. L'espera de tres minuts en el túnel del funicular no ha estat cap nosa. Si saps el temps que el funi trigarà a engegar t'estalvies les presses que a moltes persones ens domina quan hem d'agafar un tren o un metro o un funi que és a la via. Potser som els únics indígenes del vagó, potser del tren aeri sencer.

Turistes. També n'hi ha dins de la Miró. És difícil de saber per què el turista, l'individu, un per un, es queda palplantat al mig d'on sigui –el vestíbul, la botiga, la llibreria, el bar, les escales– i no para atenció quan per darrere li demanes pas amb el to corresponent, i fins te'n rius de la circumstància, com si no pogués reaccionar com a individu social. Pareix que aquest home, aquesta dona, en lloc de la Miró sigui, posem-hi, en un hospital, un indret que per si mateix et deixa tot sovint en un cert estat de xoc. Potser els encega la lluminosa arquitectura de Sert només d'entrar-hi. Tot sovint són una llauna, els pobres, i van tots a veure la col·lecció Miró. N'hi ha ben pocs, a estones cap, a la sala fosca on es pot veure 'Different Trains', un xoc immaterial.

La caiguda del mur va obrir l'escletxa per on s'expliquen les històries que havien quedat tapades en terres poloneses i en totes les altres terres

En el rerefons, els trens sense retorn que en aquells mateixos anys criatures jueves com ell eren obligades a prendre cap als camps d'extermini

Hi faig la foto, un cop decidit que us en parlaré. L'Holocaust nazi em fa massa respecte per a parlar-ne gaire, hi ha tanta gent que ho fa bé, cada volta n'hi ha més informació, llibres, investigacions, films i sèries, de tot Europa, memòries de supervivents i reflexions i angoixes dels descendents, les generacions joves que descobreixen que els ancestres els han explicat malament les coses, amb silencis, mitges veritats i falsedats, i a més és sabut que cada terra fa sa guerra: la caiguda del mur va obrir l'escletxa per on s'expliquen les històries que havien quedat tapades en terres poloneses i en totes les altres terres. He acceptat que acabaré els dies sentint més coses d'aquell horror.

Només espero el mateix respecte del franquisme, a veure quan va de debò, hi ha tantíssima gent obrint finestres (fosses no perquè no poden), però el més calent continua sent a l'aigüera. I si de nazis parlem, la Barcelona nazi encara té moltes coses a dir. Parzelonenburg, que en diu un personatge de Sales.

'Different Trains' s'acaba el 6 d'octubre, segurament hi tornaré. Hi havíem entrat per la música de Steve Reich (Nova York, 1936) del mateix títol d'aquesta instal·lació videogràfica, en tres pantalles enormes, de Beatriz Caravaggio, artista asturiana calculo que a la quarantena per les fotos, la seva web no dóna més informació d'edat. La història va així: el 1988, el músic Reich, compositor i mestre de la música repetitiva, també dita minimalista, va estrenar la peça, un oratori laic en tres parts sobre els trens d'anada i tornada que agafava de menut als Estats Units de casa de la mare a la del pare, que s'havien divorciat, i, en el rerefons, els trens sense retorn que en aquells mateixos anys criatures jueves com ell eren obligades a prendre cap als camps d'extermini. Trens agafats pel nen Reich de sis-set-vuit anys paral·lels als trens sense retorn on eren encabits els seus coetanis europeus per ser sacrificats.

Beatriz Caravaggio ha escodrinyat i buidat molts arxius visuals. Manté l'estructura en tres actes, aquí en tres pantalles

Es poden agafar trens sense perill? Són innocus els trens que traslladen una criatura enmig del divorci dels pares?

Els moviments de la partitura són: 'I: Amèrica abans de la II Guerra Mundial'; 'II: Europa durant la guerra'; 'III: després de la guerra'. Reich la va enregistrar interpretada pel quartet Kronos. Gairebé trenta anys després, Beatriz Caravaggio estrena el 2016 la seva versió, amb la mateixa interpretació dels Kronos, gosant posar-hi allò més compromès de sumar al record dels camps d'extermini: imatges, moviment, poètica. Representar allò que no fa la música, art abstracte per si mateix.

Per fer-ho Beatriz Caravaggio ha escodrinyat i buidat molts arxius visuals. Manté l'estructura en tres actes, aquí en tres pantalles. No sempre hi veus els trens nazis i quan sí, els veus de lluny gairebé sempre. De vegades deixa només la imatge central, acompanyada de les pantalles negres. Sembla dir llavors: fixa-t'hi, aquest és un material històric que no puc alterar ni poetitzar.

Però de vegades ho fa, deixa només una pantalla encesa, al mig: llavors distorsiona la imatge. Entre el respecte i la distorsió, diu l'obra, corren aquests trens, aquests trens paral·lels. Es poden agafar trens sense perill? Són innocus els trens que traslladen una criatura enmig del divorci dels pares? Trens d'anada i de tornada. Trens sense retorn. Dura una mitja hora, temps suficient per a sentir el passat en dansa fondre's en el present, subtil, com la música repetitiva que el nen Reich tal vegada es va començar a empatollar llavors, al ritme i el so dels trens de la seva infància. Potser gràcies a aquells trens va sobreviure al buit familiar a través de la música, mentre que tantes criatures de la seva generació que s'haurien pogut conèixer de grans no, no ho podrien fer, no ho van fer.

Al carrer, en sortir de la Miró, ho continuem sentint. Ens treu de l'encanteri un taxista que posa límits a les pretensions excessives d'una família de turistes amb un nadó. Imatges fortuïtes corren per vies paral·leles, sense sentit. 📺

'PER' I 'PER A': QUÈ PODEM FER PER (A) NO CONFONDRE'NS?

'Per' i 'per a', el trencacaps de la sintaxi catalana: maneres de sortir-se'n · Un altre article de la secció de llengua 'Ras i curt'

JORDI BADIA

Fa pocs dies que vaig ensopegar amb una pàgina web que parlava d'una **'cuina pensada per nens'**. No acabava de veure clar si els nens havien pensat l'espai o bé la gastronomia. Però quan hi vaig entrar —ai, las!— vaig descobrir que la mainada no havia pensat pas res, sinó que eren els pares que volien una cuina per a nens. Se'm va ocórrer, malalt de llengua com sóc, de cercar al Google les seqüències **'pensat per nens'** i **'pensada per nens'** i, en total, vaig obtenir més d'onze mil pàgines web. En vaig repassar una trentena i totes tenien la mateixa errada, la mateixa confusió. Definitivament, la gent confon 'per' i 'per a'.

Aquest punt de la gramàtica s'ha presentat sovint com el gran trencacaps del català, i ho deu ésser. Però, d'entrada, s'ha de dir que la dificultat en l'ús de 'per' i 'per a' no és pas general a tot el domini lingüístic. Al País Valencià i a les terres de l'Ebre no els suscita pas gaires dubtes. En canvi, a la resta del país, sí. Per què? Perquè la gent no hi diu mai 'per a', sinó sempre 'per'.

En aquest article, mirarem d'explicar per a què serveix cada preposició i, en acabat, algunes maneres de superar l'entrebanc. Som-hi.

Usos de 'per' i 'per a'

D'aquestes dues preposicions, la més complexa és 'per', que indica:

- causa, motiu (*El van castigar per les seves malifetes*)
- autor (*Un llibre fet per nens*)
- mitjà, manera (*És portat per tres camions*)
- allò que serveix de pas (*Passen per la drecera*)
- el temps en què s'esdevé una acció (*Pel maig, cada dia un raig*)
- allò en lloc de què (*M'ha pres per un convidat*)
- a tall de, com a (*Va agafar un bastó per espasa*)

En canvi, 'per a' assenyalava:

- destinació (*Un llibre escrit per a nens*)
- direcció (*Enviar menjar per a l'Índia*)
- ús, efecte o abast (*És bo per a tothom*)
- concreció temporal (*Deixem-ho per al dia 10*).

Primer desllorigador: la idea de 'finalitat'

Com veieu, els usos de 'per' són molt variats. En canvi, en les frases amb 'per a', hi plana gairebé sempre una idea comuna, la de finalitat (o destinació o recepció, que són idees afins). En les dues primeres frases, en lloc de 'per a', podríem dir perfectament 'destinat a': *Un llibre destinat a nens*, *Enviar menjar destinat a l'Índia*.

La idea de destinatari o receptor es palesa encara més si comparem dues frases tan semblants com aquestes:

- Un dibuix fet per alumnes novells* (en són els autors)
- Un dibuix fet per a alumnes novells* (en són els destinataris)

Vegem més frases amb 'per a' i comprovarem que hi preval aquest concepte:

- Hi fan espectacles per a tots els públics* (destinats a tots els públics)
- Escrivia articles per al diari* (el diari n'era el receptor final)
- És un concert pensat per a una generació* (va destinat a una generació)
- Hi ha una multa per a cada membre de l'organització* (cada membre ha rebut una multa)
- Ha tingut resultats nefasts per a la reputació dels presoners* (la destinatària dels mals resultats és la reputació dels presoners)
- L'independentisme és un perill per a l'estat espanyol?* (el qui rep aquest perill és l'estat espanyol)

Segon desllorigador: la comparació amb les altres llengües

De les llengües que ens envolten, el castellà és la llengua que ens pot ésser més útil, en aquest cas. Per un seguit, el castellà 'por' es correspon amb 'per';

‘Per’ i ‘per a’, el trencacaps de la sintaxi catalana. PIXABAY/VW

i ‘para’ amb ‘per a’. Tanmateix, tinguem en compte que el castellà fa un ús de ‘para’ que per al català és excessiu, perquè tradicionalment s’ha resolt amb la preposició ‘de’. Exemples:

—No tindrem temps de fer tantes coses (millor que no pas: *temps per a fer tantes coses*)

—Això no serveix de res (millor que no pas: *no serveix per a res*)

—Té una gran capacitat de controlar la situació (millor que no: *capacitat per a controlar la situació*).

—Organitzen una comissió de defensa del medi (millor que no: *una comissió per a la defensa del medi*).

Quant a les altres llengües veïnes, ni l’occità, ni el francès ni l’italià no ens seran útils per a aclarir l’ús de ‘per’ i ‘per a’. En occità, ‘per’ ocupa tots els significats. En francès, el repartiment de les preposicions ‘par’ i ‘pour’ no s’acaba d’avenir amb el de les catalanes ‘per’ i ‘per a’. I tampoc no hi ha aquesta correspondència amb l’italià, en què ‘per’ és predominant en la majoria d’usos, al costat de ‘da’ o ‘a’.

I si després ve un infinitiu?

L’ús de ‘per a’ davant infinitiu ha estat objecte de controvèrsies, estudis i teories, d’ençà de fa molts anys. Fins al punt que s’han acabat consolidant tres normes diferents i l’Institut d’Estudis Catalans ha optat per considerar-les correctes totes tres. Són, succintament, aquestes:

—Aplicar la mateixa distinció que en la resta de contextos. Així com escrivim *Treballa per a la consecució d’un objectiu*, escriurem *Treballa per a aconseguir un objectiu*. I així com escrivim *És útil per a tot*, direm *És útil per a fer-ho tot*. Aquesta norma s’adiu amb el parlar del País Valencià i de les terres de l’Ebre. La propugna, per exemple, el doctor Gabriel Bibiloni, que la va explicar i justificar en aquest article.

—Fer servir sempre ‘per’ davant un infinitiu (i mai ‘per a’). S’adiu amb els parlars orientals. La va proposar per primera vegada Joan Coromines. Segons aquesta norma, escriurem *Treballa per aconseguir un objectiu* i *És útil per fer-ho tot*.

—Mantenir ‘per a’ sempre que s’indiqui finalitat (*És útil per a fer-*

ho tot), llevat dels casos en què la preposició depèn d’un verb d’acció voluntària (*Treballa per aconseguir un objectiu*). Aquesta norma, corrent en el català clàssic, fou establerta per Pompeu Fabra i és la que segueix VilaWeb.

Si voleu filar prim

Encara n’hi ha més, de casos que han suscitat dubtes i controvèrsies. Els enumerem breument:

—Davant ‘sempre’. El IEC admet tant *Oblida-te’n per sempre més* (opció triada a VilaWeb) com *Oblida-te’n per a sempre més*.

—Per a expressar l’opinió o el punt de vista. Segons la normativa, tant podem dir *Per ell, tot és terrorisme* (opció triada per VilaWeb) com *Per a ell, tot és terrorisme*.

—Quan equival a ‘en pro de’ o ‘en favor de’ —sovint amb verbs actius com ara ‘lluitar’, ‘maldar’, ‘esforçar-se’, ‘votar’..., o els noms corresponents—, la normativa estableix que s’ha de fer servir ‘per’: *lluitar per la pau, pacte per l’habitatge*. ■

HO TORNARAN A FER

PERE MARTÍ

Intenten aplicar la plantilla basca a Catalunya, però com que aquí no hi ha ETA, s'han d'inventar una organització terrorista. ALBERT SALAMÉ

L'estat espanyol imposa el relat de la violència per justificar l'aplicació del 155 i la il·legalització de partits independentistes * Podem ressuscita l'oferta de fer una candidatura 'botànica' al senat espanyol *** Pilar Costa rectifica a mitges el requisit del català per a l'ICIB**

TEMA DEL DIA

Preocupació. Aquesta setmana, la política catalana ha viscut moments que s'assemblen molt al del setembre del 2017. Hi ha hagut detencions contra militants independentistes per a fer un escarment, s'ha anunciat l'enviament de reforços de la policia espanyol de cara a l'octubre per fer por, s'ha crispat intencionadament el parlament per mostrar una falsa imatge de trencament de la societat catalana i es torna a amenaçar amb l'aplicació de l'article 155. Una sensació de déjà vu en què, en lloc del referèndum del Primer d'Octubre, hi ha la resposta a la sentència del Tribunal Suprem contra els dirigents independentistes. Una resposta que a hores d'ara és una

incògnita però que té molt preocupat el govern espanyol.

Això que s'ha viscut no és pas un retorn al passat, sinó una previsió del que pot passar en el futur, els mesos vinents. Però aquesta vegada s'ha traspasat una línia vermella, que és la de vincular l'independentisme amb violència. Ho han provat amb unes detencions arbitràries d'activistes del CDR, s'han inventat el nom d'una suposada organització terrorista que no ha actuat mai i han trobat material per a fabricar explosius que no han esclatat mai. Tot això, amb una construcció mediàtica indecent per a donar-li veracitat de cara a l'opinió pública espanyola i a la catalana que consumeix mitjans espanyols.

Els qui no van condemnar la violència policíaca de l'1-O, els qui no volen investigar les connexions del CNI amb els autors dels atemptats de Barcelona demanen ara a l'independentisme que condemni la violència

L'independentisme haurà de fer alguna cosa més que apel·lar a les bones intencions si vol aturar aquesta ofensiva de l'estat i fer creïble aquesta desobediència civil que predica però que, per ara, no practica

Ara l'independentisme ja és sospitós i està obligat a condemnar una violència que no existeix si no vol donar veracitat al relat espanyol. El PSOE, el PP i Ciutadans demanen als polítics catalans que condemnin la violència. Els qui no van condemnar la violència policíaca de l'1-O, els qui no volen investigar les connexions del CNI amb els autors dels atemptats de Barcelona i Cambrils, els qui avalen els dos anys de presó preventiva que porten els presos polítics pretenen ara que les institucions catalanes condemnin una violència que no ha vist ningú.

A Catalunya tothom sap que l'independentisme és pacífic, democràtic i no violent, però és igual. Perquè l'objectiu d'aquestes peticions de condemna és tenir la base legal per a il·legalitzar partits si els convé. Intenten aplicar la plantilla basca a Catalunya, però com que aquí no hi ha ETA, s'han d'inventar una organització terrorista. No els funcionarà, com tampoc els va funcionar l'aplicació del 155. Segurament, si el tornen a aplicar, ho faran de forma més dura, més llarga i de més abast, incloent-hi el control dels Mossos i TV3. La decisió la prendran després de la sentència i abans de les eleccions, perquè el clima electoral afavoreix l'adopció de mesures que haurien de ser extremes però que s'han encarregat de normalitzar. La mateixa portaveu del govern espanyol, Isabel Celaá, reconeixia que de moment no es donen les condicions per a aplicar-lo, però no ha dubtat que el govern espanyol ho farà si es vulnera l'estatut o la constitució espanyola. Pedro Sánchez va just a les enquestes i un 155 contra Catalunya l'entronitzaria com el salvador de la pàtria. Ni el PP ni Ciutadans s'hi oposarien i seria aplaudit per tot l'establishment. Aquests dies el silenci de Madrid sobre el que passa a Catalunya és novament eixordador.

El balanç de la setmana són set presos polítics més, que s'afegeixen als nou que ja hi havia. L'estat espanyol va a

totes i ho tornarà a fer. Davant aquesta ofensiva, l'independentisme continua demanant diàleg i fa crides a no caure en el parany de la violència. Però l'estat farà igualment allò que cregui convenient, perquè per ells la violència ja existeix i controlen el relat. L'independentisme haurà de fer alguna cosa més que apel·lar a les bones intencions si vol aturar aquesta ofensiva de l'estat i fer creïble aquesta desobediència civil que predica però que, per ara, no practica.

MÉS QÜESTIONS

Podem ressuscita l'oferta de fer una candidatura 'botànica' al senat espanyol. Tot i la decisió de Compromís de concórrer a les eleccions espanyoles del 10 de novembre amb Més País, la candidatura encapçalada per Íñigo Errejón, la formació lila manté l'oferiment a la coalició valenciana de confeccionar una plataforma electoral conjunta per al senat espanyol. L'oferta només afectaria les tres circumscripcions valencianes i inclouria també el PSPV. Es tractaria de repetir el pacte del Botànic per al senat espanyol. L'oferta de Podem té el precedent de les eleccions del 2015 i 2016. L'any 2016, Podem, Esquerra Unida i Compromís van concórrer plegats al congrés espanyol i al senat en la candidatura A la Valenciana, amb la qual van aconseguir el 25% dels vots a la cambra baixa espanyola i van esdevenir la segona força del País Valencià. Podem reconeix que la inclusió dels socialistes és molt complexa, però diu que la possible confluència entre Partit Popular i Ciutadans al senat podria fer canviar d'opinió el PSPV, que el 2016 va refusar la mateixa proposta per l'oposició total de la direcció federal del partit. El secretari d'anàlisi política, Ferran Martínez, ha explicat que si hi ha voluntat d'entesa, les tres formacions podrien obrir converses. Compromís es mostra prudent a l'hora de valorar l'oferiment i diu que l'estudiarà. La cap de la coalició, Mònica Oltra, diu que no és incompatible concórrer al congrés espanyol amb Més País i al senat amb una candidatura que, a més de la for-

mació d'Íñigo Errejón, també inclogui Podem i Esquerra Unida.

Morera defensa la igualtat lingüística a Brussel·les. El president de les Corts Valencianes, Enric Morera, ha defensat la igualtat lingüística de tots els pobles d'Europa i una acció directa dels organismes i institucions de la Unió per a evitar la discriminació cultural i lingüística al territori europeu. En un acte organitzat per Network to Promote the

TAL DIA COM AVUI
El 27 de setembre de 1975, el règim franquista afusellava Xosé Humberto Baena, José Luis Sánchez i Ramón García, Jon Paredes 'Txiki' i Angel Otaegi. Van ser les darreres execucions signades pel dictador

3 dies de dol ha decretat el govern d'Andorra per la mort del copríncep francès Jaques Chirac. ARXIU

Linguistic Diversity (NPLD) i el Consell d'Europa amb motiu del Dia Europeu de les Llengües, Morera ha intervingut com a representant de la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals d'Europa (CALRE), en qualitat de coordinador del grup de treball sobre diversitat cultural i lingüística. En la intervenció a la seu del Consell d'Europa, Morera ha defensat la tasca dels parlaments regionals europeus en la defensa i la promoció de la diversitat cultural i lingüística que tant enriqueix la Unió Europea i ha demanat a les institucions de la Unió: 'Que ens escolten, ens deixen participar i ens deixen fer aportacions per a construir una Europa de veritat, des de la base, una Europa on es defense la igualtat de totes les persones, de tots els pobles, de totes les cultures i llengües i es treballa per posar fi a qualsevol classe de discriminació.' El president del parlament ha explicat el procés començat a Sevilla, en l'assemblea general de CALRE, en el qual es creà el grup de treball que, amb les aportacions d'experts del món acadèmic i d'altres parlaments regionals europeus al Seminari de València de maig de 2018, serviren per aprovar dos decàlegs, sobre la diversitat cultural i la diversitat lingüística, que foren ratificats en l'assemblea general de CALRE de novembre de 2018 a les Açores. El document aprovat per CALRE ha estat repartit per les institucions europees, com ara la Comissió Europea.

El port de València tira endavant l'ampliació amb el vot en contra de Ribó. El consell d'administració de l'Autoritat Portuària de València (APV) ha aprovat de triar endavant la proposta de l'empresa MSC –l'única presentada a concurs públic– per a construir l'ampliació nord del port de València amb l'únic vot en contra del batlle, Joan Ribó. Ha argumentat que considera necessària una nova Declaració d'Impacte Ambiental (DIA), basant-se en un informe dels serveis jurídics del consistori que així ho recomana. Segons que ha explicat Ribó, 'augmenten els volums de dragatge, hi ha un efecte paisatgístic sobre la zona nord i hi ha un indubtable

impacte de mobilitat i sobre les condicions de qualitat de l'atmosfera', ja que 'es duplica el nombre de camions'. Ribó ha volgut deixar clar que el consistori no diu que hi hagi impacte, sinó que es faci l'estudi per determinar els possibles impactes i també ha remarcat que l'ajuntament no vol que s'aturi l'ampliació, sinó que es faci bé.

Costa rectifica a mitges el requisit del català per a l'ICIB. La portaveu del govern i consellera de Presidència, Cultura i Igualtat, Pilar Costa, ha anunciat que modificaran les bases de la convocatòria per al càrrec de director de l'Institut d'Indústries Culturals de les Illes Balears (ICIB) i hi inclouran el nivell B2 de català com a requisit, i no pas com a mèrit. És una rectificació a mitges, perquè en l'anterior convocatòria es demanava el C1. Preguntada per aquesta qüestió en la conferència de premsa posterior al consell de govern, Costa ha explicat que als estatuts de l'ICIB –aprovats la legislatura passada– només s'establia que el candidat fos escollit mitjançant convocatòria pública i que tingués formació universitària. No obstant això, ha deixat clar que, atesa la polèmica entre diversos partits disconformes amb la decisió, moviments socials i la ciutadania, a ningú li passava pel cap que la persona escollida no tingués els coneixements mínims de la llengua catalana. La portaveu ha justificat el canvi 'perquè es reculli el català com a requisit, però no perquè hi hagués el més mínim dubte que la persona en tingués el coneixement'.

LA XIFRA

3 dies de dol ha decretat el govern d'Andorra per la mort del copríncep francès Jaques Chirac.

TAL DIA COM AVUI

El 27 de setembre de 1975, el règim franquista afusellava Xosé Humberto Baena, José Luis Sánchez i Ramón García, Jon Paredes 'Txiki' i Angel Otaegi. Van ser les darreres execucions signades pel dictador. ■■

RAMÓN GROSFOGUEL

‘Junquerisme és rendició’

Entrevista al sociòleg, professor de la Universitat de Berkeley i ponent de la Jornada Internacional de No-violència que organitza avui l'ANC

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

Ramón Grosfoguel (1956) és sociòleg i professor associat de la Universitat de Berkeley, als Estats Units. Aquest porto-riqueny és molt empàtic amb el procés independentista de Catalunya, el qual coneix bé perquè ja fa catorze anys que imparteix cursos d'estiu al país. Famosos i virals són les seves polèmiques amb

Podem. Grosfoguel està especialitzat en processos colonials, racisme, i és deixeble del gran sociòleg Immanuel Wallerstein (1930-2019). Mirada heterodoxa de l'esquerra global, crític amb l'eurocentrisme i amb la vigència dels imperis colonials, Grosfoguel és un dels ponents de la Jornada Internacional de la No-violència que l'Assemblea Nacional

Catalana ha organitzat avui, i també és un dels convidats del programa 'FAQS' de TV3. VilaWeb el va entrevistar ahir a tocar de la seu de l'ANC, i es va trobar amb un Grosfoguel molt al cas de Catalunya, i molt contundent amb el 'junquerisme', segons ell un 'neopujolisme' 'que travessa tots els partits, i que contraposa al 'cuixartisme', una visió

*O us planteu o us
passaran per sobre*

*És un error pensar
que perquè vas perdre
una batalla has
perdut la guerra*

més combativa i directe, que també veu en tots els partits. Grosfoguel és directe, apassionat i molt contundent. I partidari, més que mai, de la desobediència civil a Catalunya.

—Com veieu el cas català, ara mateix?

—Les condicions objectives per a una lluita sobiranista són més que madures, en el sentit que hi ha un estat que es comporta de manera repressiva i neofeixista. I el judici, quan arribi a Estrasburg, caurà. Però quan caigui, els presoners ja hauran complert anys, com va passar amb Otegi. Per tant, les condicions objectives són més que clares, però el problema principal no és aquest. El problema són les condicions subjectives.

—Condicions subjectives?

—Sí. Condicions subjectives del moviment sobiranista. Catalunya viu el dilema del 'junquerisme' versus 'cuixartisme'. Ho he explicat en algun vídeo. Exposo que el 'junquerisme' és pràcticament una rendició davant de l'estat espanyol. És acceptar una derrota i caure en el joc de l'estat espanyol, que diu que una minoria d'independentistes s'imposa a una majoria no independentista. Aquest és el relat de l'estat espanyol. I què fa Esquerra? En comptes de qüestionar-lo, diu que és cert. Som una minoria, no una majoria, i per tant hem d'esperar quinze anys, vint anys, i mentrestant ens convertim en pujolistes. Administrarem l'autonomia espanyolista, farem diners i veurem si d'aquí a vint anys la majoria s'ha fet independentista. I aleshores farem un referèndum. Jo en dic 'neopujolisme'. Que no és sinó una rendició a l'estat espanyol. Aquí hi ha un poble que a partir del Primer d'Octubre va prendre consciència de la necessitat d'una solució sobiranista. No dic necessàriament independentista. Dic sobiranista, que inclou opcions no independentistes. Opcions que primer creuen en el dret de decidir dels catalans. I en segon lloc, creuen en una opció sobirania, que pot ser federal, o el que sigui. Si fas aquesta suma, aquí la gran majoria creu en el dret de decidir i la gran majoria creu en una solució sobiranista. Per què entres

a la camisa de força que l'estat espanyol t'ha imposat, i n'acceptes la premissa? Això és el que fa ERC i Junqueras. El 'junquerisme' és rendició. I a més a més, hi ha una altra qüestió.

—Quina?

—És un error pensar que perquè vas perdre una batalla has perdut la guerra. D'entrada, el Primer i el Tercer d'Octubre no van ser cap derrota. Van ser una victòria en molts sentits. Que no vas aconseguir els objectius immediatament i vas ser derrotat? D'acord. Però des de quan perdre una batalla és perdre una guerra? Si aquesta hagués estat la lògica de Gandhi, imagineu-vos on seria l'Índia avui. Si aquesta hagués estat l'actitud dels negres americans, on serien avui? Sempre poso l'exemple del general Giáp, que va perdre totes les batalles amb els americans del Vietnam... I va acabar guanyant la guerra! No es tracta de guanyar batalles, es tracta de guanyar la guerra. Què passa aquí a Catalunya, que va perdre una batalla i ara us penseu que heu perdut la guerra! Hi ha una mena de psicologia de la rendició. Hi ha una psicologia de la derrota que jo en dic 'junquerisme'.

—I el 'cuixartisme'?

—Els qui diuen 'senyors, això no acaba aquí'. Aquesta lluita continua. I el pròxim pas és passar a la desobediència civil. I la qüestió no és treure els presos. I si ens hi hem de passar catorze anys, ens els hi passem. Aquí la qüestió és la lluita per la sobirania del poble català. Cuixart és el Mandela català. És qui de debò pren una postura de no rendició, tot i ser dins la presó. La lluita, endavant. I aquestes dues tendències, el 'junquerisme' i el 'cuixartisme', són transversals a totes les organitzacions. A ERC domina el 'junquerisme', però també hi ha 'cuixartistes'. I en el cas de Junts per Catalunya dominen els 'cuixartistes', però hi ha un sector 'junquerista', encapçalat per Mas. I atenció, que poden ser majoria.

—I a la CUP?

—Igualment! Els 'junqueristes' de la CUP us diran que el cicle del procés

L'únic que salvarà Catalunya és un moviment de desobediència civil que faci ingovernable Catalunya

ADIVA KOENIGSBERG

ha acabat, reconeguem que no es van aconseguir els objectius, i ara hem de fer feina de base durant quinze anys fins que els anticapitalistes tinguin l'hegemonia dins el moviment sobiranista. Ajornem-ho fins d'aquí a quinze anys. Mateixa idea.

—**I en el vostre cas, com ho veieu?**

—Que ara mateix tens un poble esperant a sortir al carrer, i ho frenen les baralles entre els partits pel *xiringuito* de cadascú. El 'junquerisme', que travessa tots els partits, ho frena. I aquest és el problema principal. Aquí falta un moviment de masses popular que, des de baix, des de la societat civil, desbordi els partits. Desobediència civil pacífica, no violenta i ben organitzada. I que faci Catalunya ingovernable. L'única cosa que salvarà Catalunya és un moviment de drets civils i desobediència civil de base que desbordi els partits i que faci ingovernable Catalunya. Només aleshores obligaràs l'estat espanyol a fer alguna cosa.

—**Jo no sé si l'ANC està preparada per fer això. No sé si Òmnium ho està. El Primer d'Octubre es va aconseguir amb la gent, sí, però també amb els partits.**

—Certament. Però és que dins de tots els partits tens 'cuixartistes'. I un moviment com aquest que us dic faria forts els 'cuixartistes' de dins els partits. Els 'cuixartistes' d'ERC, els de Junts per Catalunya i els de la CUP. Què diran si la gent surt al carrer i diu prou?

—**Quin problema hi veieu, a esperar anys com diu ERC? Es pot solucionar en tres anys? Segur?**

—No hi veig cap problema, en els quinze anys. Jo dic que la lluita ha de continuar. I s'ha d'anar escalonant. Quant durarà? No ho sé. Potser sí que és a llarg termini i dura anys. Però no pots posar-te a jeure i esperar. I fer-te pujolista quinze anys. Home, això no. Que continuï la lluita, i que es passi a un altre nivell. Que es faci un moviment de desobediència civil. Que la gent surti al carrer. I aquest moviment s'ha d'organitzar bé. No es tracta de

posar-te a una plaça perquè et detinguin. Es tracta de paraitzar la ciutat, les ciutats. I de manera mòbil ara vas aquí, vas allà, et mous. Mai quiets en un sol lloc. Una moguda així ben organitzada i coordinada és l'única cosa que tindria èxit. En el moviment de drets civils dels negres americans, feien actes de desobediència civil simultanis. Desbordes l'estat. N'agafen 100? N'apareixen 300. La cosa es fa ingovernable. A Puerto Rico, amb les bases militars, la gent va saltar les reixes de les bases i es va plantar en plenes pràctiques militars. Les van haver d'aturar. Bases inoperables que van acabar tancant. L'Índia, igual. Marxes i mobilitzacions per tot arreu. Què passaria si en aquestes manifestacions que feu d'un milió de persones, només 10.000 hi anessin preparades amb motxilles i s'asseguessin en llocs neuràlgics de la ciutat? Què passaria?

—Han tancat set independentistes més a la presó sense judici. Com es pot defensar, l'independentisme?

—Defensar-se no és pas agafar les armes. L'ús de les armes aquí no funcionarà. Aquí us volen encaixonar com van fer amb els bascos. Ho fan i no en feu servir, d'armes, imagineu-vos amb armes. Al País Basc van fer moltes de les coses que ara us fan aquí. Van fabricar casos, però tenien una excusa, que era ETA. I aquí no hi ha res d'això. I així i tot parlen de terrorisme. És un relat que potser preparen de cara a l'octubre. Saben que vindrà la sentència, i que la gent es mobilitza. Llegiu la primera plana d'El País d'avui. Saben que ve la desobediència civil. Aquesta gent tenen infiltrats. Has de saber-ho. Ells creen un relat de cara a l'opinió pública, tant l'espanyola com la internacional. Moviment català, moviment terrorista. I crec que s'ha de tenir un contra-relat. I la veritat, no el veig ben organitzat, el contra-relat.

—Heu estat molt crític amb l'esquerra espanyola, en general. Com veieu ara Podem?

—Lamentablement, Podem té una posició oportunista. No vau veure el debat

ADIVA KOENIGSBERG

d'investidura? Què va dir Pablo Iglesias? Tranquil, el cas català el sacrifiquem per tal de governar amb el PSOE. I si ha de recórrer al 155, endavant.

—Pablo Iglesias va rectificar a Twitter.

—Quin és el Pablo Iglesias de debò? El qui fa el tweet, salvant la cara de les crítiques internes, o el qui diu a Sánchez 'nosaltres serem lleials al PSOE, fins i tot en el 155'? Quin és el de debò? El darrer, no ens enganyem. L'altre és maquillatge. Aquesta gent no és seriosa. Són uns xarlatans. Si us plau, poseu-ho com ho dic: xarlatans, això són.

—Els catalans són uns rics egoistes. Aquí la cosa important és la lluita de classes. L'independentisme és un moviment burgès i de classe mitjana que no ens interessa per a res. Què dieu davant d'això?

—És el discurs clàssic de l'esquerra eurocèntrica. L'esquerra imperialista

L'esquerra espanyolista no veu el seu nacionalisme de poble opressor

i colonialista. Que sempre que veu un conflicte nacional només pot veure-hi la burgesia. I a la pràctica sabeu què fan? Prenen partit per l'estat imperialista, i el nacionalisme xovinista, i la burgesia. Això fan. Aquesta és la gran paradoxa. Que en nom d'una crítica suposadament anticapitalista i de lluita de classes reafirmen la burgesia imperialista. És un clàssic: a França, durant la guerra d'Algèria, el Partit Comunista va prendre partit a favor de l'estat francès, contra el moviment d'alliberament d'Algèria. Per ells eren nacionalistes burgesos, retrògrads, perquè la civilització francesa era superior. Aquesta esquerra espanyolista veu el nacionalisme dels pobles oprimits, però no veu el seu nacionalisme de poble opressor. La cosa que caracteritza l'espanyolisme, avui dia, és un nacionalisme cec al nacionalisme propi. Un nacionalisme que en nom de l'antinacionalisme afirma un nacionalisme imperialista. I això fa l'esquerra espanyolista: es posa de banda de l'estat espanyol i la burgesia imperialista espanyola. I no ho veuen. Ho fan amb cara d'angelets. L'esquerra espanyola no veu fins a quin punt és nacionalista.

—Puigdemont, com el veieu?

—Com un dirigent nacionalista català d'un partit que s'identifica com la dreta catalana. Però com dic jo sempre, hi ha categories que no ajuden a entendre el cas català. A l'esquerra espanyolista li fascina fer servir dreta i esquerra. Però això a Catalunya col·lapsa. Perquè mireu, algú com Ada Colau, que semblaria de l'esquerra radical, pacta amb Manuel Valls per evitar que un partit sobiranista com Esquerra governi a Barcelona. Puigdemont, suposadament de dretes, i a l'exili, té contra les cordes l'estat espanyol. Quin és el tema, aquí? L'estat imperial espanyol i com t'hi posicionen. I davant d'això, l'esquerra espanyolista és dreta a Catalunya. I la suposada dreta catalana és part del poble en contra de l'imperi espanyol. Les categories dreta i esquerra aquí no serveixen.

—Hi ha eleccions espanyoles. Què faríeu?

—Jo seguiria la proposta d'Albano-Dante Fachin. Fer un front unit d'emergència nacional. I que tots els partits vagin units a les eleccions del novembre. Volen una majoria àmplia amb què no hagin de dependre dels vots catalans. Per això crec que, atesa la situació, seria una derrota política si cada partit va amb el seu *xirringuito* a barallar-se entre si per llocs i vots. Seria la cosa més nefasta. Crec que la proposta de Fachin és digna: quants diputats va tenir ERC el 28-A? Quinze? Doncs quinze a la llista per a tu. I Junts per Catalunya? Set? Doncs set per a ells. I anar junts amb uns punts mínims.

—Hem de votar Perdo Sánchez perquè, si no, ve la dreta.

—És que Sánchez és dreta. I a Catalunya, ultradreta. I això aquí no ho acaben de veure. Pedro Sánchez tindrà contradiccions amb la ultradreta per alguns temes, si voleu, però no pas en el cas català. A Catalunya no li tremolarà el pols per implementar un 155. Però mireu què passa! Gent a la presó. Una de les coses amb què s'equivoca ERC és amb l'anàlisi que fa de l'estat espanyol, posant el PSOE a l'esquerra i creure que si investeixen Sánchez, hi haurà amnistia, canviarà la cosa i es podrà negociar. I això és mentida. ERC ha donat un xec en blanc al PSOE, i mireu on som. Us penseu que Sánchez es comportarà de manera diferent a la del PP, Vox o Ciutadans? No! Ara més que mai anirà a totes. És on es perd la gent: es pensen que el PSOE és un partit d'esquerres. El PSOE és dreta, i enfront Catalunya, ultradreta.

—Il·legalització de partits. Com al País Basc. Ho veieu possible?

—És el següent pas. O us planteu o us passaran per sobre. Passarà un camió ben gros per sobre. Això us passarà si no opteu per un moviment de masses i desobediència civil. I no calen milions de persones. Amb uns milers ben organitzats, aconseguiràs que la resta et segueixi. Perquè hi ha molta gent que diu aquí espero. Aquí espero. Aquí espero. ■

Sánchez és dreta. I a Catalunya, ultradreta

Jo seguiria la proposta d'Albano-Dante Fachin: fer un front unit d'emergència nacional

BRUNO ORO

‘Ara els humoristes estem una mica acollonits’

Entrevista a l'actor, músic i escriptor, que torna al teatre amb l'obra 'Immortal'

ADIVA KOENIGSBERG

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Des que va deixar el 'Polònia', l'actor Bruno Oro no ha estat tan present mediàticament i molta gent li havia perdut la pista. L'any passat, però, els seus seguidors van poder tornar a gaudir del seu talent interpretatiu amb l'obra *Immortal* (Club Capitol), que és

una comèdia dramàtica futurista on es desdobra en multitud de personatges que s'enfronten a la immortalitat. Després de l'èxit de la temporada passada, torna a representar-la fins al 20 d'octubre.

Aquest darrer any, Oro no ha potenciat només la seva faceta inter-

pretativa, sinó que també ha publicat el seu primer llibre, *Tú buscas amor y yo cobertura*, un relat autobiogràfic en què el narrador és un mòbil a punt d'espatllar-se. Parlem amb ell sobre l'obra de teatre i la novel·la, sobre el seu vessant polifacètic i l'estat de l'humor avui.

Vam gestar l'espectacle sempre tenint present que volíem que la gent es fes la pregunta: 'Què seria de mi si tingués tot el temps del món?'

Quan vaig deixar el 'Polònia' vaig anar-me'n als Estats Units i, de sobte, vaig trobar que tenia tant de temps lliure que necessitava fer alguna cosa

—Per què un espectacle entorn del concepte d'immortalitat?

—Fa dos anys vaig llegir *Homo Deus* i em va impactar molt. M'interessa el post-humanisme, els temes relacionats amb la tecnologia, la intel·ligència artificial... Vaig pensar que volia fer un monòleg sobre la immortalitat i aleshores vaig conèixer el Marc Angelet i l'Alejo Levis, que en són els autors i directors. Vam començar a improvisar i escriure i vam muntar l'espectacle de zero. Ells tenien un espectacle que es deia *Life spoiler*, molt bo, de ciència-ficció. Jo volia fer alguna cosa semblant, però per la meva tendència vam anar més cap a la comèdia. És una comèdia intel·ligent, en què toquem qüestions com la religió i els pares. Vam gestar l'espectacle sempre tenint present que volíem que la gent es fes la pregunta: 'Què seria de mi si tingués tot el temps del món?' Què significaria estar dos-cents anys amb la teva parella o tenir un fill de tres-cents quaranta-cinc anys que encara no se n'ha anat de casa?

—I què faria Bruno Oro si tingués tot el temps del món?

—Potser faria molts discs, perquè per a mi la música és una manera d'investigar i de comunicar. Et tanques en un estudi i el temps vola... Segurament també escriuria molts llibres perquè sempre tinc històries al cap i m'agrada molt escriure. I viatjaria molt. M'agrada molt viatjar i trobo que una de les frustracions que la vida sigui curta és que no pots veure ni una centèsima part del planeta. Suposo que faria moltes voltes al món!

—Deu ser esgotador fer trenta personatges seguits. Com us prepareu?

—Primer assaig molt cada peça i cada personatge per separat. Vaig arribar a odiar l'escena del metro, en què n'hi ha quinze. És molt complicada: el gest, la paraula, diferenciar cada veu —quan parla una dona, un home gran, un jove... L'has de fer mil vegades i, de sobte, a la mil i una dius 'ja la tinc, quina meravella!' És com un ball, una coreografia. Però és complicada. Al principi suava

moltíssim fent l'obra i vaig perdre força pes. Ara ja no suo, perquè la conec i la porto més bé.

—Com heu dit, a banda de la interpretació, una altra de les vostres passions és la música. D'on us ve aquesta afecció?

—Del meu pare, que de molt petit ja m'enregistrava cassetts de flamenc, jazz, pop... Escoltava música que normalment no escolten els nens. He tingut molta cultura musical des de molt petit i suposo que això m'ha fet molt sibarita amb el tema. Des de la clàssica fins al techno, m'agrada tota la música! El reggaeton em costa una mica més, però ho intento [riu]. A casa es ballava molt a les festes, sobretot la meva mare i els meus avis. Molta música negra, funk, salsa, rumba... Molts ritmes afrocubans i brasilers. A més, hi havia un piano i jo el tocava. Hi he aprofundit molt amb un mestre molt bo, Maurici Villavecchia, i considero que sóc un pianista dotat. A banda, el meu avi per part dels Pichot —la part catalana de la família— era violoncel·lista i havíem tingut una tia àvia cantant d'òpera a escala mundial, la Maria Gay. A totes dues cases, la catalana i la napolitana, sempre hi ha hagut molta música.

—Expliqueu que la part desvergonyida us ve de la branca napolitana de la família, però que teniu un costat tímid.

—Jo crec que sóc tímid, sí, però també tinc una part molt sociable, molt italiana, que em ve del meu pare, que era un paio simpàtic. Suposo que això ho he heretat perquè no sóc asocial, però sí que sóc tímid.

—Ningú ho diria.

—En Toni Soler és molt tímid, també. I som del mateix dia, el 4 de juny. Els gèminis tenim una façana molt externa i una altra molt introvertida.

—També heu explicat que una altra de les vostres passions és l'escriptura. Fa poc vau publicar *Tú buscas amor y yo co-bertura*. Per què vau decidir de començar a escriure?

Passar de ser tan visible a no existir –perquè aquesta és la sensació que té la gent– és dur

ADIVA KOENIGSBERG

—Quan vaig deixar el ‘Polònia’ vaig anar-me’n als Estats Units i, de sobte, vaig trobar que tenia tant de temps lliure que necessitava fer alguna cosa. Vaig pensar que seria bonic que un telèfon mòbil narrés la història del seu amo, amb tantes coses com sap el telèfon mòbil de nosaltres. És l’últim any de vida del telèfon d’un actor, que sóc jo. Vaig pensar que era una manera de narrar la meua vida amb perspectiva, des de la fredor de la tecnologia. Això em va permetre un distanciament que em va ser molt útil. Era com un diari, però em vaig enredar i vaig començar a inventar personatges ficticis! Jo no sabia que gaudiria tant escrivint, i que fos publicable...

—La novel·la parla d’un actor que protagonitza una sèrie d’èxit, però decideix deixar-la, de la mateixa manera que va deixar el ‘Polònia’. Per què va fer-ho i què va passar a partir de llavors?

—Vaig deixar-ho perquè feia deu anys

que hi era i estava molt cansat. Ja no em divertia com abans. Estava molt cansat del maquillatge i la gent em començava a etiquetar, perquè jo feia l’Artur Mas en aquells anys del procés, que era molt intens. Al final em sentia com si fos ell. Anava pel carrer i la gent em deia ‘president!’... Vaig pensar que, si volia fer altres coses, potser això m’ho dificultaria. I no volia cremar-me. Vaig parlar amb en Toni, que va ser collonut amb mi. És com si fos el meu germà gran. M’ha cuidat sempre moltíssim i ho va entendre. Just quan jo tenia pensat deixar-ho ho va deixar l’Artur Mas de debò. Una coincidència meravellosa... [Riu.]

—Heu volgut tornar-hi?

—No, però ha estat dur. No fer res, de sobte, és un abisme. Estava acostumat a sortir cada setmana per la televisió durant deu anys i a vegades en dos programes, perquè també feia ‘Crackòvia’. Passar de ser tan visi-

ble a no existir –perquè aquesta és la sensació que té la gent– és dur. T’has de reinventar, trobar-te a tu mateix, començar de zero. Per això *Immortal* va venir perfecte, en el moment just, de dir ‘torno a fer teatre, a fer allò que sé fer més bé’. És com vaig començar i sento que tinc molta llibertat al teatre. Va ser tornar a la roda.

—Un actor ha d’estar permanentment en aquest ‘tornar a la roda’? Pot ser dalt de tot i al cap de dos mesos tornar a fer càstings...

—Per a un actor, el ‘Polònia’ no és normal. Jo estava molt ben acostumat perquè no és normal estar deu anys essent protagonista d’un programa de màxima audiència. Quan això es va acabar vaig dir ‘Ah, és veritat, sóc actor!’ [Riu.]

—Al gener estreneu *Cobertura*, amb Clara Segura. No sé si també té a veure amb la tecnologia...

—Sí. L'he escrita amb l'ajuda de l'Alejo Levis, d'*Immortal*, i la dirigeix la Clara. Som només els dos en escena i és una bogeria. Només puc dir això. És una comèdia molt boja on fem molts personatges i on hi haurà alguns personatges de 'Vinagre'. L'argument gira entorn d'una parella composta per un director de cinema argentí en decadència i una actriu que és una icona feminista amb milions de seguidors a Instagram que no té cap mena d'escrúpols. I la tecnologia els distancia.

—Com descriuríeu la vostra relació artística amb Clara Segura? Teniu una química brutal...

—L'altre dia vam acabar plorant de riure en un restaurant. Ni tan sols podíem parlar amb el cambrer... Això només em passa amb ella. És una pallassa en potència, però a més tenim el mateix sentit de l'humor. Aquelles coses amb què mors de riure amb un amic d'infància em passen amb ella. Ens posem a fer coses i acabem plorant de riure. Suposo que quan ens trobem a l'escenari es genera aquesta química. En la comèdia, o hi ha química o no hi ha res. Això es transmet a l'espectador. És una cosa intangible i inexplicable. És bonic, perquè molta gent jove que mirava 'Vinagre' i que normalment no va al teatre ja ha comprat les entrades perquè volen veure la Jenny i l'Eli, encara que sigui al teatre.

—Tornant a la tecnologia, per què vau deixar YouTube? Els vostres vídeos fent de Casimiro i Jacobo eren força populars.

—Si tingués molts diners i un petit equip per a fer un vídeo per setmana ho faria encantat, però és una pasta i a mi em costa molt abusar de la gent perquè faci vídeos amb mi, si no hi ha diners. Anar al mercat de la Boqueria a fer un gag és un esforç, i jo vull pagar a la gent. A mi el format de YouTube m'encanta. Em sembla que hi ha coses molt ben parides i molt intel·ligents, però ara ho faig a Instagram, que puc fer un vídeo a qualsevol lloc i potser té molta gràcia.

Vaig passar a Instagram perquè és el germà pobre de YouTube.

—Com veieu la situació de l'humor avui, com a persona que treballa en aquest món?

—L'humor és a l'UCI. Jo ara tendeixo a fer un humor més blanc perquè penso que hi ha coses que poden ofendre algú. La censura és a l'ordre del dia. *Vinagre* mateix ara no es podria fer, amb un paio com el Jacobo, que és racista, classista i que diu *negritos*, o amb la Jenny i l'Eli fins i tot. És una pena perquè penso que un s'ha de poder riure de tot. Menys d'algú que es mor... Ara els humoristes estem una mica acollonits.

—Per la correcció política o per la por que us passin coses com la que li va passar a Dani Mateo?

—Per exemple. Ell té molts seguidors i jo en comparació en tinc pocs, però així i tot, si puc no perdre'ls... A mi m'interessa que sàpiguen què faig. Si de sobte fico la pota i en perdo la meitat, és una mala passada perquè costen molt de tenir. Si he de fer un vídeo i puc evitar una broma sobre la independència, el feminisme o la monarquia, l'evito.

—Us autocensureu, ara.

—Sí, perquè jo tinc seguidors feministes, independentistes, unionistes, de dretes, d'esquerreres... Encara que ho digui un personatge, ja sabeu com és la gent... Als actors de serials els ha passat tota la vida, que els veuen i els insulten perquè es pensen que són els personatges.

—Millor no us pregunto per la situació política, doncs.

—Millor que no! [Riu.] És que no en parlo mai. A part, hi ha un punt de romanticisme. Quan miro una sèrie no m'agrada buscar quin perfil té l'actor. M'agrada quedar-me amb el personatge que fa. No m'agrada saber què pensa Guardiola o Belén Esteban. No m'agrada que la gent sàpiga què penso de política, per exemple. M'agrada que es quedin només amb la meua part artística. Potser d'aquí a uns anys se me'n va l'olla i ho dic...

L'humor és a l'UCI. Jo ara tendeixo a fer un humor més blanc perquè penso que hi ha coses que poden ofendre algú

No m'agrada que la gent sàpiga què penso de política. M'agrada que es quedin només amb la meua part artística

Quin hauria estat el resultat del Primer d'Octubre sense violència?

L'Aravot Les càrregues de la policia espanyola no van impedir que es votés

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

El referèndum del Primer d'Octubre va estar marcat per la violència i les càrregues de la policia espanyola i la Guàrdia Civil, que van representar un abans i un després en la política catalana. Una violència que no ha estat mai condemnada pel govern espanyol ni els partits polítics espanyols. Ara que proven de criminalitzar l'independentisme identificant-lo amb violència, cal recordar què va passar l'1-O. Aquell dia només van intervenir en noranta-dos dels dos mil tres-cents quinze col·legis electorals habilitats, era impossible de tancar la majoria de col·legis amb els efectius desplaçats. I a més, les actuacions no van seguir cap criteri d'eficiència, moltes es van concentrar en pobles petits o lluny de grans centres urbans. Aleshores, per què van intervenir?

La resposta és als resultats que estimaven les enquestes dies abans de la votació. Malgrat ser mitjans amb ideologies molt diferents, tots apuntaven en un sentit similar: una participació superior a la meitat del cens i un resultat clar a favor de la independència. Una imatge inassumible per a l'estat espanyol.

S'havia d'aturar com fos. L'actuació, per tant, va tenir una clara voluntat de distorsionar qualsevol votació i evitar que la població es pogués comptar de manera normal. El temor d'un resultat incontestable va portar a mobilitzar els aparells de l'estat, malgrat que això comportés

un descrèdit internacional, amb imatges de les càrregues que van fer la volta al món, i també que molts catalans, inclosos una part que encara creia en un encaix diferent, trenquessin emocionalment de manera definitiva amb l'estat espanyol.

La violència va desmobilitzar una part important del no, principalment de votants del PSC, PP i Ciutadans que volien votar però que no ho van fer, en aquestes condicions; a la vegada, en va mobilitzar una altra que no preveia votar i, en alguns casos fins i tot, li va fer canviar el sentit del vot. Un 10% dels qui van votar ho va decidir aquell mateix dia, segurament després d'haver vist les imatges que arribaven dels diferents col·legis.

Una votació que es va fer

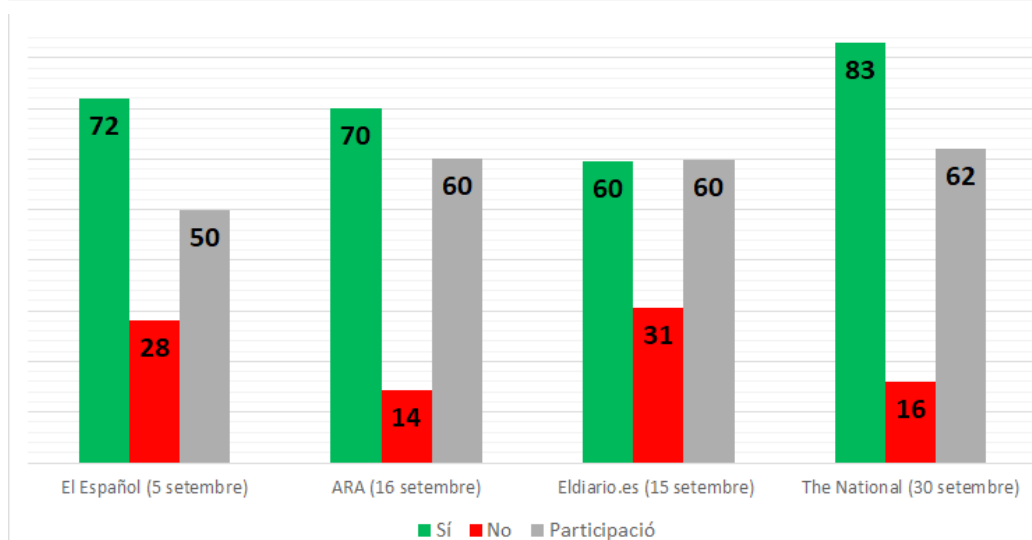
Tot i la violència i la clara voluntat d'evitar el referèndum, no van poder evitar que la gent diposés el vot a les urnes, amb una organització popular que va mobilitzar milions de persones i amb una població capaç de resistir davant la violència policíaca per impedir que els agents ataquessin un altre centre electoral.

A la majoria de col·legis es va votar i es va poder fer el recompte, malgrat els intents d'interceptar el material. I tot i els milers d'atacs al sistema informàtic, el sistema universal va funcionar i la gent va poder votar una vegada al centre electoral que fos.

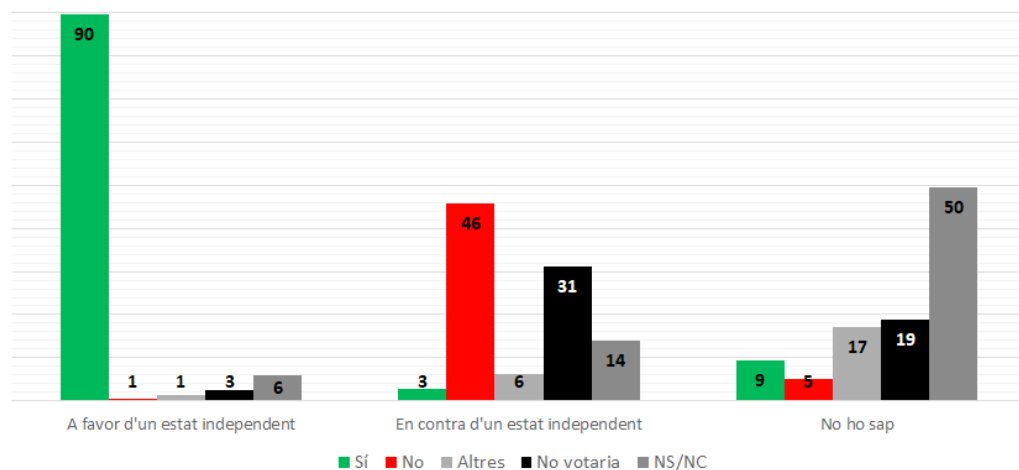
Finalment, 2.286.217 persones van exercir el dret de vot, un 43% de participació, una xifra similar a altres votacions, com el referèndum sobre la constitució europea (41%) i, en l'àmbit inter-

Un home vota en el referèndum del Primer d'Octubre. EP

Vots a favor i en contra i participació en les quatre enquestes publicades el setembre del 2017. vw

Intenció de vot l'1-0 al baròmetre del CEO anterior al referèndum. vw

nacional, com en consultes vinculants i vàlides com la del canvi de nom de Macedònia del Nord de 2018 (37%), la del referèndum d'adhesió d'Hongria a la Unió Europea (46%) i la de la devolució de Gal·les de 2011 (36%).

Si es compara amb els vots que va assolir l'opció guanyadora, trobem que aquesta va tenir més suport que qualsevol dels darrers referèndums que s'han fet al Principat. El sí a la independència (2.044.038) supera els vots afirmatius a l'estatut (1.882.533), actual marc autonòmic i que, a més, va ser modificat per la sen-

tència del Tribunal Constitucional. També són més vots que els sí a la constitució europea (1.366.846) i que el no a l'OTAN (1.464.035).

Encara cal afegir que una part dels vots no van poder ser comptabilitzats. La policia espanyola va tancar centres de votació que donaven vot a 770.000 persones; una part va poder fer ús del cens universal, però una altra part simplement no es va poder desplaçar o ja havia votat i, per tant, ni va poder ser comptabilitzada ni va poder tornar a votar, perquè ja constava al sistema.

Un augment de l'independentisme

El resultat va ser d'un 90,18% de vots a favor de l'estat independent. És el resultat més clar que s'ha pogut obtenir, atès l'ús de la violència. I tenint en compte la manca de qualsevol altra alternativa per a saber la voluntat dels catalans, aquest resultat s'hauria de prendre com a referència si no es vol acceptar la violència com a actor o condicionant de la vida política.

L'actuació policíaca, a més, va comportar un augment de l'independentisme com no s'havia vist mai. Si

en el baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) anterior a la votació, un 41% donava suport a l'estat independent (per un 49% que no feia), en el següent, el 49% estava a favor i un 44% no ho estava.

Posteriorment, el sí va créixer en les eleccions del 21-D, i dos anys després, a les eleccions europees, es va quedar a cinc mil vots de la meitat del cens (49,84%), tot i no comptar amb la presència de la CUP.

Hi ha una dada que cal destacar, i és que no estar a favor d'un estat independent a les enquestes no significa, automàticament, estar-hi en contra. Un 35% dels qui no són partidaris d'un estat independent i que van anar a votar l'1-0, ho van fer pel sí.

Això té una explicació clara que ja es mostrava al baròmetre del CEO anterior a la votació. Entre els independentistes hi havia un suport gairebé unànime al referèndum; en canvi, entre els qui no hi estaven a favor, una part deia que dubtava del vot o que no votaria sobre la unitat d'Espanya.

Entre les raons per a no votar, una part important boicotava el referèndum o no volia votar sobre la unitat d'Espanya, però uns altres responien que no els interessava el tema (13%), que estaven desmotivats amb la política (17%) o que no en tenien una postura ferma (6%). Tots els independentistes volen un estat independent, però hi ha una multitud de matisos entre els qui no hi donen suport. I, fins i tot, una petita part deia que votaria que sí en un referèndum. III

L'ANC es forma sobre les experiències de no-violència arreu del món

Assemblea L'edifici històric de la UB acull xerrades, projeccions i taules rodones on es donaran les claus de la lluita no violenta

L'objectiu és 'aprendre de les experiències internacionals i dels èxits dels moviments democràtics d'arreu del món'. ANC

REDACCIÓ

L'edifici històric de la Universitat de Barcelona acull avui una jornada internacional de no-violència organitzada per l'ANC. L'objectiu és 'aprendre de les experiències internacionals i dels èxits dels moviments democràtics d'arreu del món'.

‘Al’Assemblea no ens quedarem de braços plegats esperant el desenllaç del procés d’independència. La societat civil ha de continuar essent motor de canvi, i per això

optem per debatre, preparar-nos i instruir-nos per actuar. La gent té el poder per a canviar les coses i el deure de fer front a les injustícies. Si ens organitzem, el nostre potencial es multiplica’, diuen a la web de la jornada.

A partir de les deu, i durant tot el dia, es faran xerrades, projeccions i taules rodones on es donaran les claus de la lluita no-violenta. La primera de les conferències la pronunciarà Stellan Vinthagen,

professor de sociologia i titular de la càtedra per a l’Estudi de l’Acció Directa No Violenta i la Resistència Civil a la Universitat de Gotemburg.

El cas d’Hong-Kong i l’aplicació de les noves tecnologies també hi serà present. A continuació, Ayla Bakkalli, membre executiu del Congrés Mundial dels Tàtars de Crimea, parlarà de la històrica lluita no violenta tàtar.

Finalment, Ramón Grosfoguel, sociòleg i professor al De-

partament d’Estudis Ètnics de la Universitat de Berkeley, parlarà de la manera com es pot aplicar la lluita no violenta a Catalunya.

A les sis de la tarda es farà la taula rodona ‘Catalunya. I ara què?’, en què intervin-dran els ex-diputats de la CUP Gabriela Serra i David Fernández, l’advocada penalista Laia Serra i el sociòleg i investigador Jesús Castañar.

La cloenda anirà a càrrec de la presidenta de l’ANC, Elisenda Paluzie.

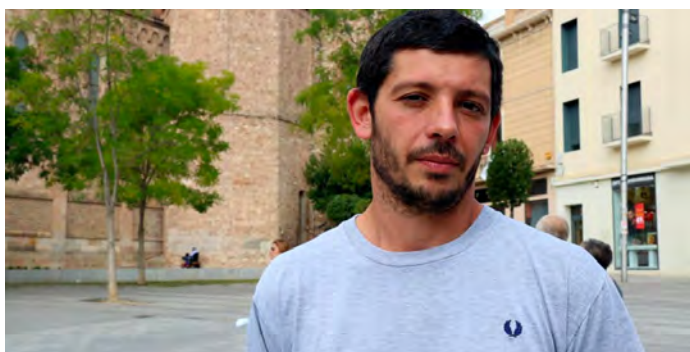
7 DIES

{ La selecció de la setmana { 23-27 de setembre

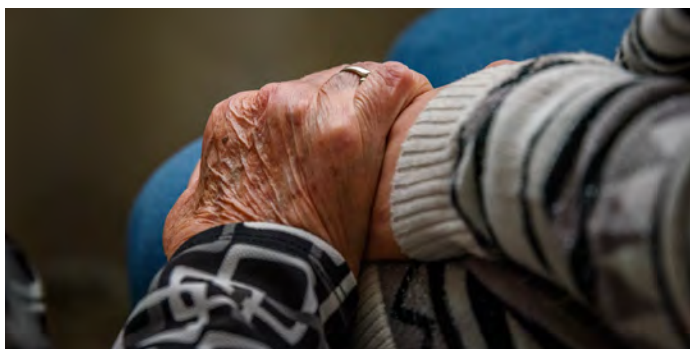
Dimarts 24.
Adrià Carrasco:
'Sabíem que la
Tamara i jo no
seríem els últims'

TP

Dijous 26.
Xavier Pellicer: 'Entrem en una
lògica política de guerra bruta'

ACN

Dilluns 23.
Els contractes socials de Colau
amb Florentino i Sacyr: 140
milions des del 2015

EP

ÀLEX CORTADA

‘No aturarem el canvi climàtic de la nit al dia, i ni tan sols sé si l’aturarem’

Entrevista al biòleg menorquí que va participar en la cimera juvenil del clima de l'ONU

ARNAU LLEONART FERNÀNDEZ

Alex Cortada (1991) és l'únic ciutadà dels Països Catalans que va participar en la cimera juvenil pel clima que les Nacions Unides van fer el cap de setmana passat. Al costat de referents mundials de l'ecologisme juvenil, com la sueca Greta Thunberg, aquest biòleg menorquí va intervenir-hi recomanat per la UNESCO, arran de la seva feina a l'Agència de Menorca de Reserva de la Biosfera. Cortada, que ja havia participat en un fòrum juvenil de reserves de la biosfera a Venècia, creu que més que aturar el canvi climàtic cal començar a parlar de mitigar-lo a partir d'una visió holística i, ahora, començar a adaptar-s'hi.

—Quina impressió vau treure'n, de la cimera?

—Veure gent de tot el món que té impressions semblants et fa veure la imatge real de com va tot. A vegades, a petita escala no som capaços de veure els impactes del canvi climàtic, tot i les experiències que hem tingut darrerament, però hi ha països del món que fa anys que ho noten. És una injustícia social perquè a vegades els països que més contribueixen al canvi climàtic no són els que més en reben els efectes. Nosaltres hi vam anar a donar força al paper de les reserves de la biosfera com a àrees pilot on es poden dur a terme les accions necessàries per a combatre el canvi climàtic, però hi havia gent de tot el món. Era un punt de trobada de moltíssima gent i permetia de bescanviar experiències. No es tracta només de les persones joves. Poder tractar de tu a tu amb ministres d'arreu del món serveix per a fer-te sentir. Ja que les persones joves no estem en els processos de presa de decisions, aquesta cimera ha servit per a donar un toc d'atenció i demanar que es passi de voluntats a accions concretes.

—Era la primera cimera juvenil convocada per l'ONU. Us va semblar que podia servir o era només un aparador?

Segons quins països fa anys que se'n ressenten molt més per la seva condició geoclimàtica, i ara fins i tot ho viuen els països desenvolupats

Podem mitigar-ne gradualment els efectes

—Hi ha un doble vessant. Potser sí que tenia un punt d'aparador, de fer-se veure, però és cert que això acaba tenint una repercussió brutal per la pressió mediàtica i social que es crea després d'aquest moviment. Greta Thunberg va començar amb moviments mediàtics als quals s'ha anat afegint gent i ha tingut una repercussió a les Nacions Unides. Com que nosaltres no podem fer les lleis, forcem els països a triar unes vies d'acció concretes. També és un toc d'atenció local. La frase 'pensa globalment, actua localment' és totalment encertada. Crec que la cimera tindrà una repercussió més forta en l'àmbit local que en el global. Que països de tot el món tinguin l'oportunitat d'enviar una persona jove a aquests actes té una repercussió molt gran i fa que es creïn moviments ecologistes en llocs on fins ara no n'hi havia.

—És cert que segurament no hi hauria hagut cimera juvenil sense l'impuls de Fridays for Future i Greta Thunberg. La seva figura ha aixecat controvèrsia. Hi ha qui desconfia de la promoció a escala mundial d'una noia de setze anys, havent-hi com hi ha científics i activistes amb molta més experiència. Què en penseu?

—La Greta ha tingut un paper molt important i tant ella com la seva família han sabut fer molt bé el paper d'inductor. Tots els moviments socials han de tenir una persona que s'atreveixi a dir les coses perquè comenci el moviment i que la gent l'acabi seguint. És cert que hi ha molts científics que tenen una formació molt més àmplia i la societat sempre cerca interessos amagats. Però no es tracta d'això, és una noia jove que ha incentivat el moviment social i la conscienciació. S'haurà de veure com l'afectarà a llarg termini, tot això, per a tenir una vida en condicions.

—L'ecologisme fins ara tenia dificultats per a fer grans mobilitzacions. Què ha canviat?

—Abans l'ecologisme s'atribuïa a l'esquerra, però ara es veu que és una

cosa transversal. No és una bandera política, és una demanda de tota la societat. Tothom en comença a rebre els efectes. Segons quins països fa anys que se'n ressenten molt més per la seva condició geoclimàtica, i ara fins i tot ho viuen els països desenvolupats. Quan això et toca el dia a dia surts de la bombolla on vivim aïllats i et comences a despertar.

—Es pot combatre l'emergència climàtica sense assenyalar el capitalisme com a responsable?

—Tots formem part dels causants. El model econòmic actual és insostenible. Un creixement infinit no encaixa en el desenvolupament que, com a mínim, caldria per a mitigar l'impacte climàtic. Quan parlem d'impacte climàtic ens referim a moltes variables que formen part dels objectius de desenvolupament sostenible, com seguretat alimentària, igualtat, justícia social... Tots en som causants. Al capitalisme cada empresa mira pel seu interès, però també hi ha els hàbits de consum. És molt còmode comprar per internet, però els enviaments tenen una petjada de carboni.

—Es responsabilitza els ciutadans de manera individual amb prohibicions de circular amb segons quin cotxe o de manant que no es viatgi amb avió, però no s'actua de manera taxativa sobre les empreses, per exemple.

—S'ha d'actuar sobre tots els nivells a la vegada. El problema és que l'emergència climàtica ja és aquí. No l'aturarem d'avui per demà, i ni tan sols sé si l'aturarem. Però sí que podem mitigar-ne gradualment els efectes. I sobre les empreses, crec que cal establir legislacions que serveixin per a reduir la petjada ecològica. Però no podem esperar. Paral·lelament tots els ciutadans hem de tenir un compromís social i anar incorporant petits hàbits per combatre aquesta petjada. Hem de ser realistes, no podem canviar de cop el dia a dia de totes les persones del món, però sí que podem fer petits actes com ara agafar el metro i la bicicleta. Si la societat i les lleis encaren el

problema de la mateixa manera s'arribarà abans a una solució.

—S'ha qüestionat molt la força que pugui tenir l'ONU davant els estats.

—Les fronteres fan que, de portes endins, cada país tingui una realitat diferent. Aquesta mena de cimeres, que poden ser una mica aparador, si més no fan pressió per a actuar a poc a poc. Hi ha molts països als quals no els cal perquè tenen molt d'avantatge, però a la llarga les repercussions seran per a tots. Hi ha models que no són sostenibles.

—Ahir l'IPCC va publicar un estudi en què advertia que els oceans són la principal víctima de la producció de CO₂. Quines implicacions té?

—Els oceans ocupen la major part del planeta i per la dinàmica físico-química absorbeixen una quantitat de carboni molt gran que fa que es vagi acidificant. Això atempta contra el manteniment dels molts ecosistemes que són vitals, tant per ells mateixos com per l'ús que en fem per subsistir. Per exemple, l'acidificació dels oceans implica que es dissolgui el carbonat càlcic, que forma part de moltes petxines i animals amb closques, i sigui molt més soluble a l'aigua. A més del que significa per a ells, quan es moren aquest carbonat càlcic formarà part de les platges, cosa que pot acabar tenint un fort impacte en el turisme. Després, hi ha escalfament de la mar, però també el refredament per la fusió dels pols. Això duu alteracions als corrents marins, que són les principals causes del clima actual. L'alliberament d'aigua freda i dolça acabarà tallant el corrent marí que puja del Pacífic, amb aigua calenta cap al nord d'Europa. Si aquest corrent s'acabés tallant, al nord d'Europa hi hauria grans baixades de temperatura, amb repercussions molt greus.

—I com pot afectar-nos aquest efecte sobre la Mediterrània?

—La Universitat de les Illes Balears va publicar fa poc un estudi en què mos-

trava que hi ha hagut uns canvis de temperatura majors que a la mitjana global. Segons l'estudi de l'IPCC, dels anys vuitanta ençà la temperatura ha pujat un grau, mentre que a les Illes ha pujat entre 1,5 i 1,75 graus. A banda, mentre que en alguns altres llocs plourà més, a la Mediterrània hi hauria una disminució del 10%-20% de la pluja actual. I això afecta tant la biodiversitat com la disponibilitat d'aigua. Les reserves hídriques de Menorca són als aquífers. Si no es van recarregant, hi haurà un problema social molt gran. També afectarà la salut pública pels cops de calor, que seran cada vegada més freqüents i de més magnitud. Es preveu que per cada grau de temperatura que pugui, la mortalitat per cops de calor pujarà d'un 3%. Econòmicament, afecta el sector agrícola perquè baixarà la productivitat per la disminució de la pluja, i la pesca per l'alteració de les espècies comercials. Són animals sensibles a la temperatura i els seus processos hormonals i reproductius se'n ressenten.

—A banda el canvi climàtic, l'ecosistema també és afectat per la pesca intensiva feta fins ara.

—El capitalisme, el creixement insostenible, l'economia que vol més i més... Hem intensificat moltíssim la pesca sense tenir en compte la filosofia del desenvolupament sostenible. Ens hem excedit, hi ha algunes espècies que s'han hagut de protegir. A Menorca la gent està bastant conscienciada i entenen per què hi ha aquestes vedes. Veuen que si no es respecten, no hi haurà aquestes espècies. No podem aspirar que les coses canviïn sense fer res dia a dia. El model de consum ha de canviar, hem d'entendre que som part de les causes i que si no podem continuar vivint com fins ara ens hi haurem d'adaptar. Som hereus del consum intensiu fet aquestes darreres dècades.

—Quin clima tindrem d'aquí a deu anys?

—Hi ha projeccions de tota mena, de conservadores i de més extremes. Fins

Som hereus del consum intensiu fet aquestes darreres dècades

Hem d'adaptar-nos i canviar el nostre estil de vida per a ser més resilents

i tot les més conservadores donen resultats bastant preocupants. Si no fem res, hi haurà augments de temperatura, períodes de sequera, fenòmens extrems més freqüents, incendis, inundacions... Per l'altra banda, si comencen a mitigar, aquests canvis s'acabaran produint, però amb una intensitat menor. No es tracta de mitigar el canvi climàtic i prou, sinó, mentrestant, d'adoptar mesures per a ser més resilents. Hem d'adaptar-nos i canviar el nostre estil de vida per a ser més resilents.

—Quin any podrem dir que hem arribat tard per a frenar el canvi climàtic?

—No tinc aquesta dada, però ara rebem els efectes d'allò que vam fer els anys noranta. Imagineu què ens queda per patir. ■

JAUME SISA

‘Som anarcos i cristians, segadors i comerciants’

Entrevista al cantautor, que publica dos volums amb tota la seva obra escrita: ‘Els llibres galàctics 1968-2018’

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

Jaume Sisa i Mestres (1948) acaba de treure a la llum una obra que aplega tota una vida en forma d'obra escrita. No és un disc, sinó les lletres de totes les cançons –algunes d'inèdites–, tota la poesia i els articles de diari, els discursos i les intervencions que ell i Ignasi Duarte han escollit. L'obra *Els llibres galàctics 1966-*

2018 (I i II) (Anagrama) és un ‘tot Sisa’ encomiable, més de 700 planes dividides en dos volums que recullen l'estil i la mirada d'un artista sensible i rigorós que ha marcat diverses generacions i que a vegades costa de veure, amagat sota el personatge. Aquesta entrevista feta ahir a Barcelona n'és un exemple. Un Sisa tendre, savi i reflexiu vesteix l'entrevista

amb estirabots lúcids i escandalosos a la vegada.

—**Impressiona la quantitat de poesia que publiquen.**

—És abundant, sí. Hi ha tot el material que havia publicat amb *Lletres galàctiques*, fa 35 anys, ampliat i actualitzat fins avui. La meitat és producció nova.

*La prova de foc
per veure si una
cançó és bona és
que es pugui llegir
independentment
de la música, com un
poema*

*Jo sempre he
diferenciat l'artista
de l'ésser humà. Si
l'obra és bona, em
quedo amb l'obra*

La poesia és rigor. Com la vols fer, sinó? És clar que compto síl·labes. Tu pots fer escriptura automàtica o vers lliure, però has de poder fer mètrica perfecta, si convé. L'ofici és això. Un pintor ha de saber pintar a l'oli, per després fer abstracte i omplir-ho de taques.

—Per què una poesia acaba essent la lletra d'una cançó, i una altra no?

—Aquesta és una gran pregunta, i m'he de remetre al meu mestre Pau Riba. Quan començàvem tots dos a cantar, fa cinquanta anys, jo veia que el Pau escrivia molt bé. I un dia li vaig fer aquesta pregunta: hi ha una prova de foc, em diu, per veure si la cançó és bona. Que es pugui llegir independentment de la música, com un poema. Si ho resisteix, la cançó és bona. I si no, amb la música es pot arreglar.

—Altres referents, a banda de Riba?

—Tinc els meus mites, sí: Pessoa, Salvat-Papasseit, Borges, Gil de Biedma i Foix. Quevedo i Machado m'agraden. Però sobretot Rimbaud. És el mite més gran de la poesia com a devorador de l'ànima humana. Tu lliures la teva ànima a la poesia, i mors. I Rimbaud va deixar d'escriure, que és l'equivalent de morir. Com a creació de foc espiritual, és el més gran.

—Va acabar venent armes a l'Àfrica, Rimbaud.

—Gens d'importància. Caravaggio es veu que era un delinqüent, que anava robant, violava homes i dones i nens i el que trobés. Un autèntic delinqüent i grandíssim pintor. Jo sempre he diferenciat l'artista de l'ésser humà. Si l'obra és bona, em quedo amb l'obra.

—Reivindiqueu la malenconia i la ironia.

—Em semblen els dos ingredients més importants de la sensibilitat. La ironia et dóna distància, et fa sortir de tu mateix i et treu importància. La malenconia és un terreny molt productiu en el qual recrear-se. Et fa traspasar els límits del temps. Cal diferenciar-la de la nostàlgia.

La nostàlgia és el vol curt. Recordes quan érem joves? Res. En canvi, la malenconia és: recordes fa 5.000 milions d'anys quan érem unes cèl·lules perdudes enmig de l'univers? Això sí.

—Què llegiu, ara?

—Res, perquè la meua vista no m'ho permet. Però em llegeixen. Amics i gent que em llegeixen coses en veu alta. I escolto la ràdio. Estic al corrent de tot. Perquè a mesura que hi vaig veient menys cap enfora va creixent la visió interior. Visió que condueix a la comprensió galàctica de les realitats. Al l'ONCE encara no hi he arribat, no. De moment em valc per mi mateix i puc fer una vida força normal. No sé què em passarà perquè no és operable. Problema de la vista que arrossega des dels quatre anys. Però total, per les coses que s'han de veure.

—Projectes?

—Tinc un projecte teatral. A mitjà termini. Un projecte relacionat amb els himnes. Relacionaria els himnes de la humanitat. I la condició més desvalguda de l'ésser humà davant els himnes. M'agraden tots.

—Inclòs l'himne de la Comunitat de Madrid? Im-pres-sio-nant.

—Sí. *Marcianada* de collons, obra de García Calvo. Quasi podria dir galàctic, perquè és incomprensible, absurd. Un himne que ningú no canta mai. I que ningú no l'ha cantat mai. No s'atreveixen, els fa vergonya, cantar el seu himne.

—Teniu aquest poema:

**'Som anarcos i cristians
segadors i comerciants
som negrers i botiguers
traficants i mentiders
som poetes benestants
som covards, som els més grans
som catalans!'**

—M'agrada molt, Andreu, que hagi tret aquest poema, hòstia, perquè jo l'anava a treure. Estava segur que cauria una pregunta sobre el tema. Això som els catalans. No sé què més afegir-hi. Aquí

Som allò que ens ha ensenyat la mare, i allò que creus que era el teu pare

ALBERT SALAMÉ

està rodó, en quatre paraules, què som. Els catalans som anarcos i cristians, segadors i comerciants, etc.

—Tenim mig govern a la presó, i l'altre a l'exili.

—Han fet el burro. I en lloc d'agafar les metralladores i posar bombes, han fet l'imbècil.

—Us ho he llegit: o fem la guerra o deixem estar la independència, tu.

—Totalment. I tant. Cada vegada es veu més clar. Jo vull que m'expliquin en què consisteix això de la desobediència. De moment, no entenc res. És el que deia: els sento parlar i m'avorreixo. Canvio de canal, d'emissora. Fa quinze anys que no voto. Ni voto ni vaig a cap manifestació. El Primer d'Octubre tampoc no hi vaig anar. No participo en res. Ni hi vull participar. Jo estic alimentant la teoria de la visió galàctica i això és incompatible amb prendre partit. Ni amb els uns ni amb els altres. Jo tinc amics de totes les tendències: de Vox a la CUP.

—Grans dones de la vostra vida?

—Totes m'ha inspirat. Totes. Començant per la meva mare. La meva mare és la dona més important de la meua vida. Em va ensenyar les bases. El meu pare no tant. Som allò que ens ha ensenyat la mare, i allò que creus que era el teu pare. Perquè allò que eren els pares, no ho sabrem mai. En fem mites. I en canvi, la realitat la dona la mare. El pare dona el mite. La imaginació. L'abstracció. La meua mare era teixidora des dels deu anys. A la fàbrica, dotze hores cada dia. A Sallent. Després ja eren deu hores i després vuit. Va caure malalta a 60 anys. I va morir a 64 anys. Ma mare era una esclava.

—Heu viscut mai amb alguna dona?

—Això és molt complicat. Hi ha tres coses a la vida que són difícils de compaginar: la passió, l'amor i la convivència. Si en pots jugar dues, dona't per content i no demanis més, que pots entrar en una zona molt perillosa. Les tres, quasi impossible. I normalment, moltes persones només en poden jugar una. Jo, d'això, no en vull parlar. Pertany a la

meva vida íntima. I jo sóc un cavaller que no pot parlar d'aquestes coses. Si vols, parlem de putes.

—De putes? Parlem de putes. Com està el tema de les putes a Barcelona? Hi ha un partit que voldria legalitzar-les.

—Crec que s'han de legalitzar, sí. Hi ha un sindicat que es diu Otras, Putas Libres y Anarquistas. I a mi em sembla estupend. M'hi vull apuntar.

—El sexe, sobrevalorat i sobredimensionat.

—Ho està. Perquè el sexe és un 90% d'imaginació, un 9% de fantasia, i un 1% de realitat. Com vols que no estigui sobredimensionat? Se'n parla constantment i ningú no toca. Jo he cardat molt. Però molt. Després de Julio Iglesias, sóc l'artista que ha cardat més. Ara ja de gran, estic afluixant. No et puc dir la xifra perquè no t'ho creuries.

—Per què i quan us surt d'escriure en català o en castellà?

—Jo a casa parlava català i vaig aprendre el castellà gràcies a Franco. Però, en canvi, sóc català de naixement, de somnis, les primeres farinetes. Jo no vaig aprendre el català fins a 25 anys. Ja feia cançons, però el català no el dominava. Ningú no m'havia ensenyat la gramàtica. I pel meu compte vaig agafar un professor particular. De petit, al carrer, els nens jugàvem en català i castellà indistintament. Però a l'escola t'obligaven a parlar en castellà, tot i que el mestre era català. I si se m'escapava alguna paraula en català deia, públicament, 'en espanyol'. I el mateix mestre, fora de l'aula, parlava en català.

—Quina història, la dels catalans, tu.

—Sí noi. Tot això és un drama. Els catalans tenim aquesta desgràcia. I no l'hem sabuda solucionar mai. A nosaltres ens surt bé el comerç, i la cultura. Els trobadors i els comerciants. El poeta i el botiguer. Això és nostre. Però de la realitat política i militar, no en sabem. No ho sabem afrontar. A mi, si som independents, m'és igual. Ja ho sóc jo,

d'independent. L'única independència a la qual aspiro és la de mi mateix. No facis cas de tu mateix. A tots els efectes. És un principi lacanià. No et creguis obligat a fer allò que has de fer. No et creguis presoner del deure. Si el deure, sigui moral, religiós, nacional, familiar et diu fes això, posa-ho en qüestió. I si creus que no ho has de fer, no ho facis. Però quasi ningú em fa cas, a mi. Els individus tenim vocació d'escombriaires i ens recreem, com els porcs, en la pròpia merda. I normalment la nostra merda són les nostres creences, ideologia, fe, coses que creiem que hem de fer. En realitat no hem de fer res. Absolutament res. Només deixar-nos emportar pel fluid de la vida, i respirar. Res més. La resta és accessori i superflu.

—Però ens hem de guanyar la vida. Mireu la vostra mare, dotze hores treballant.

—Ens hem de guanyar la vida. I pots triar dues coses: ser funcionari de correus o atracar un banc. Jo vaig decidir ser cantautor.

—Ara no faríeu de músic, eh?

—Ara no. El negoci de la música ha desaparegut. Era un negoci totalment capitalitzat, i només en viuen les grans multinacionals i les grans figures. I ningú més. La classe mitjana ha desaparegut. I la classe obrera ja ni t'explico. Jo vaig agafar una època molt bona. En què hi havia molts calés. Ara es reparteixen d'una altra manera. I han de fer concerts. El públic s'ha acostumat que la música és gratis. I el cinema. I tot ha de ser gratis. Anem de collons. Anem cap a una catàstrofe sistemàtica. Si jo ara fos més jove i tingués fills, em sembla que em fotria un tret. No sé com podeu aguantar l'angoixa de viure en aquesta situació i aquest món. I tenint fills. Em sembla admirable. Ho dic amb respecte. De debò. Jo no en seria capaç.

—I per què no heu volgut tenir fills? Seríeu un pare extraordinari.

—És una pregunta que no sé respondre.

L'única independència a la qual aspiro és la de mi mateix. No facis cas de tu mateix. A tots els efectes

Si jo ara fos més jove i tingués fills, em sembla que em fotria un tret

XAVIER PELLICER

‘Entrem en una lògica política de guerra bruta’

Entrevista al portaveu d'Alerta Solidària sobre les irregularitats i vulneracions de drets en el cas dels independentistes detinguts dilluns

CLARA ARDÉVOL MALLOL

La Guàrdia Civil va desplegar dilluns una nova operació contra l'independentisme, pocs dies abans de saber-se la sentència del judici contra el procés, i just una setmana abans del segon aniversari del Primer d'Octubre. Nou persones van ser detingudes en una operació ordenada per l'Audiència espanyola, específicament contra grups d'independentistes. De primer, van ser acusades de terrorisme, rebel·lió i tinença d'explosius, però aquestes dues últimes acusacions han estat eliminades de l'escrit de la fiscalia. Dos dels nou detinguts van ser posats en llibertat dilluns al vespre i la resta van ser traslladats a Madrid, on avui han de passar a disposició judicial.

Organitzacions com Alerta Solidària i l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans han denunciat les nombroses irregularitats i vulneracions de drets de què han estat objecte els detinguts i els advocats durant aquests dies. **Jutges per la Democràcia**, a més, ha qüestionat l'escrit de la fiscalia, que considera que utilitza una contundència impròpia d'una fase preliminar com l'actual. Parlem amb **Xavier Pellicer**, advocat d'alguns dels detinguts i portaveu d'Alerta Solidària, que explica els detalls d'aquestes vulneracions de drets. Ell està convençut que aquesta operació té una clara 'intencionalitat política pre-electoral'.

—En teoria, no s'ha aplicat la llei antiterrorista als detinguts. Això ha estat així a la pràctica?

—Formalment, no els l'han aplicada, però els han vulnerat un seguit de drets i això, en certs aspectes, s'assembla a una aplicació encoberta.

—Quins aspectes?

—Tenen l'obligació de facilitar una entrevista amb els detinguts les hores immediates a la detenció i això no ho han fet; tenen l'obligació de facilitar en tot moment informació sobre on són els detinguts i no ho han fet —o ho han fet amb hores o dies de retard—; han impedit que els advocats designats per les famílies puguin —encara a hores d'ara— defensar dos dels detinguts

i han vulnerat qualsevol precepte vinculat al secret de sumari tant de manera filtrada com des de perfils oficials, tant la Guàrdia Civil i la fiscalia com la resta d'agents. A més, no van complir l'obligació de notificar al **Col·legi d'Advocats de Sabadell** que feien un escorcoll i unes detencions i, per tant, el Col·legi no té cap notificació que s'haguessin de designar advocats d'ofici. Així doncs, durant els escorcolls i les detencions molts dels detinguts no tenien advocats designats. Hi ha una directiva europea que parla sobre el tracte als detinguts i determina tot de mesures que l'estat espanyol va convertir en llei d'obligat compliment fa molts anys. En aquest cas, no s'ha aplicat res de tot això.

—Els dos detinguts que no han pogut ser defensats pels seus advocats, van demanar que hi fossin presents i els van informar que els posaven advocats d'ofici sense cap més explicació?

—Exactament.

—Fins a quin punt els advocats heu tingut manca d'informació?

—Ens hem trobat amb coses com ara no saber on és el detingut, no poder entrevistar-nos-hi fins moltes hores després –amb alguns ni ho hem pogut fer–, han impedit la designació d'advocats per part de la família...

—Alerta Solidària heu denunciat les filtracions a la premsa de molts elements del procés. Us heu assabentat de moltes coses pels mitjans abans que per unes altres vies?

—Nosaltres no donem credibilitat ni veracitat a la informació filtrada a la premsa. Dilluns al matí eren nou terroristes molt perillosos i a la tarda n'hi havia dos en llibertat. Primer hi havia unes determinades acusacions i ara sembla que n'hi ha unes altres... Ens trobem en una guerra bruta mediàtica.

—Segons l'OSPDH, un dels detinguts va declarar a la comandància durant més de set hores seguides. Teniu més informació sobre aquest fet?

—No en tenim més informació perquè no hem pogut accedir al parlament ni ens han deixat representar-lo.

—A l'escrit de la fiscalia ha desaparegut la rebel·lió i la tinença d'explosius. Com es pot sostenir l'acusació de terrorisme sense tinença d'explosius?

—És un operatiu polític amb una intencionalitat pre-electoral per part d'un partit en hores baixes que no ha estat capaç de formar govern. Alhora és un avís per a navegants amb vista a les mobilitzacions del primer d'octubre i la sentència del procés. Els deuen fer molta por i intenten de reduir-les o frenar-les amb aquestes operacions.

—Creieu que pot reeixir una acusació com aquesta?

—En un estat democràtic i de dret, difícilment. A l'estat espanyol no és el primer cas d'aquesta mena que veiem. Hem vist el cas dels joves d'Altsasu o tants altres casos que hem tingut als Països Catalans aquestes darreres dècades. Per exemple, grups llibertaris han estat acusats de terrorisme i algunes persones han passat tres mesos o quatre en presó preventiva. El cas ni va arribar a judici perquè es va arxivar... O els Tres de Gràcia, que també van acabar absolts. I tot un reguitzell de casos que munten *ad hoc* contra militants polítics per les seves idees i que acaben caient.

—En casos com aquests hi influeix la reforma del codi penal per a fer més ampli el delictes de terrorisme?

—La reforma flexibiliza la definició de terrorisme. Entra en uns termes que anomenem 'dret penal de l'enemic'. S'entra a valorar subjectivament les persones contra qui es vol actuar, i no pas els fets que han comès. Dóna més marge d'actuació a la interpretació dels jutges i dels cossos policials.

—Jutges per la Democràcia ha denunciat la incompatibilitat de l'acusació de rebel·lió amb la de terrorisme que es feia inicialment. Què en penseu?

—No s'explica res amb cap lògica jurídica. Entrem en una lògica política de guerra bruta, relats polítics i imposició d'idees. En aquests termes s'explica tota aquesta situació. ■■

Ens hem trobat amb coses com ara no saber on és el detingut i no poder entrevistar-nos-hi fins moltes hores després

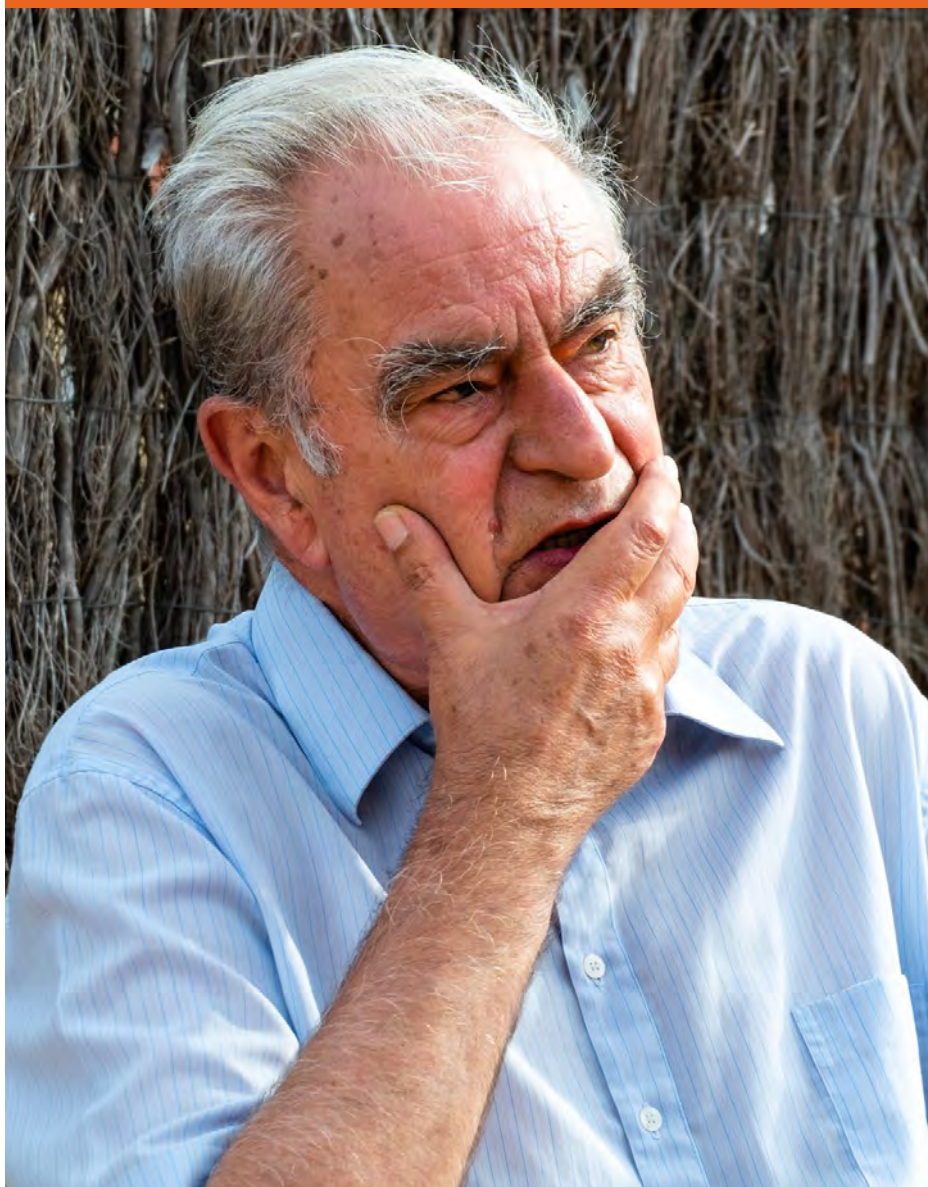

Entrem en una lògica política de guerra bruta, relats polítics i imposició d'idees

JOAN ESTRUCH

‘El sistema a la universitat és corrupte’

Entrevista al catedràtic de sociologia · Ha publicat fa poc el llibre de memòries ‘Crec recordar’ (Fragmenta) després de quaranta anys de fer classe

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

Joan Estruch (1943) ha estat un dels grans sociòlegs, i mestre de sociòlegs, del país. Doctor en filosofia i lletres i catedràtic de sociologia, amb estudis de post-grau a Lovaina, ha estat durant quaranta anys mestre de milers d'alumnes de la Universitat Autònoma de Barcelona (de Xavier Sala Martín a David Fernández). Estruch és autor de llibres de referència, com ara *Plegar de viure* i *l'Opus Dei i les seves paradoxes: un estudi sociològic*. I és un dels grans experts en sociologia de la religió, com el seu mestre i amic Peter Berger, autor que ha traduït, com tants altres. Ara Estruch ha escrit les seves memòries, *Crec recordar* (Fragmenta), en què parla dels seus orígens protestants, del pas al catolicisme i dels anys llarguíssims a la universitat, institució que critica de dins estant. Estruch rep VilaWeb a l'àtic de somni que comparteix a Terrassa amb la seva dona, Heide, 'la primera, i última, dona a qui he besat als llavis', diu.

— Expliqueu que deixeu el protestantisme pel fet de ser reclus i tancat.

— Era un món molt tancat i molt reclus, sí. Quan critico això del protestantisme parlo del català i, en general, de l'espanyol. En absolut diria això del protestantisme anglès o alemany. De cap de les maneres. Probablement, si en comptes de viure a Barcelona hagués viscut a Londres ara fóra anglicà. I no m'hauria convertit al catolicisme. Però aquí era una minoria tancada, reclosa, oprimida, anticatòlica. Ferotgement. Per mi un dels arguments decisius, perquè tots els meus amics eren catòlics.

— I als vostres pares no els va molestar que deixéssiu el protestantisme?

— La meua mare ja havia mort, l'any 1968. I la meua dona i jo vam fer el pas entre el 1969 i el 1972. El meu fill Martí és batejat protestant, i la filla Mònica, catòlica. Entre tots dos és quan faig el pas. Per al meu pare va ser un disgust terrible. De tal manera que fins que no

Ara el pensament crític és fora de qualsevol marc institucional, o en gent dins les institucions però nedant a contracorrent

La mirada del sociòleg és la que combina els dos trets que caracteritzen la figura del Petit Príncep

va morir no vaig parlar-ne obertament, d'aquest tema. Per no ferir-lo.

—**'M'hauria agradat de conèixer-la més.'**

—Ma mare. Sí, ma mare m'hauria agradat de conèixer-la més. Va morir massa jove. Jo tenia vint-i-quatre o vint-i-cinc anys. Converses serioses a fons, en vam tenir alguna, als darrers temps. Però no prou.

—**Després de passar per Lovaina, comenceu una carrera a la UAB de professor universitari. Heu tingut milers d'alumnes. I definiu el sistema del professorat a la Universitat de corrupte. Per què?**

—El sistema a la universitat és corrupte perquè, com deia un dels meus companys de departament, el primer que va guanyar oposicions, 'ja tinc patent de cors'. I era exactament això: en el moment que eres funcionari podies posar-te a jeure perquè la teva plaça era segura, inamovible. Jo vaig arribar a la UAB embolicat des de Lovaina. Em van dir que el sistema seria raonable. Professors lligats per contractes renovables, però sempre que facis bé la feina. I al començament la UAB era efectivament una universitat de joves i contractats. Però el sistema es va anar menjant la universitat, i es van fer oposicions.

—**Us negueu a ser funcionari durant vint anys. Finalment no teniu cap més opció que presentar-vos. Què passa el dia de l'examen?**

—Que vaig voler explicar al tribunal per què al cap de vint anys de ser a l'Autònoma no m'havia presentat mai a oposicions. I vaig recórrer a explicar el ritu iniciàtic en una tribu d'Austràlia. L'anomenada cerimònia d'iniciació, els neòfits. En aquella cerimònia, els explicaven que els bruixots i esperits i sorolls que els aterrien de feia tant de temps no existien. No solament no existien sinó que ara ells, els neòfits, farien de bruixots amb les màscares i les pintures que els donarien. Era el cinisme de la revelació del no-res en canvi de l'accés

a una parcel·la de poder. Els vaig dir que el joc de les oposicions era això.

—**Aproveu l'examen?**

—Em suspenen. Però un grup de professors de la facultat fan una carta al rector dient 'no el despatxeu, renoveu-li el contracte'. I al cap d'un any i mig es van convocar noves oposicions. Aquesta vegada vaig ser discret i no vaig provocar el personal. I guanyo la plaça. La universitat és cada vegada més controlada per un grup de pedagogs que han liquidat la classe magistral. A la universitat tenim infantilització, massificació i burocratització. La universitat ha deixat de ser una instància crítica. Per mi això la definia, anys enrere. Ara el pensament crític és fora de qualsevol marc institucional, o en gent dins les institucions però nedant a contracorrent.

—**Què voleu dir amb això de la infantilització a la universitat?**

—Fa uns quinze anys que em vaig quedar de pedra en veient que, per primera vegada, a la cua per a matricular-se al setembre hi havia estudiants acompanyats dels seus pares. Em semblava increïble. Després, a les tutories, en compte de l'estudiant, em venia el pare, o la mare. Normalment sense l'estudiant.

—**Parlem de la vostra especialitat. Qui na és la mirada del sociòleg?**

—La que combina els dos trets que caracteritzen la figura del Petit Príncep. Davant qualsevol fenomen, meravellar-se. Immediatament després, tenir la consciència que la realitat és camuflada, amagada darrere les aparences. Salvador Cardús, el millor alumne que he tingut, feia broma dient que a la Facultat de Ciències Polítiques i Socials es feien dues coses. A Polítiques aprenien a amagar la realitat. I a Sociologia, a desemmascarar-la.

—**Passem a la recerca. Heu escrit un llibre sobre l'Opus, prohibit per l'Opus.**

—Considerat 'altament perillós'. Em sembla recordar que tenen els llibres dividits en quatre categories: llibres per a tothom, llibres amb els quals cal anar

amb compte, llibres per als quals cal demanar permís i llibres per als quals cal demanar permís al prelat, el cap superior de l'Opus a Roma. El meu era en aquest grup. No sé quina vigència té aquesta divisió ni si la gent de l'Opus en fa cas o no.

—Conclusió després de fer el llibre sobre l'Opus?

—Que és un moviment difícil d'entendre si no és partint dels seus orígens a l'Espanya del franquisme més dur. Però, alhora, que d'una manera intel·ligent ha sabut anar evolucionat en el temps. Avui de cap de les maneres no es podria dir que sigui un dels moviments catòlics més carques. No.

—No?

—No. He conegut gent de l'Opus molt oberta, dialogant i fins i tot diria molt liberal. I això aquests darrers anys s'ha accentuat cada vegada més.

—Us definiu com a deixeble de la secta bergeriana que existeix a Barcelona. Per què és tan important, el sociòleg Berger?

—Berger és fonamental per a l'anàlisi que fa de les condicions de desenvolupament de la religió a les societats capitalistes modernes. La seva tesi és que la religió no desapareix. Es transforma. Les formes institucionalitzades de religió sí que desapareixen. Berger diu que en la mesura que una cosa et dona sentit a la vida, allò és una religió. Segui el consum o els esports.

—Any 1994 als Estats Units. Acaben d'esclatar els avalots de Los Angeles. I un alumne demana: com és que s'han alçat? I Berger respon: aquesta no és la pregunta: la pregunta és per què no s'alcen cada dia.

—Típic Berger. Modificar la pregunta. Capgirar la pregunta. Allò que ens sembla normal, només ho és perquè la gran majoria ho considera així. No perquè ho sigui. I des de la sociologia allò que cal explicar és la normalitat i no l'excepcionalitat.

—I els catalans, per què no ens aixequem cada dia? Autocollamenta pròpia?

—En part sí, perquè ens creiem el missatge de l'ordre que ens arriba del poder establert. En sociologia, com diu Berger, el món donat per descomptat pesa moltíssim damunt tots nosaltres. Hi ha una colla de realitats que no ens aturem a analitzar, sinó que les donem per descomptades. La constitució és una gran definidora de mons donats per descomptats, intocables. Coses que no es poden posar en qüestió.

—Als Estats Units dieu que us van sorprendre coses, venint de l'esquerra. Per exemple?

—Anar per Boston amb tramvia, asseure't davant una noia jove, maca. Mirar-te-la. I que et sostingui la mirada i et somrigui. Això als Ferrocarrils Catalans és impensable. O desviarà la mirada, o se sentirà incòmoda o assetjada. Per mi va ser una sorpresa summament agradable.

—Per què elles se senten més segures?

—Perquè tenen el mascle ibèric lluny.

—La primera persona que us diu la paraula 'sociologia'. Pere Ribera.

—Em va marcar moltíssim. Figura cabdal a la meua vida. Professor i tutor al Liceu Francès. Després va a Aula. És la persona que em marca a l'adolescència, i de prop, en tots els àmbits. És la persona que, a banda de fer-me classe i ser un model fent classe, m'ensenya a llegir el diari amb ulls crítics; escoltar música, descobrir Mozart. Va voler que el substituís com a director d'Aula. Però per mi hauria estat difícil ser director d'una escola amb aquest punt elitista. I, en segon lloc, i per mi decisiu, la proposta de Ribera —'sigues director d'Aula'— equival a dir: 'Casa't amb Aula.' I jo ja era casat.

—Animaríeu ningú a estudiar sociologia?

—Solament en el cas que tingués aquella doble mirada que deïem abans. I que fos capaç de sospitar del món donat per descomptat. Si no, no l'hi animaria. Per ser un buròcrata o un tecnòcrata més, que faci una altra cosa, però no cal que faci sociologia. ■

He conegut gent de l'Opus molt oberta, dialogant i fins i tot diria molt liberal

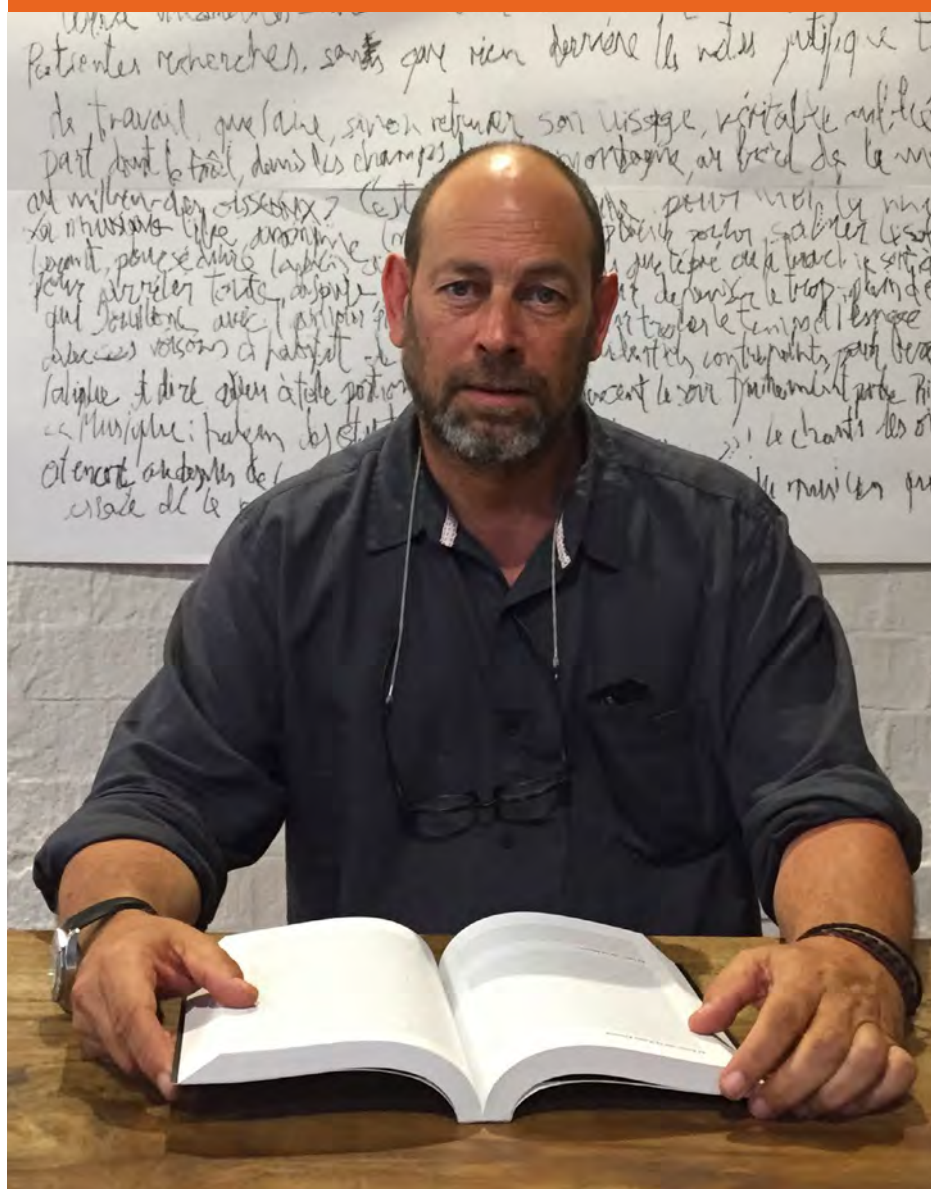

La constitució és una gran definidora de mons donats per descomptats, intocables

JOAN SALA

‘No podem fer ni un pas enrere en la defensa de la llibertat d’expressió’

La policia espanyola ha denunciat l’editor de Comanegra per la publicació del còmic ‘On és l’Estel·la?’

SEBASTIÀ BENNASAR

Joan Sala, director de l’editorial Comanegra, vice-president de l’Associació d’Editors en Llengua Catalana i, fins fa pocs dies, president de la Setmana del Llibre en Català, és un autèntic lluitador. Des de la seva petita editorial intenta eixamplar la base lectora del país i posar a l’abast dels lectors llibres que no els deixin indiferents. S’atreveix a publicar les tragèdies de Sòfocles, per exemple, a recuperar la tetralogia *La terra prohibida* de Manuel de Pedrolo i a fer l’imprescindible *Judici a la democràcia*. Diuen que la seva és l’editorial dels llibres bonics. Ara s’enfronta a un cas singular: el sindicat de policies Jupol ha interposat una querella contra Comanegra per la publicació del còmic *On és l’Estel·la?*, dibuixat pel mallorquí Toni Galmés. El llibre explica en clau satírica el procés català, però els denunciants consideren que denigra el cos de la policia espanyola i el de la Guàrdia Civil i demanen que es retirin del mercat tots els exemplars. Ahir s’havia de fer un acte de conciliació entre les parts –el darrer intent d’acord, aquest ja en seu judicial, per a mirar d’evitar el plet– al jutjat 15 de Palma, però quinze minuts abans es va suspendre. Parlem de tota la situació amb l’editor, que aquests dies acaba de treure al carrer un segon volum de l’Estel·la, en què el personatge es mou per les nostres festes i tradicions.

—Per què s’ha suspès aquest acte de conciliació?

—No ho sé, exactament. Nosaltres érem al jutjat a les deu del matí amb tot d’entitats de les Illes que ens donaven suport i el meu advocat, Josep de Luis, del col·lectiu Drets, ha rebut una trucada del procurador dient que se suspenia l’acte. Ens ho podrien haver notificat abans i ja no hauríem vingut, oi? Però es veu que una part, que no érem nosaltres, demanava que se suspengués. Haurem de veure què diu la interlocutòria, però no crec que sigui perquè hagin retirat la denúncia, sinó per una qüestió tècnica.

Si admetem la censura del llibre tornarem a temps passats

Coberta del llibre 'On és l'Estel·la?', de Toni Galmés, publicat per Comanegra.

Sí que és clar que la propera vegada hi enviaré un procurador, tot i que jo he pujat al jutjat perquè quedés constància que m'hi havia personat.

—Se sap quan es fixarà una nova data per a aquest acte de conciliació?

—No. Això sol trigar força, segurament alguns mesos. Ara, si ens ho haguessin comunicat ahir [per després-ahir], que aquest el suspendrien, jo ja no hauria vingut i no hauríem perdut tot un dia.

—Anem una mica als orígens. Com comença l'aventura de l'Estel·la? De qui és la idea del llibre?

—La idea original és de Comanegra i l'autoria intel·lectual és nostra. Vam pensar les idees per a desenvolupar el llibre i contactar amb en Toni Galmés, que és l'il·lustrador. Ell fa les il·lustracions i fa una feina excel·lent, i com que a més a més té una gran creativitat, enriqueix l'àlbum i la proposta que li havíem fet nosaltres, però la idea és nostra en tot moment.

—Vàreu publicar *On és l'Estel·la* l'octubre de l'any passat, però la denúncia no va arribar fins al juliol. Per què tan tard?

—Arriba al juliol amb la segona edició del llibre. Per Sant Jordi havia funcionat molt bé i en aquesta segona edició vam fer constar que havíem tingut un ajut de l'Institut d'Estudis Baleàrics. Era un ajut de 1.000 euros a la producció que s'atorga quasi directament si l'autor és de les Illes, i en aquest cas complíem tots els requisits. Quan fem constar això és quan la policia posa la demanda a dues bandes: a nosaltres, per haver publicat el llibre, i a l'Institut d'Estudis Baleàrics, per haver-lo subvencionat. A la primera edició no constava aquest ajut perquè encara no s'havia resolt.

—En un primer moment la policia deia, fins i tot, que s'incitava els menors en l'odi contra les forces de seguretat...

—Sí, però algú els va avisar de l'error. En la primera edició ja dèiem, amb un +18 a la portada, que era un llibre per a adults

i a la segona edició apareixia a la contraportada. A més a més, en el sistema DILVE, que és el que aporta informació als llibreters sobre els llibres, també està qualificat de llibre per a adults. És una sàtira a l'estil dels llibres d'en Wally, però és clar, com que ells estan poc habituats a llegir llibres i còmics van pensar que era per a nens.

—Arran de la denúncia vàreu impulsar un manifest i una campanya de solidaritat que funciona molt bé...

—Sí, la gent és molt conscient de tot el que es juga amb aquestes actituds de la policia. Nosaltres tenim un problema, però el nostre problema va més enllà. Si admetem la censura del llibre tornarem a temps passats. El manifest, al qual es pot adherir qualsevol persona, ha estat un èxit, però sobretot ho ha estat el fet que la gent s'ha bolcat comprant el llibre, recomanant-lo, regalant-lo. Ha estat un èxit que ens ha desbordat i hem d'agrair al sindicat de policia la campanya que ens ha fet, mai n'hauríem venut tants.

—Paral·lelament al suport a la xarxa, també en vàreu rebre molt a la vostra parada de la Setmana del Llibre en Català, fet que demostra que molta gent prefereix la signatura en paper i les abraçades en directe...

—Sí, per sort hi ha molta gent que no està sotmesa només a l'imperi d'allò digital i que venia i signava el manifest en paper, però sobretot, el més important és que venien a la parada i compartien un moment amb nosaltres, ens oferien la seva solidaritat i no ens deixaven mai de banda.

—Aquesta denúncia no s'hauria presentat si no existís la llei mordassa, que el PSOE va prometre que derogaria si guanyava les eleccions i no ho va fer...

—En plena campanya van prometre que derogarien la llei mordassa i quan van arribar al poder i podien eliminar-la no ho van fer. Fixeu-vos que ara que tornen a estar en campanya ja no diuen que la trauran sinó que la modificaran o

La generació que no ha viscut el franquisme creu que això és inconcebible

Una de les il·lustracions de Toni Galmés per al llibre 'On és l'Estel·la?'. ACN

que la revisaran. I efectivament, sense aquesta llei la demanda no hauria estat possible. Jo em pregunto: cal una censura prèvia per a dictaminar quins llibres són subvencionable? Per mi, això és molt perillós.

—I com porta tota la situació el dibuixant del còmic, Toni Galmés?

—Jo tinc seixanta anys i des dels setze que estic en tota mena de mogudes. Ell és molt més jove i l'afecta tot molt més, perquè la generació que no ha viscut el franquisme creu que això és inconcebible.

—Heu pensat a fer una caixa de solidaritat per a fer front a les despeses del judici?

—De moment no, però no ho descartem si la cosa s'allarga gaire i s'embolica, perquè tindrà uns costos econòmics importants. Som una editorial petita

i per a nosaltres els costos són forts. Avui [per ahir] hem vingut a no fer res i això ens ha costat uns bitllets d'avió, un temps perdut i, vulguis o no, això és una condemna afegida per a una editorial com la nostra.

—I què en diu, l'Institut d'Estudis Baleàrics, de tot plegat? Perquè en un primer moment ells també foren denunciats...

—Els no s'han presentat perquè, en el seu moment, els serveis jurídics van presentar un recurs explicant que organismes de l'administració no podien fer actes de conciliació entre si. Podria ser que aquesta fos una causa de la suspensió de l'acte de conciliació.

—Com han reaccionat els col·lectius d'escriptors del país?

—Des del primer moment, hem tingut el suport del PEN Català, de

l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana i de les entitats illenques i els llibreters. Tothom ha entès molt bé que no podem fer ni un pas enrere en la defensa de la llibertat d'expressió.

—L'Estel·la continua el seu camí i ara heu publicat un nou volum on es mou per les festes i tradicions catalanes. Tindrà continuïtat, el personatge?

—Ara hem fet el segon volum i hem de veure si té èxit. Si funciona, és clar que tindrà continuïtat, i segons com s'allargui la cosa encara podrem fer *L'Estel·la va de judici*. Aquest segon llibre és molt més blanc, perquè hi havia molts nanos que volien tenir el seu llibre de l'Estel·la i hem pensat que no podien tenir el primer, que era per adults, i per tant, l'hem enviada a un món ben nostrat, que és el de les festes i tradicions. ■

ADRIÀ CARRASCO

‘Sabíem que la Tamara i jo no seríem els últims’

Parlem amb l'activista, exiliat a Brussel·les de fa un any i mig, sobre la seva situació actual, com viu l'exili i com s'han d'encarar els mesos vinents

TP

TXELL PARTAL

Ja fa un any i mig que Adrià Carrasco va saltar per la finestra de casa seva per salvar-se de l'operació policíaca en què el volien detenir i acusar de terrorisme. Ens retrobem amb ell a Brussel·les per parlar de la seva situació actual, de com viu l'exili i com s'han d'encarar els mesos vinents. Ell ho veu clar, propugna una vaga general indefinida. Reclama a la gent que

s'organitzi i que no esperi el senyal de cap líder. ‘No crec que el poble necessiti els polítics, nosaltres som prou capaços de fer-ho sols, no necessitem cap líder superior’, diu. Però els fets d'ahir ho canvien tot. Allò que era una entrevista pausada, es capgira per la ràbia de les noves detencions. ‘Cal que fem servir aquesta ràbia i aquesta tristesa per teixir xarxes de solidaritat i organitzar-nos.’

Adrià Carrasco reclama una resposta contundent.

—Ahir ens llevàvem amb nova ràtzia per part de l'estat espanyol contra l'independentisme. A molts ens venien les imatges de la Tamara i vostres d'ara fa un any i mig. Com ho heu viscut?

—Ho he viscut amb ràbia i frustració. Sabíem que la Tamara i jo no seríem els

L'estat i la seva repressió ens volen callats, tristos i a casa, però la nostra resposta ha de ser l'oposada

La resposta a la sentència ha de ser aturar-ho tot

últims, i tal dit tal fet. El principi és el mateix que amb el nostre cas: acusacions de terrorisme esbombant-se a la premsa sense filtre per aconseguir dos objectius, si més no, ben clars. El primer és atemorir la gent que lluita perquè plegui. El segon, com ja van intentar, i no van aconseguir, amb mi i la Tamara, és convèncer l'opinió pública que els CDR són grups terroristes i, en una escala més global, tot l'independentisme.

—Quin consell donaríeu a aquella gent que és objecte d'aquest nou cas de repressió? I el seu entorn?

—Els diria que fessin servir aquesta ràbia i aquesta tristesa per a teixir xarxes de solidaritat i organitzar-se per a donar una resposta. L'estat i la seva repressió ens volen callats, tristos i a casa, però la nostra resposta ha de ser l'oposada: sortir, explicar què ens ha passat, ser-ne conscients per lluitar pels nostres drets. Per tant, hem de mostrar la nostra ferida amb dignitat i valor, per continuar lluitant. És molt important buscar contactes de gent que ja hi ha passat i que entenen el teu patiment, com el meu grup de suport o el de la Tamara. Pel que fa al seu entorn no immediat, que ara mateix som tots, tenim la responsabilitat de donar-hi una resposta. La resposta no pot ser calma, serenor i jugades mestres, com alguns s'afanyaran a suggerir. La resposta ha de ser rabiosa, contundent i organitzada. La repressió arribarà tant si ens mobilitzem com si no, perquè és persecució ideològica. Per tant, contra la por no ens queda alternativa: mobilització tant sí com no.

—Resulta que el fiscal és el mateix que en el vostre cas i en el de Tamara Carrasco...

—No tinc res a dir, els fets ja ho diuen tot.

—Continueu en contacte amb els CDR?

—Des d'aquí és molt complicat. Cal tenir en compte que les vies de comunicació amb persones que han estat tant al focus de la repressió com són els CDR són poc segures. Precisament una les coses

que més em frustren de l'exili és voler millorar la situació com a afectat directe i trobar-me una barrera de 1.500 quilòmetres. És veritat que tenim les xarxes i els mitjans de comunicació ens fan d'altaveu, però a mi m'agradaria poder estar amb la meua gent als carrers, a les accions directes. Voldria lluitar allà amb tots, poder anar a manifestacions, assemblees, sopars grocs...

—Les xarxes d'alguna manera ajuden a poder estar actiu políticament?

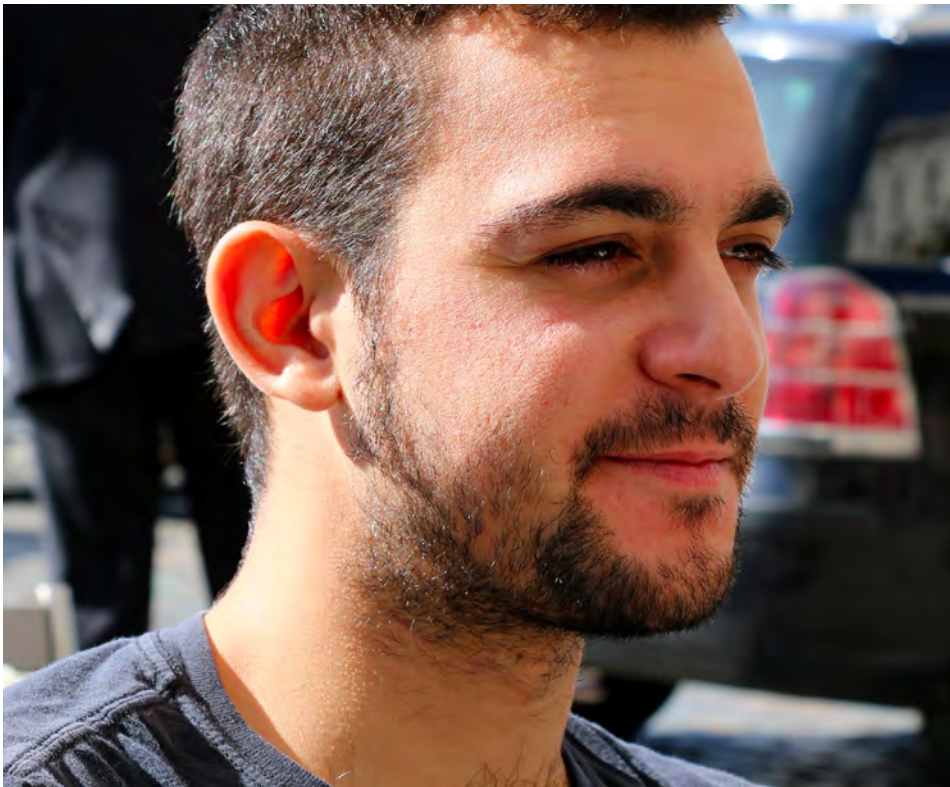
—Sí, però no és igual. Twitter és un món a part, tens mil repiulets d'una manifestació però després al carrer només hi van dues-centes persones. La gent es pensa que fa molt opinant, però no n'hi ha prou. En realitat allò que és important és el carrer, la capacitat d'aplegar la gent en un punt i una situació determinats. Falta gent valenta, amb coratge i responsabilitat de la situació per fer determinades accions. Cal una vaga general indefinida.

—Vaga general indefinida?

—Sí, la resposta a la sentència ha de ser aturar-ho tot. Tancar comerços, tancar-ho tot. Això tindria un impacte econòmic molt fort i és clar que en aquest món capitalista si no fas això, no et fas cas ningú. Si no fem alguna cosa, no passarà res, s'ha demostrat. Fa deu anys que sortim al carrer en massa. I sí, és clar, tenim una imatge aèria de puta mare, però de què ens ha servit? És clar que és important, però perquè ens facin cas s'han de fer coses més fortes.

—Com veieu on som ara? Què en penseu de la situació política actual?

—Hem caigut en el parany de pensar que hi haurà un dia que direm fins aquí. Avui sortirem als carrers, ho aturarem tot i d'aquí no ens mourem. Esperem constantment que arribi el dia. Ara és la sentència, després serà el 3 d'octubre... Sempre ho anem ajornant. Però aquest dia podria ser demà mateix, de motius en sobren. Només cal obrir els ulls i organitzar-se. La gent espera un lideratge que no sé si arribarà. Cal que la població faci el clic, ha de pensar que només

TP

*No crec que el poble
necessiti els polítics,
nosaltres som prou
capaços de fer-ho
sols, sense cap líder
superior*

depèn d'ella. Cal que la gent entengui que és ella que ha d'anar a l'assemblea, és el poble que s'ha d'autoorganitzar... Fins que no arribi el dia que tots en prenguem consciència, esperarem una cosa que potser no existeix.

—Creieu que no cal esperar cap signa dels polítics?

—No, no els esperem. La gent busca un lideratge que potser no arribarà i que si arriba potser no ens portarà a la República. No crec que el poble necessiti els polítics, nosaltres som prou capaços de fer-ho sols, sense cap líder superior. No ens calen ni Consell per la República ni Puigdemont. Però, és clar, també he de dir que si algú s'anima a fer-ho des d'aquí i funciona, endavant!

—Una de les preguntes que es fan últimament dins de l'independentisme és: on és la gent jove?

—On és? Buf... Molts en processos judicials. Intentant salvar el cul. I suposo que molts provant de mesurar aquesta balança que hi ha entre voler sortir al carrer i voler salvar la teva llibertat. El jovent hi és i és actiu. Encara més, som

presents en moltes lluites que van més enllà de l'independentisme, com ara fent desnonaments o lluites ecologistes... Sí que és veritat que la repressió ha afectat totes les generacions.

—...

—D'una altra banda, també hem de tenir en compte que la transversalitat de l'independentisme ha fet que en certs moviments hàgim de conviure gent de generacions molt diferents. No és fàcil de gestionar una assemblea amb gent de seixanta anys i gent de vint. Uns han viscut unes coses i tenen uns valors, i uns altres n'han vistes unes altres i tenen tota la vida davant. A vegades això frena una mica el moviment. I si no ho sabem tractar amb pedagogia, aquest fet ens pot acabar encallant. Cal ser conscients que de vegades hi ha un xoc en les maneres de fer entre les generacions. Cal escoltar-nos; si no ens pot acabar destruint. A Esplugues al CDR ens ha passat això, i ara, vist des de la distància, només calia una mica d'entesa entre tots i deixar de banda això tan nostre que la millor fórmula és aquella que pensa un mateix.

—Enteneu que els CDR siguin menys actius que mai?

—És que aquest és el principal motiu de la repressió, volen desmobilitzar-nos. La gent té por. I no puc jutjar ningú per tenir-ne, però sí que crec que hem d'encoratjar la gent a perdre la por i a continuar lluitant. Evidentment, si tens dos fills i hi ha una acció que et pot acabar implicant penes de presó, puc arribar a entendre que no vulguis arriscar-te. Però no ho comparteixo. L'estat actuarà així amb qualsevol dissidència. No podem callar, cal actuar.

—Tornant al vostre cas concret. Fa mig any de l'última entrevista que us vam fer amb Tamara Carrasco, i el vostre cas continua al mateix punt judicial...

—En realitat ha millorat alguna cosa. Per sort, la Tamara de moment pot sortir del seu poble. Ara, jo continuo esperant resposta dels jutjats de Granollers i Vilanova. L'Audiència va deixar-nos d'investigar per terrorisme, però ara ens investiguen per desordres públics. De moment, nosaltres no sabem si la cosa es mourà o si estarem així per sempre. El cas és en aquests dos jutjats però no es mou. Suposo que no els deu semblar prou important. No sabem quan es pot desencallar, els advocats no ens donen cap data.

—Teniu la sensació que sou als llimbs legals? No us han fet ni una euroordre.... És possible que no vulguin fer soroll i que la gent no es recordi del vostre cas?

—Potser sí, però jo ja me n'encarrego que no se n'oblidin i que es parli de mi. No deixaré de fer accions com la del desembre de l'any passat, quan vaig intervenir en un acte d'en Borrell a Brussel·les per fer-li saber què pensava. Actes com aquest els recorden que són aquí, emprenyat. No callaré.

—No us desespera no veure el final d'aquest procés?

—Sí, però ja sabem que la justícia espanyola funciona així. La sentència, rai. Moltes vegades, tot allò que hi ha abans d'arribar-hi és pitjor. La bomba ja l'han

tirada, l'acusació ja te l'han feta. Tot allò que havia de destruir aquella acusació ja ho ha destruït. En casos com el meu, l'objectiu principal és l'acusació. La sentència no crec que els preocupi gaire.

—Confieu en una sentència favorable en el vostre cas?

—Ens han rebaixat les acusacions de terrorisme a desordre públic, però la presó encara és una opció. La pena màxima per a aquests casos és de vuit anys. I, a més, jo em vaig escapar d'un operatiu de la policia preparat per a detenir un suposat terrorista. Les ganes que tenen d'agafar-me són evidents. Tinc molt clar que si tornés, em detindrien i em portarien a la presó. Estic convençut que em tindrien en presó provisional fins al dia del judici, o vés a saber fins quan.

—Valtònc deia l'altre dia en una entrevista a VilaWeb que per molt que la justícia europea li donés la raó, no tornaria, que no confiava en Espanya. Ho heu pensat?

—És clar, jo tampoc no hi confio. La justícia espanyola no ha fet mai la neteja necessària. Només cal mirar casos com els d'Altsasu. La jutgessa que portava al cas ha estat condecorada per associacions de guàrdies civils... Valtònc fa bé de no fiar-se'n. Per mi la condició ideal és l'arxivament del cas. Perquè llavors poca cosa podrien fer. I en aquesta situació tinc clar que tornaria tranquil perquè hi ha agents que s'ocupen de mirar que això es compleixi. En els altres casos, com multes o semblants, no us ho sabria dir. No hi he pensat.

—Ha valgut la pena tot això?

—Sí, totalment. I una vegada darrere una altra. Per mi, el fet d'exiliar-me és, en primer lloc, una decisió personal per a garantir la llibertat i poder veure el sol, però també és una decisió política. Enfront d'un règim i una justícia que gasta tants recursos contra la dissidència i que té un aparell repressiu tan greixat i que funciona tan bé, jo he triat la desobediència. En el meu cas, això va voler dir anar-me'n del país. ■

Tinc molt clar que si tornés, em detindrien i em portarien a la presó

Enfront d'un règim i una justícia que gasta tants recursos contra la dissidència, jo he triat la desobediència

JORGE OLCINA

‘S’ha d’impedir d’una vegada qualsevol tipus d’urbanització en zona inundable’

El director del Laboratori de Climatologia de la Universitat d’Alacant analitza les darreres inundacions al sud del País Valencià

EFE

NÚRIA CADENES

Encara no havia arribat la tardor que al País Valencià ja hi havia un greu episodi de gota freda: la Vall d'Albaida i el Baix Segura restaven a mercè de l'aigua desbordada i el resultat, ara que es comencen a gestionar els ajuts per a la refeta i la reconstrucció, és tristíssim.

Aquesta vegada, fins i tot hi ha hagut morts. Més enllà de l'enumeració dels danys, de les indemnitzacions, de la part d'irreparable que ha causat la pluja intensa i l'aigua desbocada, hi ha, també, o hi hauria d'haver, l'anàlisi, el coneixement o, fins al punt que sigui possible, la prevenció.

En parlem amb Jorge Olcina (Alacant, 1966), catedràtic d'anàlisi geogràfica regional a la Universitat d'Alacant, on fa classes d'ordenació del territori, climatologia i riscos naturals. La primera qüestió té relació amb la recurrència: si la gota freda o, per dir-ho en terminologia actual, la Depressió Aïllada en

Al factor del territori de risc, s'hi afegeix l'efecte del canvi climàtic: aquests fenòmens seran més freqüents i més intensos

S'ha de saber que és un riu que de tant en tant creix fort, que pot arribar a inundar...

Nivells Alts (DANA: un embossament d'aire fred en altura que es despenja i que topa amb una massa d'aire calent en superfície; quan l'aire calent en ascensió va especialment carregat d'humitat, les precipitacions intenses són –pràcticament– garantides) és un fenomen conegut, si les zones susceptibles de ser inundades tampoc no són cap secret ni varien aleatòriament, com és que ens continua agafant de sorpresa? Com és que hi continua havent inundacions en llocs on hi ha inundacions? És que no hem après res o hem d'assumir que és inevitable?

—Bé, aquí hi ha hagut tot de factors nous respecte de la darrera inundació important que hi va haver al Segura, que fou la de l'any 1987: el primer de tots, el nou llit. Després de la inundació es va activar un pla de defensa de riuades, es va construir un nou llit del Segura i, probablement, es va dimensionar per a una pluja menys important o menys intensa que la que hi ha hagut. Per tant, aquest és un factor: s'ha de tornar a pensar aquesta obra per establir si realment és eficaç, si aporta seguretat a la comarca o no.

—Un altre factor?

—S'ha construït més i s'ha construït en zones que se sap que són d'inundació. El Baix Segura en conjunt, i el Patricova mateix [Pla d'acció territorial de caràcter sectorial sobre prevenció del risc d'inundació al País Valencià] així ho pinta: és una zona d'alt risc d'inundació. Per tant, qualsevol acció que s'hi faça ha de tenir unes precaucions molt més grans que en uns altres espais. Igual que a la ribera del Xúquer. Qualsevol actuació, tant d'edificis, com d'infraestructures, ha de ser molt ben calculada. I bé, si no s'hi pot construir o no s'hi ha de construir... doncs és que no s'hi ha de construir. Tan clar com això.

—La crisi climàtica hi té cap relació, amb aquestes inundacions?

—Som en un context d'escalfament global i ja se'n comencen a notar efectes.

En aquest cas concret, hi ha l'aigua de la mar Mediterrània, que és molt càlida. Perquè en els darrers trenta anys s'ha escalfat. És un fet evident. El CEAM [Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani] ja ho ha explicat: pràcticament un grau i mig més des del 1980. I a l'estiu es calfa molt més. Aquest estiu hem arribat a 27-28 graus aquí, a la costa d'Alacant. Pràcticament ja són temperatures de mar tropical. Per tant, és un factor de risc, perquè si et ve una situació de gota freda com la que ha vingut, els núvols que es formaran aniran molt carregats d'aigua i d'energia, tal com ha passat. A més a més...

—És que encara n'hi ha més?

—Un altre factor atmosfèric que ja es nota és que, en les nostres latituds, hi ha més freqüència de formació de gotes fredes. I que, a més a més, es poden formar en qualsevol època de l'any. De gotes fredes amb resultats de pluja forta, per exemple, enguany n'hem tingut per Setmana Santa i un parell d'episodis també a l'agost. L'any 2017 vam tenir inundacions el mes de març. Ara la possibilitat d'inestabilitats importants ja dura tot l'any. El calendari de risc ja no és tan sols un fenomen de setembre-octubre. Tots aquests elements existeixen, per tant. I ha coincidit que la pluja ha descarregat molt, en alguns punts s'han batut rècords de precipitació... En fi, que ha estat un episodi molt intens.

—Heu escrit: 'El 2019 hi ha més territori fluvial del Segura ocupat indegudament que el 1987.'

—És clar. Les conseqüències que ara es veuen, les pèrdues econòmiques, són agreujades precisament per una actuació imprudent sobre el territori. El Segura és un territori fluvial i això s'ha de respectar. És a dir, s'ha de saber que és un riu que de tant en tant creix fort, que pot arribar a inundar... De fet, tenim mapes precisos de fins on han arribat inundacions anteriors, especialment la del 1987. En tota aquesta àrea d'alta perillositat hi ha actuacions que ja no s'hi haurien de fer.

Molts municipis de les zones amb risc d'inundacions no revisen el seu pla d'ordenació urbana per no haver d'aplicar el Patricova. És una barbaritat

La gota freda va fer estralls a les comarques de la Vall d'Albaida i el Baix Segura. ACN

—De qui depèn això?

—Fonamentalment, dels ajuntaments. I després hi ha la coordinació—revisió de la conselleria. És cert que, d'ençà del 2003, tenim el Patricova, i és un poc un pla de salvaguarda perquè no s'hi puguin fer grans barbaritats, però també és veritat que molts municipis de les zones amb risc d'inundacions, en aquest cas del Baix Segura, no revisen el seu pla d'ordenació urbana per no haver d'aplicar el Patricova. Aleshores, és clar, hi ha determinacions que no s'apliquen. És una barbaritat.

—Parleu, de fet, de tenir en compte el 'territori fluvial', que va més enllà del llit d'un riu.

—Efectivament, és tot l'àmbit en què un riu es pot desbordar. I el Segura té una plana d'inundació molt gran. A més, té una xarxa de recs històrica que difon la

inundació. Quan el 1987 es va fer el nou llit, es deia: Bé, ja no tornarà a passar, com si ja estiguérem salvats de qualsevol inundació forta... El problema és que el canal no ha resistit. Quan tu canalitzes un riu i l'aigua et desborda, et salta per sobre del formigó, i després, quan la riuada va perdent força, no pot tornar al seu llit perquè topa amb el mur de formigó. Per tant, aquestes canalitzacions creen sensacions de falsa seguretat, perquè la gent es pensa que ja no hi haurà problema i, en canvi, la meteorologia mediterrània demostra que cada vegada ens sorpren i bat rècords.

—Hi ha cap manera de prevenir-ho?

—Aquests dies faig voltes a una idea: el Baix Segura, el tram baix del Segura, es podria convertir en una zona pilot de què hauria de ser l'aplicació d'un pla integral de gestió d'un territori de

risc. Seria la primera vegada que es fera una cosa així. I això vol dir que totes les administracions competents, estatal, autonòmica, local, vagen coordinades. I també un programa integral d'actuacions, que no sols pense en infraestructura hidràulica, tornar a canalitzar el riu i més, sinó en actuacions d'ordenació del territori, compliment estricte del Patricova, de la llei del sòl del 2015... És a dir, no vulnerar cap requisit. I, després, educació a la població, que també ens falta: molta gent no sap com actuar en situacions d'aquestes. Hi ha població que (i això és fort, però és així) ignora que viu en una zona inundable, en zona de risc.

—És tan raonable que sorpren que ho hàgiu de dir.

—Segurament caldrà tornar a canalitzar el Segura, però caldria redimen-

sionar-ho. Perquè és que en una plana fluvial no hi pots fer cap més actuació. Aquests dies s'ha sentit de tot, incloent-hi de fer embassaments! Però és que no hi caben! A més a més, tenen un impacte brutal. De fet, la canalització ja té un impacte ambiental molt fort. En fi. Ara interessa poder traure l'aigua com més prompte millor cap a la mar en cas d'una riuada com aquesta. I, és clar, per a això caldria redimensionar el llit. I després, compliment estricte de la llei d'aigües i de costes. És a dir, no ocupar el territori fluvial, impedir d'una vegada qualsevol urbanització en zona inundable... El problema és que n'hem anat aprenent a cop de desastre: fins el 2003 no tenim Patricova; fins el 2008 no hi ha obligació de fer mapes de risc...

—**La crisi econòmica ha frenat la construcció, però...**

—Sí. Amb la crisi ha passat això, i podries dir que la cosa estava més o menys controlada, però ara que pareix que torna la febre constructiva és quan s'ha d'estar més vigilants. I ací en tenen la clau els ajuntaments. Per a ells, ja ho sabem, la construcció és una font d'ingressos... En tot cas, no es tracta de no construir gens: es tracta de construir on es puga construir. I on no es puga, no. Per això hi ha d'haver el control, la vigilància de l'administració autonòmica, que és la que en darrera instància aprova els plans. Les precaucions han de ser extremes en aquests territoris amb risc. Perquè és que no hi ha hagut vigilància. Falta, per exemple, activar mesures que estableix la llei d'aigües. Ara no tenim policia fluvial, diguem-ne, que vigile les zones que es vulguen construir, o, si ja s'han construït indegudament, que òbriga expedient... Res. Això no funciona.

—**Tampoc la neteja dels llits dels rius i barrancs...**

—Dediquem molts diners a construir noves obres hidràuliques, però després, per al manteniment dels llits... molt pocs. En fi, les administracions tenen

la seua maquinària, els seus terminis. Gestionar un territori de risc significa pensar molt les coses, i escoltar molts experts. I això no és compatible ni amb la pressa ni amb treballar a curt termini. Per això deia que ara és el moment de transformar aquesta zona en un laboratori. Tant de bo que arreglessen el guant i puga ser exemple per a unes altres conques.

—**Assumir que és territori de risc i actuar en conseqüència.**

—Territori de risc afegit a l'efecte del canvi climàtic: aquests fenòmens seran més freqüents i més intensos. Hem d'entendre que el canvi climàtic ja no és un tema de tertúlia, de dir que jo m'ho crec o jo no m'ho crec, ja no és una qüestió de creences: les dades, les proves hi són. Per tant, les administracions han de començar a treballar en bons plans d'adaptació. Aquest episodi ha estat una desgràcia, hi ha hagut morts, però si a partir d'ara podem treballar seriosament en l'adaptació del territori, de l'economia, de la societat al canvi climàtic, hi haurem guanyat.

—**Parleu d'anar més enllà de la qüestió de les indemnitzacions, per tant.**

—Seria una pena que ens quedàrem en el curt termini, les ajudes, les subvencions, i que després deixàrem de pensar-hi, que en uns mesos ja ningú no recordara que hi ha hagut una inundació i que podríem treballar per evitar que torne a passar.

—**I és factible?**

—És clar. Caldria repensar la canalització del riu i les ciutats han de començar a dissenyar sistemes de captació d'aigua pluvial de gran capacitat. En aquest cas la pluja ha estat molt forta, però hem d'entendre que ara, al litoral mediterrani, es multipliquen els episodis de pluja entre cinquanta litres i cent o dos-cents, i que no tenim les ciutats preparades per a això: fan falta bons sistemes de captació d'aigua pluvial, dipòsits, parcs inundables... Calen solucions creatives, que ja funcionen en uns altres llocs. ■

El problema és que n'hem anat aprenent a cop de desastre: fins el 2003 no tenim Patricova; fins el 2008 no hi ha obligació de fer mapes de risc...

El tram baix del Segura es podria convertir en una zona pilot de l'aplicació d'un pla integral de gestió d'un territori de risc

LLUÍS LLACH

‘La confrontació és l’única que pot eixamplar la base’

Llach parla de la manera com cal afrontar la sentència però també de l’absència de Laura Almerich

ALBERT SALAMÉ

ASSUMPCIÓ MARESMA

L’entrevista amb Lluís Llach comença al revés de com ha anat realment. La giro. A la política, la deixo en segon terme, la tirem cap avall. Li reservem el titular. La conversa, en una terrassa d’un bar, ha estat una mica dispersa. Potser per la claror del mar, potser perquè pesa més que no sembla, potser perquè les Medes són allà, des de sempre, i forment part del paisatge de Llach d’ençà que la seva mare el portava a l’Estartit. O potser per res de tot això. El cert és que la dispersió ens porta a l’essència. I parlem de la mort de Laura Almerich, de la manera com es viu l’absència, de l’amistat, de fer-se vell, de mirar la mort com un dels fets més importants de la vida.

No som en uns dies fàcils, les amenaces del 155 són a l’aire d’una manera constant. Les paraules i els fets estan a punt de tocar-se. En Llach és clar i el missatge no es desdibuixa: el poder de confrontació és al carrer. L’apoderament de la gent és la força més real que tenim. Ni eleccions ni invents dissuasius. I en aquest apoderament, el Debat Constituent va prenent forma. Ja no és un nom buit. És un projecte polític que pot ser transcendent, en què a la primavera del 2020, milers de persones hauran construït un mapa de carreteres per a arribar a un país millor.

—Fa una temporada llarga que per a molts, el dia a dia, no para d’omplir-se de cabòries i angoixes polítiques, però la vida fa el seu curs. Fa ben poc se us va morir la Laura...

—La Laura es va morir d’una manera meravellosa. Ens havíem educat per això. Una de les coses per les quals vaig deixar de cantar va ser per ben morir-me. I la Laura, això també ho tenia claríssim. Ara l’enyoro molt més que no la setmana després de morir-se. Ara hi ha aquella distància estranya en què tot és ple de referències a ella. Des de la seva mort em sento molt solet. Sobretot en coses molt rares, amb aquelles intimitats que tens amb aquelles persones amb qui més convius i més t’estimes. La Laura i jo no necessitàvem telefonar-nos, podíem estar un mes sense veure’ns ni

Amb la Laura, sense mai dir-nos-ho, sense racionalitzar-ho mai, hem pujat a tots els trens que ens han passat

Jo he vist vells enamorar-se, d'una manera que jo no he sabut enamorar-me mai

dir-nos res. Però en aquesta estima hi havia una presència de saber-nos, una protecció, una llibertat. No sé com dir-t'ho. Tinc records impressionants. Vam acabar com havíem començat. L'envelliment i la mort són un acte de la vida preciós. Si no ens ajuden, no sortim del punt zero, però arribar-hi també és molt difícil. La gent normalment ho soluciona esborrant-lo de la seva vida. A mi això em sembla una bajanada perquè morir-se és un dels actes importants d'aquesta vida.

—Encarar la mort no és fàcil

—És una etapa que no es pot dir que sigui exquisida, però si estàs obert et porta coses boniques. Amb la Laura vivíem la mort d'aquest punt de vista. Jo no hi era quan es va morir perquè havia anat a predicar. Si no hi arribo a anar, em mata. Però abans d'anar-me'n, a les dotze del migdia, la recordo asseguda al llit i em va dir: 'jo estic bé, us veig bé. Deixeu-me marxar, jo he de fer el meu camí.' Nosaltres vam viure la mort com un aprenentatge. Amb la Laura, sense mai dir-nos-ho, sense racionalitzar-ho mai, hem pujat a tots els trens que ens han passat. La primera vegada que vaig anar a l'Àfrica a portar una maleta per a una mare d'un noi i jo no en tenia ganes, vaig anar-hi amb ella. Aquest pujar a trens contínuament vol dir poder experimentar, vol dir poder renovar tots els paràmetres amb els quals vius.

—Què voleu dir?

—Et podria parlar de l'Àfrica, però també del parlament. Entrar-hi va ser posar en contradicció tot el meu sistema de valors. D'això, fer-ne una experiència que t'enriqueixi i que no es converteix amb un empresonament està molt bé. A vegades l'experiència me la imagino com uns barrots que s'aixequen i poden convertir el què fas en una presó de la qual no saps sortir. Tenir aquesta capacitat, que no et dic que jo la tingui, perquè això no passi està molt bé.

—A vegades dieu: 'Sóc vell...' Però ara n'heu parlat positivament

—La gent, si dius que et fas vell, s'en- tristeix i jo els dic 'sou bojós...'

—Ara em feu pensar en 'El vell' de Kavafis.

—Sí, per què et penses que vaig triar triar dues cançons de Kavafis, 'Ítaca' i 'El vell'? Mira, saps què passa, que aquesta societat a l'ésser humà el tracta molt malament, el fa treballar fins a 65 anys, en el 80% dels casos les persones no treballen en allò que els agrada, després els donen una merda per a sobreviure. Jo divideixo la vida en tres actes, això és Shakespearia. És veritat que a l'últim acte és quan passen les coses. La solitud, veure que el decaïment físic és real, l'abandó de la gent que t'estimes perquè es van morint... Jo ara gairebé no tinc viu cap amic més gran que jo. Tot això, si t'ho mires de l'altre cantó, pot ser fantàstic. A mi em causa admiració i trobo que és una meravella la capacitat d'una persona gran per a adaptar-se a tot això. Però entenc que vivim en una societat on la mort és el pitjor acte. Hi ha l'obsessió de ser jove.

—Tant que parlem de drets, però sembla que els dels vells no comptin massa.

—Quan era a Nacionalistes d'Esquerreres, recordo que amb l'Armand de Fluvià treballàvem la protecció dels drets sexuals i parlàvem de la sexualitat dels vells. Com pot ser que siguem tan bèsties amb els nostres vells que els posem en caixes on res no està preparant perquè puguin fruit, si en tenen ganes, de la seva pròpia sexualitat? Es considera ridícul que els vells s'estimin i s'enamorin. Jo he vist vells enamorar-se, d'una manera que jo no he sabut enamorar-me mai. El decaïment físic s'ha de confrontar amb una gran generositat personal. M'explico? Amb una gran disponibilitat cap a la vida. I això també pots fer-ho per egoisme, perquè la vida s'acaba. Doncs si s'acaba, frueix-la i obre't.

—Canviant de tema, fa uns quants mesos dèieu que si esperàvem a la sentència per reaccionar, potser seria tard. Com és que no hem reaccionat?

—Hi ha diferents factors, i el de l'escapçament dels lideratges ha estat important. Un altre és el xantatge als empresonats i als exiliats, i en aquest tema

molta gent ha estat molt prudent per a no fer mal i fins fa poc no s'havia tocat. També n'hi ha tercer, que la gent no té consciència del seu apoderament. Es pensa que l'han moguda perquè l'han feta moure i això no és veritat. S'ha mogut perquè s'ha mogut per ella mateixa. Jo, quan era diputat, sempre deia: 'Som aquí perquè vosaltres ja hi éreu.'

—La sentència encara la veieu com una oportunitat?

—Sí, la sentència encara és la gran oportunitat davant la disbaixa d'estratègies. La sentència és la mort de la constitució assassinada pels mateixos que la defensen. Actualment vivim un cop d'estat fet per un braç al qual no estàvem avesats del tot, que és el braç judicial, i que s'ho ha pres molt a la valenta. Que la selecció de la cúpula judicial espanyola és el resultat d'una destil·lació de fa anys, això és clar. Aznar es va atrevir més que els altres, però abans ja ho feien. Triaven els seus i prou. Tot això és molt dur, sobretot per a una ciutadania que es va sentir decebuda perquè, com molt bé diu el president Puigdemont, l'1 d'octubre es va fallar molt, el 3 es va fallar molt, el 10 es va fallar molt i el 27 es va fallar molt. Això ha causat un impacte fort. Que sigui l'última no es pot dir mai, però sí, la gran oportunitat estratègica és la sentència. Ells es van preparant. Jo no sé què ha de ser-ne la resposta, però sí que sé el què no pot ser.

—Heu deixat ben clar que unes eleccions no són una resposta a la sentència.

—I tant que no. Si algú proposa seriosament unes eleccions, jo ho entendria com un intent de desmobilitzar. És a dir, estigueu-vos a casa, que ja votarem! No, home, no, per favor.

—Aquesta setmana també ha sortit com un globus sonda que deia que un govern de concentració podria ser també una resposta.

—Un govern de concentració l'entendria si la concentració fos per a fer la confrontació amb l'estat espanyol. Ara, fer un govern de concentració com un gest dissuasiu no.

ALBERT SALAMÉ

—Què teniu al cap?

—S'ha de veure quines són propostes per a buscar la confrontació activa, democràtica i pacífica contra l'estat i quines són de caràcter dissuasiu. La confrontació és l'única que pot eixamplar la base. Jo no accepto que la confrontació vagi contra el creixement del l'independentisme, per mi la confrontació és la base del l'eixamplament. A mi, eleccions i governs de concentració em sonen a dissuasiu, digui qui ho digui, per mi són maneres de voler canalitzar la indignació perquè la gent s'estigui a casa.

—I la confrontació institucional com la veieu?

—La confrontació a les institucions s'ha de fer però serà molt feble. El poder de l'estat és immens. Això no vol dir que s'hagi de menysprear el paper que pugui tenir. Aquest lideratge l'exerceix el president Torra sol. Està molt bé que la presidència de la Generalitat mantingui la dignitat de la confrontació, davant l'actitud d'un estat tan bèstia.

—Després del primer d'octubre potser vam fallar confiant-hi massa, en les institucions?

—Hi havia molta confiança en uns dirigents que es van arriscar. Potser si no hi hagués hagut aquests dirigents la gent s'hauria preparat més. Però és que a mi també em va passar, al parlament jo tenia la confiança que hi anàvem. Bé, tot això s'ha acabat com s'ha acabat. Entre allò que hem après i allò que hem viscut, és clar que ara per ara el poder de confrontació és al carrer. La meua experiència aquests vuit mesos de Debat Constituent és que la gent està cansada però que hi és tota, tota. I si no s'utilitza és perquè no es vol o no se'n sap. Vas a les comarques i tots hi són, i quan te'n vas els trobes drets i disposats.

—Però s'han d'adonar que tenen aquest poder encara que el lideratge no hi sigui.

—I qui et diu que no passarà? En són ben conscients i hi ha qui ho treballa molt seriosament. Però jo no en sé res perquè estic molt ficat en el procés constituent.

—No hem d'esperar la unitat estratègica?

—Aquí hi ha una teoria que jo no accepto que és que s'eixampla per la conquesta. La confrontació també porta a la con-

questa perquè a Catalunya, a la gent, pensi com pensi, veure el frau democràtic constant li pot fer creure que un altre estat, una altra societat, són possibles.

—Quan parlàvem de repressió heu anomenat el xantatge als presos, en podem parlar?

—Mira, jo m'estimo molt la gent de la presó, alguns especialment, i algunes sobretot, però en una reunió en què jo vaig ser molt important es va discutir si en el cas de repressió aquell govern que era constituït havia de quedar-se o anar-se'n. L'acord, excepte una persona de qui no diré el nom, va ser d'anar-se'n en virtut d'aquest argument claríssim que podem ser molt més forts a fora fent feina. També recordo una cosa que a mi em va tocar profundament el cor, en una de les últimes reunions que hi va haver del que jo en dic 'Sanedrí', en Rafael Ribó, que venia de Madrid, va fer una intervenció curta però històrica, i va dir que Jordi Sánchez deia: 'Sobretot no us deixeu posar a la presó de cap manera.'

—I del judici, què en penseu?

—Mira, jo fins i tot em considero amic

d'alguns dels advocats, però crec que el millor al·legat dels últims dies hauria estat aixecar-se i anar-se'n. Desautoritzar el sistema judicial amb vista a Europa i l'estat hauria tingut una gran significació. Ara, això és el meu parer i parlo des de fora, que si hi hagués estat no sé què hauria fet.

—Parleu de construir, sembleu molt content amb el projecte del debat constituent...

—Construïm una cosa interessant, gosaria dir que important. Quan vaig acceptar tenia els meus dubtes, però m'he animat quan he vist que podíem construir quelcom de seriós. A mi em sembla que em varen agafar perquè jo podia mobilitzar, però la sorpresa és que m'han mobilitzat a mi. Som en un moment molt maco, que són les jornades formatives que duren dos mesos. Aquest projecte necessita gent apoderada que desitgi un canvi per al país i vulgui expressar com pot ser.

—Sempre diuen que els catalans estem massa cofois de nosaltres mateixos, però ara que heu recorregut el país

penseu que el país és més modern i progressista que no sembla pas.

—Sí, és més modern. Hi ha molta gent que pensa que tal com va el món el vell sistema no tira més. No sé per què, potser perquè sortim d'una crisi econòmica. Ara ja no cal ser antisistema, el sistema s'ensorra i en aquest procés faran sofrir molt a la gent i no sé com acabarà perquè aquest sistema sempre ha tingut la capacitat de reinventar-se. El sistema s'autodestruïu. És un sistema molt dur, molt fort, que està acostumat a fer com sigui per subsistir, o sigui que abans de rendir-se l'armen. Però crec que ara ja som en un canvi de paradigma. Ja en vivim la caiguda. Ara hem de veure com ens hi entaforem.

—És un moment molt complex

—Sempre que decidim de dir: 'Hola!, som aquí', ho és. Sempre passa alguna cosa, mira la història. Potser hauríem de fer una carta astral per decidir quan ho fem (riu). Però ara hi ha canvis estructurals econòmics tan bèsties que potser també poden ser una oportunitat. L'altre dia a la jornada formativa que vàrem fer a Tortosa va sorgir un tema apassionant: l'energia deixa de ser un material expropiable. Això és un canvi de xip molt bèstia. Resulta que el cel de Porrera és de Porrera. L'aire i el sol són de tots.

—D'aquestes jornades formatives, ahir també en vàreu fer una a Girona sobre seguretat i relacions internacionals. Ara quantes en falten?

—Encara ens falta tractar cinc temes més, el d'organització territorial a Sabadell, el dels drets que es farà a Tarragona, el del règim econòmic a Lleida, el d'organització política a Manresa i els elements constituents, que és l'últim i es farà a Barcelona. En aquestes jornades formatives els ponents fan unes exposicions molt bones, però els participants les enriqueixen molt amb preguntes, propostes i provocacions. La veritat és que la gent té molta, molta preparació. Per participar-hi t'hi has d'inscriure per internet o presencialment.

ALBERT SALAMÉ

—Després de les jornades formatives s'iniciarà una nova fase, que no serà només presencial. Hi podrà participar tothom?

—En aquesta fase que començarà el novembre s'hi podrà participar de tres maneres diferents. Una serà a través de les associacions que han mobilitzat les enteses comarcals que són les que convoquen i les que han fet aquesta feina prèvia. I aquí hi podrà haver una participació sobre àmbits concrets o bé generalista. Perquè m'entenguis, per exemple el Patronat de la processó de Verges pot agafar quatre taules i pot promoure una participació generalista perquè la gent opini. Al mateix temps, els col·legis d'advocats, que estan participant molt en el debat, en poden organitzar una per gent que només vulgui opinar sobre temes jurídics. Hi haurà una altra manera molt important de participar i que donarà molta transversalitat, que és per a la gent que no es vulgui sentir condicionada. S'ho podran muntar des de casa, fent grups de tres o quatre persones. Podrà ser una família, un grup d'amics. ... Aquesta fase acabarà entre març i abril i a partir d'aquí ja hi hauria el Fòrum.

—Per fer això necessitareu una bona estructura informàtica.

—Si, hi haurà una estructura informàtica potent, que facilitarà la traçabilitat i la transparència. Això ens permetrà sistematitzar les respostes informàticament.

—Us la prohibiran

—La protegirem

—Si al final no hi haurà una constitució, que hi haurà?

—No volem ni podem fer una constitució. El que volem és que, amb l'emperament que la gent té, fer un mapa de carreteres molt explícit del que la majoria d'aquest país voldria. I que aquest mapa serveixi per a qualsevol opció política, l'independentisme i el sobiranisme també, que honestament vulgui fer una feina de transformació. Jo no sé si aquest país està a punt per fer

una aturada de país que ho faci trontollar tot, però per fer això sí que et puc dir que està preparat.

—Tal com ho esteu desenvolupant, amb aquest treball de base a partir de les vuitanta preguntes, pot acabar sortint una feina amb molt de gruix, però també el debat constituent pot esdevenir un moviment amb una gran capacitat mobilitzadora per la quantitat de gent que hi pugui participar?

—És molt important dir-li a l'estat espanyol en un moment que es pensa que ens està guanyant: ei! Estem fent un procés constituent. Aquest missatge de què estem decidint i pensant el nostre futur també s'ha d'enviar a Europa. És un missatge d'una fortalesa bestial. Pel que deies d'això de la capacitat mobilitzadora del projecte és cert. La gent que treballa habitualment en aquest món sap que en cap cas, ni tenint l'estat a favor, ni amb campanyes molt grans, s'ha arribat al 2% de participació. Doncs mira, si aquest projecte surt bé, potser podem superar aquest xifra i això també voldrà dir moltes coses.

—La vostra persistència i coherència són impactants.

—Mira, a això no li pots donar importància, per mi és estar tranquil amb mi mateix. La gent dóna una pàtina d'heroïtat a la coherència, quan en realitat és un egoisme. Jo vinc d'uns temps molt difícils, fill d'una família molt dretana, que de cop i volta arriba a Barcelona i descobreix un altre món, homosexual i antifranquista, gràcies als Setze Jutges primer, gràcies a les lluites obreres després. La gent es pensava que jo els feia un favor i resulta que me'l fotien a mi. Recordo molt la gent de la Motor Ibèrica. M'educaven. Era un nen fill de la burgesia de l'Empordà. I arribes allà i veus la gent que passa gana per haver reivindicat els seus drets. No hi ha cap mena d'heroïtat ni mèrit. Jo vaig dir què vaig voler perquè la gent m'ho va permetre. Fins i tot quan els cantants havien d'anar plegant, jo vaig poder ser lliure perquè la gent em venia a veure. ■

Crec que el millor al·legat dels últims dies hauria estat aixecar-se i anar-se'n

La gent dóna una pàtina d'heroïtat a la coherència, quan en realitat és un egoisme

Els contractes socials de Colau amb Florentino i Sacyr: 140 milions des del 2015

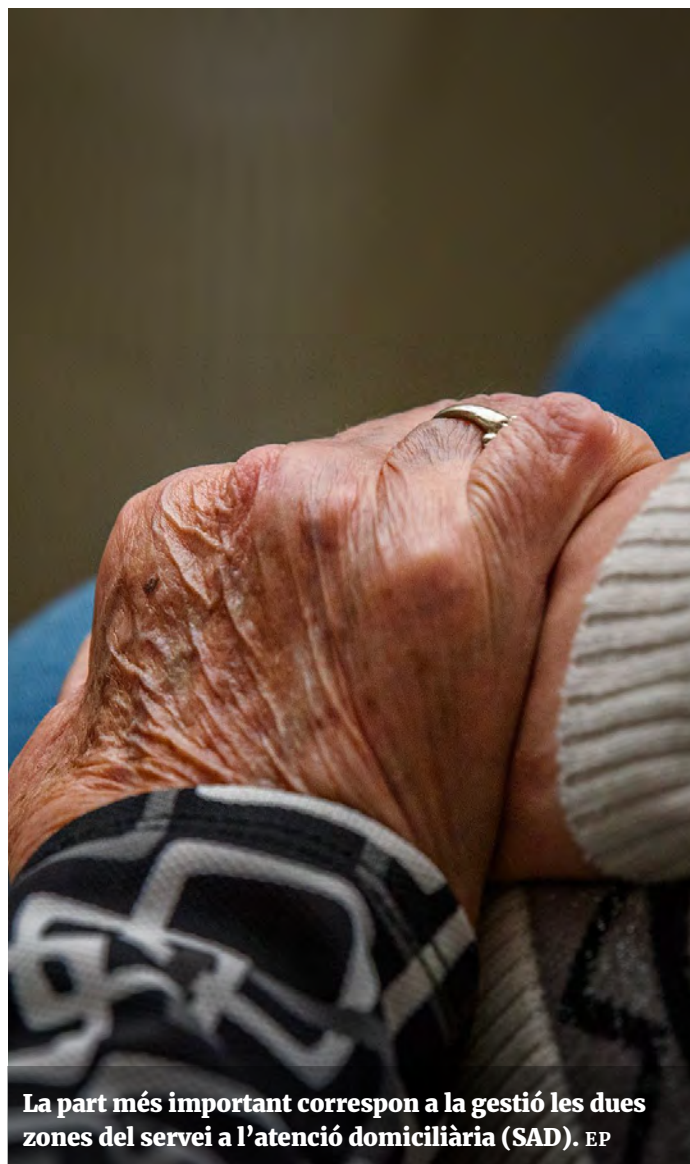
Contractes Ajuntaments com el de Sabadell, Granollers, Mataró o també Viladecans els han adjudicat serveis d'atenció domiciliària aquests últims anys

ODEI A.-ETXEARTE

Accent Social i Sacyr han anat guanyant terreny en la gestió de serveis a les persones de tot Catalunya aquests últims anys. D'ençà del 2015 l'Ajuntament de Barcelona els ha adjudicat i prorrogat contractes socials d'una quantia de 140 milions d'euros, pel cap baix. La part més important correspon a la gestió les dues zones del servei a l'atenció domiciliària (SAD) que van ser adjudicades el 2016 i que s'han anat renovant fins a enguany, però el grup de Florentino Pérez i la gran constructora presidida per Manuel Manrique també hi fan negoci amb residències de gent gran i centres d'acollida de persones en perill d'exclusió. Més enllà de Barcelona, són molts els ajuntaments que han externalitzat serveis socials a aquestes dues empreses, que han anat desplaçant entitats

sense ànim de lucre per haver obtingut millors puntuacions als concursos públics.

Segons dades del Registre Públic de Contractes obtingudes per VilaWeb mitjançant una petició a la Generalitat en aplicació de la llei de la Transparència i més peticions específiques a ajuntaments, durant aquest període també han contractat Accent Social i Sacyr batllies com ara les de Sabadell, Granollers, Mataró, Viladecans, Esplugues de Llobregat i Barberà del Vallès. Els serveis de més quantia gestionats pels dos grans grups sempre corresponen al servei d'atenció domiciliària, en un context d'envelliment progressiu de la població. Tot plegat, mentre el parlament ultima la nova **lleï de contractes de serveis a les persones**, impulsada pel govern amb l'argument de prioritzar els criteris de qualitat en les adjudicacions per damunt del preu, i que ha topat amb l'oposició d'organitzacions i

La part més important correspon a la gestió les dues zones del servei a l'atenció domiciliària (SAD). EP

Accent Social i Sacyr han anat guanyant terreny en la gestió de serveis a les persones de tot Catalunya aquests últims anys

sindicats com ara la Intersindical Alternativa de Catalunya, la Fapac (la federació d'Ampa més gran de Catalunya), Marela Blanca, COS, CGT o la Intersindical-CSC. Els detractors de la norma, que han rebatejat per Llei Aragonès, no creuen que aturi la gestió de serveis públics de les grans mercantils i denuncien que és, en canvi, un intent d'externalitzar més serveis.

La Generalitat reconeix serveis per 400.000 euros

Els ens locals principalment adjudiquen a Accent Social

D'ençà del 2015 l'Ajuntament de Barcelona els ha adjudicat i prorrogat contractes socials d'una quantia de 140 milions d'euros, pel cap baix. ACN

El del SAD és el segon contracte més important de l'ajuntament, només per darrere del de la neteja

(societat dependent del grup ACS, segregada de Clece) i Sacyr Social (Valoriza), mentre que la Generalitat només reconeix haver-hi fet contractes de serveis a les persones per un valor de 406.867 euros d'ençà del 2015. El cas de Barcelona, per volum de població i de pressupost, és paradigmàtic per a avaluar com els grups de grans constructores, que fa anys que van veure un forat en el negoci de la gestió dels serveis a les persones, es lucren amb l'externalització, tot i que Ada Colau va incloure **clàusules tècniques i socials en els contractes públics** per provar de millorar les condicions de les prestacions. L'Ajuntament de Barcelona va obrir un procés encara inacabat per a recu- perar una part de la gestió

pública del SAD i avançar cap a un model públic-privat, una vegada constatat que la municipalització era inviable. Segons dades obtingudes d'una sol·licitud d'informació pública a l'Ajuntament de Barcelona d'acord també amb la llei de la Transparència, les dues empreses multimilionàries han signat vuit contractes de serveis a les persones d'ençà del 2015, quan van guanyar els concursos públics corresponents, que després majoritàriament han estat prorrogats i modificats anualment per a ajustar-los al creixement de població a qui es presta el servei.

Els contractes socials de Barcelona

A Barcelona, entre el 2015 i enguany, Accent Social

(l'antiga Clece) ha guanyat contractes de serveis a les persones per un valor de més de 70 milions d'euros, una quantitat similar a la de Sacyr. VilaWeb va sol·licitar al consistori les dades d'adjudicacions socials durant aquest període a aquestes empreses i corporacions mare (com ACS en el cas d'Accent Social) per a serveis a les persones (tècnicament anomenats CPV) en el procés de la nova regulació al parlament amb l'anomenada Llei Aragonès. Segons l'ajuntament, aquests serveis els presten l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (que només va fer un contracte menor amb Clece el 2017) i l'Institut Municipal de Serveis Socials, que va adjudicar més de 338 milions en serveis, dels quals 71,8 milions van anar a parar a Accent Social i Sacyr. És a dir, un 21% del total. Però aquesta quantitat només té present la xifra d'adjudicació dels contractes inicials, sense comptar les pròrrogues anuals ni les modificacions dels contractes. Afegint-hi les actualitzacions, **publicades al web de transparència de l'ajuntament**, la xifra dels contractes amb aquestes dues grans mercantils arriba a 140 milions, segons càlculs de VilaWeb. El còmput final no inclou la renovació per a enguany de la gestió de la zona 4 del SAD, a càrrec d'Accent Social, i que l'ajuntament encara no ha fet pública perquè en tramita la renovació, segons fonts del consistori.

El del SAD és el segon contracte més important de l'ajuntament, només per darrere del de la neteja. Ocupa uns 5.400 professionals que

donen servei a uns 24.000 veïns. Tot i que Barcelona en Comú es va presentar a les eleccions del 2015 amb la promesa de municipalitzar el SAD, el 2016 va adjudicar la meitat de les zones en què es distribueix la ciutat a aquestes empreses, atès que objectivament reunien les millors condicions al concurs públic i van desbancar l'Associació Benestar i Desenvolupament. De llavors ençà, Sacyr Social gestiona la zona 2 del servei d'atenció domiciliària i Accent Social la 4. L'aleshores tinent de batllia de Drets Socials, Laia Ortiz, va reconèixer fa dos anys la impossibilitat de gestionar directament el servei, però després va em-

prendre una reforma del SAD que el nou govern de Colau ha heretat i que es basa en la creació de les anomenades superilles socials per a millorar les condicions del servei, que es van començar a desenvolupar a partir de proves pilot. Abans de les últimes municipals, a més, el govern va fer un primer pas per a intentar que un màxim del 10% part del SAD passés a ser de gestió directa, abans de la pròxima adjudicació per al 2020.

La xifra global dels contractes de Barcelona amb Accent Social i Sacyr també inclou la gestió de centres com ara de residències. L'abril passat, l'ajuntament va ad-

judicar a Sacyr Social la gestió de la residència Fort Pienc per 6,7 milions. Ja fa dos anys que Accent Social també gestiona l'equipament integral Meridiana, que atén i acull persones en perill d'exclusió, amb un contracte de 5,6 milions. El 2016 va començar a gestionar el lot d'habitatges de serveis per a gent gran de Can Travi, Camí Antic de València i Pere IV, que són gairebé un milió d'euros cada dos anys i fa un any un altre lot similar corresponent als habitatges de Bronze Coure, Urrutia i Quatre Camins. Igualment administra la residència assistida per a gent gran Josep Miracle, amb un contracte de 2,6 milions.

D'enriquir-se amb el totxo als col·lectius vulnerables

Accent Social i Sacyr són grans empreses que s'han beneficiat de l'externalització de serveis socials. Hi van trobar una nova àrea de negoci a mesura que baixava la rendibilitat del mercat del totxo. La irrupció d'aquestes grans empreses i de més de mercantils al sector ha desplaçat entitats del Tercer Sector Social que prestaven els serveis, atès que solen oferir millors ofertes econòmiques als concursos públics, tot i que han rebut crítiques per les precàries condicions laborals dels treballadors i l'empitjorament de la qualitat dels serveis per les condicions humanes i materials amb què es presten. Les treballadores d'Accent Social han estat especialment actives en la denúncia de la precarietat.

Segons **un informe de l'any passat** encarregat per La Confederació (l'organització empresarial que representa entitats no lucratives que presten serveis d'atenció a les persones) que analitzava la contractació als municipis de Badalona, Barcelona, Girona, l'Hospitalet de Llobregat, Lleida, Sabadell, Tarragona i Terrassa, el 2017 les empreses mercantils van aconseguir un 51,43% dels expedients formalitzats, contra el 42,14% de les entitats del Tercer Sector Social. En el cas de Barcelona, en van aconseguir el 57,83% i el tercer sector el 36,14%. L'estudi també va concloure que les millores progressives de les condicions socials introduïdes a la contractació i que en principi havien d'afavorir les entitats socials, a la pràctica

La xifra global dels contractes de Barcelona amb Accent Social i Sacyr també inclou la gestió de centres com ara de residències

El grup de Florentino Pérez hi fa negoci amb residències de gent gran i centres d'acollida de persones en perill d'exclusió. ALBERT SALAMÉ

Les millores progressives introduïdes a la contractació a la pràctica no han impedit que les empreses guanyin igualment els concursos perquè tenen més capacitat d'adaptació que no pas les entitats sense ànim de lucre

Sacyr i Accent Social han aconseguit contractacions arreu de Catalunya

no han impedit que les empreses guanyin igualment els concursos perquè tenen més capacitat d'adaptació que no pas les entitats sense ànim de lucre, que majoritàriament són associacions, cooperatives d'iniciativa social i fundacions.

Un negoci quantió

Sacyr i Accent Social han aconseguit contractacions arreu de Catalunya. L'Ajuntament de Sabadell ha tornat a adjudicar el SAD a Accent Social per a enguany i l'any vinent per 5,4 milions d'euros. L'empresa, segregada de Clece, es va adaptar perfectament a les noves condicions del concurs, que valorava els incentius per a limitar l'absentisme laboral i un increment salarial del 8% al preu de les treballadores, com també que cap sou brut baixés de 15.000 euros l'any; un mínim que va sorgir d'un acord entre els batlles de la comarca. A Sabadell feia anys que la gestió dels serveis a la dependència generava polseguera política després d'haver adjudicat i renovat el servei, l'ajuntament, entre el 2012 i el 2016 a Clece, enmig de denúncies reiterades per les condicions laborals de les treballadores, atès que el concurs donava més punts a l'oferta del millor preu que no pas als aspectes tècnics. Ja el 2015, Clece i Valoriza es van beneficiar d'adjudicacions del SAD a municipis com ara Granollers, Mataró, Barberà del Vallès, Viladecans, Esplugues de Llobregat, Premià de Mar, Sitges, Sant Adrià de Besòs, Cardedeu, Olesa de Montserrat, Esparreguera, Santpedor o Cervelló.

A banda la gestió dels serveis a la dependència i residències i centres socials, les grans mercantils també han guanyat terreny en l'educació. Clece gestiona llars d'infants, serveis educatius auxiliars i fa tasques d'acompanyament en el transport escolar. Segons que consta a [la seva pàgina web](#), a Catalunya en porta una dotzena en municipis com ara Santa Coloma de Gramenet, Sant Quirze del Vallès, Masnou, Sant Andreu de Llavaneres o Blanes.

Polèmica per la nova llei

Per frenar el negoci de les grans empreses i liquidar la preeminència del criteri del preu a les licitacions, afegint-hi variables de qualitat, el govern va impulsar la reforma de la llei. Però l'intent ha topat amb l'oposició d'una cinquantena de col·lectius que s'han agrupat en la plataforma 'Aturem la Llei Aragonès' i que denuncien que darrere hi ha un intent de privatitzar més serveis públics que fins ara no eren externalitzats, cosa que l'executiu nega. Aquesta plataforma, que es va presentar dimarts davant el Palau de la Generalitat, també denuncia que la nova llei estableix un marc jurídic idoni perquè siguin les empreses privades, com l'ACS de Florentino Pérez, qui gestionin i prestin els serveis públics que garanteixen els drets fonamentals, segons que va denunciar la portaveu Bàrbara Roch. La CUP i CatECP van demanar fa setmanes al govern que retirés la norma, que encara és en procés de redacció al parlament. ■

Festivals Terrassa Noves Tendències

Lletres Literanit a Palma

Exposicions Realisme holandès d'entreguerres a l'IVAM

VilaWeb { Paper >28-29/9/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

*El Teatre Lliure de Gràcia acull aquesta obra
de teatre comunitari fins al 13 d'octubre*

‘CÀSTING GIULIETTA’ O L'AMOR MÉS ENLLÀ DELS VUITANTA ANYS

'Handle with care', de Diana Gadish. TNT

TNT 2019: VIATGES I PERSPECTIVA DE GÈNERE A LA CAPITAL DE LA CREACIÓ CONTEMPORÀNIA

Festivals El festival Terrassa Noves Tendències es consolida com una cita obligatòria de les arts escèniques contemporànies

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana, la creació contemporània prendrà els carrers i sales de Terrassa durant el festival Terrassa Noves Tendències (TNT). Després de dotze anys, el festival es consolida com a referent per a la creació contemporània, les noves dramaturgies i el talent innovador. Del 26 al 28 de setembre s'exhibiran trenta propostes a la mostra, que ha esdevingut un planter d'artistes i un espai perquè creixin i expandeixin les seves creacions.

Els leitmotiv d'aquest TNT són els viatges i la perspectiva de gènere. Viatges col·lectius, viatges interiors o conseqüències de la massificació dels viatges són algunes de les propostes entorn d'aquest tema que durà damunt l'escenari obres com *Gentry*, de la companyia catalana Mos Maiorum, *Le grand Tour*, d'Onírica Mecànica, i *Par les temps qui courent...*, dels francesos Carabosse.

Pel que fa a la perspectiva de gènere, la voluntat del TNT és de mostrar activitats de la vida quotidiana des d'un punt de vista feminista i tractar temes com la cosificació de la dona, la idea de bellesa, el plaer o l'explotació laboral. Ho faran

'360 grams', d'Ada Vilaró. TNT

Com a novetat, s'han programat més espectacles de carrer i gratuïts que mai, entre els quals destaquen 'Perculights!', de les banda de percussió Brincadeira i la companyia d'arts escèniques Bàcum

amb obres com *Pla-dur*, del col·lectiu Atzur, una obra que tracta qüestions com la massificació turística de les ciutats mediterrànies i la precarietat amb la història de l'explotació d'una dona que neteja pisos turístics. Un dels espectacles més destacats del festival és *360 grams*, d'Ada Vilaró. Una coproducció del TNT que tracta, des d'un punt de vista vital i generós, l'experiència de tenir càncer de mama i patir una mastectomia. Una obra que parla sobre la bellesa diferent, la bellesa política que desafia els estereotips. També desafien els estereotips de la sexualitat i la corporalitat les obres *Unheimlich*, d'Irene Vicente i la companyia Pelipolaca, i *Catalina*, d'Iniciativa Sexual Femenina.

Un dels principals objectius del TNT és donar suport a la creació contemporània

del país i apostar per la creativitat, la innovació i les noves tendències. Una de les maneres que té de fer-ho és coproduir espectacles. Enguany, s'hi podran veure cinc coproduccions: l'esmentada *360 grams*, d'Ada Vilaró; *Schumann amateur*, de Rubén Ramos Nogueira, que reflexiona sobre l'amor, la bogeria i el paper de la dona en la història de l'art per mitjà de la parella de músics del Romanticisme Robert i Clara Schumann; *Suicide Notes*, de Marc Caellas i David G. Torres; *Cobalto*, de Laila Tafur i Alba Rihe; i *Protocolos de acción frente a lo desconocido*, de la Fundación Agrupación Colectiva, un diàleg entre sexe i religió.

Per als més menuts, tornarà el TNT Kids, amb una programació de quatre espectacles per a tota la família: *Un tea-*

tre al jardí, de la companyia Minimons; *Handle with care*, de Diana Gadish; *EZ Sub*, de Joao Pinto i Kandengue Arts; i *Playscape Deluxe*, dels belgues Cathy Bertel i Den Draad.

Com a novetat, s'han programat més espectacles de carrer i gratuïts que mai, entre els quals destaquen *Perculights!*, de les banda de percussió Brincadeira i la companyia d'arts escèniques Bàcum; *Saunterer*, de la companyia Colectivo Ameno, una performance itinerant basada en el caminar com a acte de resistència; *Davaiii*, de D&A, on se citen un llançador de ganivets i un violoncel·lista; i *#MoneyForFree*, de John Fisherman, una reflexió sobre el culte als diners de la nostra societat, entre més. ■

‘Càsting Giulietta’, fotografia d’assaig. JUAN LEMUS

‘CÀSTING GIULIETTA’ O L’AMOR MÉS ENLLÀ DELS VUITANTA ANYS

Teatre El Teatre Lliure de Gràcia acull aquesta obra de teatre comunitari fins al 13 d’octubre

REDACCIÓ

Set dones de més de vuitanta anys es presenten a un càsting per a fer de Julieta en una producció del clàssic de Shakespeare. A la pregunta ‘què és per a tu, l’amor?’, cadascuna d’elles respon segons la seva experiència i memòria. D’aquesta manera, l’espectacle *Càsting Giulietta*, que es pot veure al Teatre Lliure de Gràcia fins al 13 d’octubre, aborda diferents tipus d’amor més enllà de la parella, com l’amor als fills, als pares, als amics, als animals i, fins i tot, a una mateixa.

L’obra, dirigida pel director del Lliure, Juan Carlos Martel Bayod, i escrita per Marc Artigau, és una coproducció del

festival Grec, on es va estrenar al juliol. És la segona obra de teatre comunitari que dirigeix Martel Bayod, després de *Sis personatges – homenatge a Tomás Giner*, feta amb persones sense sostre. En aquest cas, el col·lectiu que es posa damunt l’escenari és la gent gran; concretament, dones de més de vuitanta anys que no són actrius professionals que no havien trepitjat mai un escenari.

L’objectiu: explicar l’amor amb testimonis que, mitjançant les seves experiències, construeixen i destrueixen els mites de l’amor. Es tracta de posar en joc la definició d’amor que hi ha en l’imaginari col·lectiu i que condiciona les maneres d’entendre i posar en pràctica les relacions sentimentals. El punt de partida és la història romàntica

per antonomàsia, *Romeu i Julieta*, que servirà per a debatre a favor i en contra de l’amor romàntic.

Les actrius sèniors són: Rosó Amades, Genoveva Garriga, Maria Dolores López, Mariona Mayolas, Alícia Pueyo, Maria Salvador i Paquita Soler. Les actrius que interpreten les direccions d’aquest càsting tan particular són Àurea Márquez i Clara Manyós.

Durant els assaigs de l’obra, el fotògraf Juan Lemus, vinculat a la Fundació Arrels, va retratar les protagonistes de l’espectacle. El resultat són dues exposicions que es podran veure al vestíbul i al bar del teatre: *Making of* (vestíbul, fins al 13 d’octubre) i *Le mani parlano. Homenatge a la seqüència fotogràfica de Nino Migliori* (bar, fins al 3 de novembre).

L'IVAM RECUPERA EL REALISME HOLANDÈS D'ENTREGUERRES

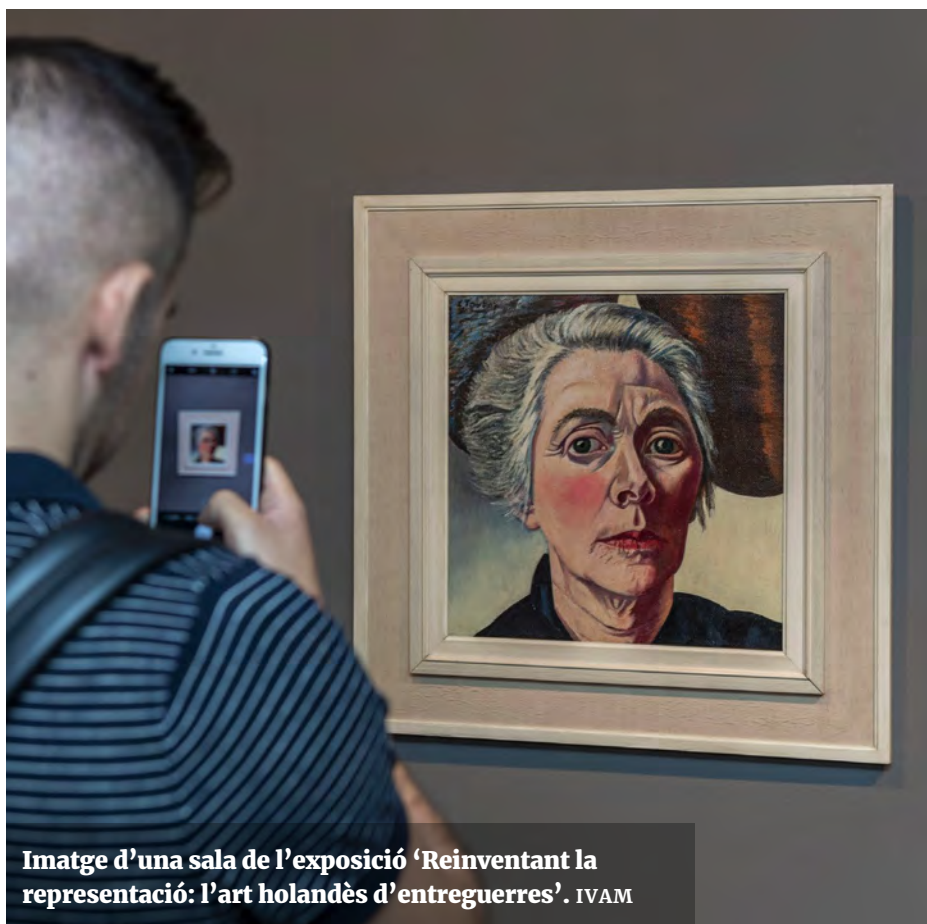
Exposicions L'exposició 'Reinventant la representació: l'art holandès d'entreguerres' reuneix 28 obres cedides pel Kunstmuseum de l'Haia

REDACCIÓ

Entre les primeres avantguardes del tombant de segle que van experimentar amb la formalitat i l'art abstracte que va esdevenir hegemònic després de la Segona Guerra Mundial, hi ha un corrent que va quedar eclipsat, ignorat i fins i tot 'condemnat' pels moviments que el precediren i succeïren: el realisme holandès d'entreguerres. Ara l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) ha recuperat aquest corrent i el destaca amb l'exposició 'Reinventant la representació: l'art holandès d'entreguerres', que es podrà visitar fins al 19 de gener.

És una col·lecció de vint-i-vuit obres fetes entre el 1920 i el 1940 i cedides pel Kunstmuseum Den Haag de l'Haia i que manté una estreta relació amb la mostra 'Temps convulsos. Històries i microhistòries en la col·lecció de l'IVAM', que es pot visitar des del febrer passat. Són dues mostres que exhibeixen l'esperit d'una època i d'uns anys turbulents tant políticament com socialment i econòmicament.

'Reinventant la representació' compta amb obres dels pintors holandesos Charley Toorop i Pyke Koch, representants del realisme màgic holandès en els seus retrats, 'amb una mirada profunda que desxifra sentiments i angonya vital', com explica el comissari de l'exposició, Josep Salvador. Aquest corrent poc conegut va sorgir en el període d'entreguerres

Imatge d'una sala de l'exposició 'Reinventant la representació: l'art holandès d'entreguerres'. IVAM

i va abandonar els llenguatges avantguardistes per desenvolupar el poder revelador de la pintura amb una càrrega humana i existencial: aquests artistes tenien la intenció de tornar a 'humanitzar' l'art. És un corrent realista no pas naturalista sinó psicològic, que opta per mostrar una visió personal, íntima i sociopolítica de l'època. Aquest retrat el fan els artistes mitjançant, entre altres

coses, la representació de les classes desfavorides amb una mirada respectuosa sobre aquests col·lectius.

Per contextualitzar l'exposició, l'IVAM completa la mostra amb obres del fons museístic de Mack Beckmann i Otto Dix, antics expressionistes que van obrir el camí a la nova objectivitat, i també de l'ex-dadaïsta George Grosz.

Cartell de Literanit, inspirat en el personatge del Petit Príncep. IFBM

LITERANIT 2019: PALMA CELEBRA LES LLETRES EN UNA NIT PLENA

Festivals És promogut per la Institució Francesc de Borja Moll, amb l'objectiu de fomentar la lectura

REDACCIÓ

Una nit plena de literatura: conferències, presentacions, rondalles, glosadors, teatre, poesia... Aquesta és la proposta de la primera Literanit de Palma. Una nit, la del 28 de setembre, per a celebrar la lectura i les lletres d'una manera lúdica i distesa. La iniciativa, promoguda per la Institució Francesc de Borja Moll, compta amb un reguitzell d'activitats i un protagonista singular: el Petit Príncep.

Per a commemorar els setanta-cinc anys de la mort d'Antoine de Saint-Exupéry, es farà una lectura continuada i multilingüe d'*El Petit Príncep*; serà a la plaça d'Espanya i començarà a les 19.30.

El llibre de Saint-Exupéry és el segon més traduït de la història, amb versions en més de 250 idiomes. Per això els organitzadors han volgut mostrar aquesta riquesa de cultures amb la lectura del llibre en diversos idiomes.

Però la Literanit començarà abans, a les 18.00 a la plaça d'Espanya, amb el rondallaire Víctor Uwagba, que narra en català tot de contes, rondalles i faules africanes. El pregó que servirà d'arrencada del gruix de la programació nocturna del festival anirà a càrrec de Sebastià Portell. Serà a les set del vespre a la mateixa plaça.

Entre les activitats més destacades, hi ha el microteatre literari improvisat de la companyia Fàbrica de Monstruos que es farà de 19.00 a 21.00 a les línies

de l'EMT. També hi haurà un aplec de traductors, el concert poètic de Glòria Júlia Estelrich, la presentació del llibre *Sexe i cultura a Mallorca*, de Gabriel Janer Manila, i l'actuació de la glosadora Maribel Servera, entre més. Per a posar-hi un toc musical, es faran dos concerts acústics, de Biel Font i Damià Rotger, i també el concert de poemes cantats de Joan Manel Vadell.

La idea del festival és de crear un circuit literari amb activitats paral·leles, tot inspirant-se en iniciatives dedicades a les arts plàstiques, com ara la Nit dels Museus i la Nit de l'Art, però fent de la literatura l'eix vertebrador. La intenció dels organitzadors és que la Literanit es consolidi i esdevingui una cita de referència literària anual.

LES VIII JORNADES DEL CÒMIC SE CENTREN EN L'OBRA DELS AUTORS VALENCIANS

Fires Del 27 al 29 de setembre, s'hi faran un reguitzell d'activitats relacionades amb la novel·la gràfica

El cartell d'enguany l'ha fet l'artista Natacha Bustos, que l'any passat va ser una de les convidades de les jornades. És coneguda per la novel·la gràfica 'Chernóbil. La zona'; i també per la feina en sèries de Marvel com ara 'Moon Girl & Devil Dinosaur' o 'Spider-Woman'. jcv

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana es faran al Centre Cultural la Nau de la Universitat de València un seguit d'activitats i exposicions relacionades amb el món de la novel·la gràfica, dins les VIII Jornades del Còmic de València. Un dels elements centrals serà l'exposició 'Àvies, inventores i vampires', que presenta l'obra de tres autors valencians tot mostrant la realitat i actualitat del còmic valencià.

Una de les novetats d'enguany és que a l'organització s'hi han afegit l'Aula del Còmic de la Universitat de València i la Càtedra d'Estudis del Còmic Fundació SM - Universitat de València. D'aquesta manera, es volen potenciar les activitats i el programa, que pretén convertir la divulgació d'aquest art en una celebració festiva amb un gran nombre d'editorials, llibreries i, sobretot, autors de còmic.

L'exposició 'Àvies, inventores i vampires' se centra en l'obra de tres autors de còmic valencians: Ana Penyas (València, 1987), que presenta els originals de l'obra guardonada *Estamos todas bien*; Àngel Muñoz (Quart de Poblet, 1978), dibuixant d'*Objetivo Hedy Lamarr*, novel·la gràfica de què presentarà alguns dibuixos originals; i Juanjo Cuerda (Quart de Poblet, 1978), humorista gràfic de la revista *El Jueves*, que presentarà el procés creatiu del còmic infantil *Cecilia Van Helsing. La dieta del vampir*.

Durant els tres dies de les jornades es faran un reguitzell d'activitats. Per exemple, col·loquis, trobades amb els autors convidats i conferències sobre temes diversos, com ara sobre la traducció en el còmic. També hi haurà tallers de *Dialoga 2* i *Equipo Tebeo* adreçats als més menuts. A més, els responsables del festival *Tenderete* faran un taller de creació de *fanzine* i ensenyaran quin és el procés de creació d'aquest tipus de publicació amateur. Entre els autors convidats hi ha Manel Fontdevila, Juanjo Cuerda, Borja González, Núria Tamarit, MacDiego, Xulia Vicente, Juanfer Briones, Soy Cardo, Paco Zarco i Fran Mengual.

La banda sonora de la sèrie 'Fleabag' és composta per Isobel Waller-Bridge, convidada internacional del festival Serielizados. AP

SERIELIZADOS FEST ESTRENA MÉS DE VINT SÈRIES INÈDITES AL PAÍS

Festivals El CCCB serà l'espai principal del festival de sèries, que homenatjarà 'Plats bruts'

REDACCIÓ

Per als amants de les sèries de televisió, el festival Serielizados Fest s'ha convertit en una cita obligatòria al calendari. Enguany, del 25 al 29 de setembre al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, es farà per sisè any aquest certamen, en què s'estrenaran més de vint sèries inèdites als Països Catalans.

Un dels actes més destacats del festival serà l'homenatge a la coneguda sèrie *Plats bruts*, que enguany fa vint anys. Per commemorar-ho, es farà una sessió oberta al públic amb els actors Joel Joan, Mònica Glaenzel i Lluís Villanueva i amb els guionistes Sergi Pompermayer

i Mercè Sarrias que parlaran de l'èxit de la sèrie i explicaran què va significar per a ells, personalment. A més, també es projectarà un capítol de la sèrie, considerat el millor d'acord amb una votació popular. L'homenatge a *Plats bruts* es farà el divendres 27 a les 22.00 al vestíbul del CCCB.

També es farà una sessió especial dedicada a la sèrie de Netflix *La casa de papel*, en què quatre dels principals muntadors de la sèrie explicaran els trucs que fan servir per dissenyar un atracament a la ficció.

Enguany al Serielizados Fest s'hi estrenaran més sèries que cap altre any. S'hi espera amb deler l'estrena internacional de la sèrie xilena *La Jauría*, inspirada en el cas de la Manada. També

s'hi estrenarà el film musical que tanca la sèrie *Transparent*, la segona temporada de *Les molèsties*, de Roger Coma, les noruegues *Match* i *Twin* i la cinquena temporada d'*Inside n. 9*, entre moltes més.

Quant a conferències, la més destacada és una doble sessió amb convidats de luxe: Jeppe Gjervig Gram, autor de l'acclamada *Borgen*, i Isobel Waller-Bridge, compositora de bandes sonores, com ara la de *Fleabag* i la de *Black Mirror*. Gjervig parlarà sobre ficció i política i revelarà alguns secrets de *Borgen*, de la qual va escriure tots els capítols. Waller-Bridge explicarà la importància del component musical, no tan sols a l'àmbit audiovisual, sinó també a la cultura contemporània. Aquesta doble sessió es farà el dissabte 28 a les 17.00 al vestíbul del CCCB.

Karra Elejalde és Miguel de Unamuno al film
'Mientras dure la guerra'. ACN

ALEJANDRO AMENÁBAR RETRATA ELS ÚLTIMS MESOS DE VIDA DE MIGUEL DE UNAMUNO

Miguel de Unamuno pren vida a la gran pantalla de la mà d'Alejandro Amenábar al film *Mientras dure la guerra*. Aquesta setmana també s'estrena *Hous3*, una producció catalana de ciència-ficció que explora els límits d'internet i Sylvester Stallone torna als cinemes amb *Rambo: Last Blood*. També s'estrenen el drama xinès *Hasta siempre, hijo mío* i la comèdia *El papel de sus vidas*. En català, els més menuts podran veure les barrabassades de la petita Basia al film que duu el seu nom.

Mientras dure la guerra

—
Direcció: Alejandro Amenábar. Intèrprets: Nathalie Poza, Patricia López Arnaiz, Inma Cuevas, Mireia Rey; Karra Elejalde, Eduard Fernández, Santi Prego, Luis Bermejo, Tito Valverde. Gènere: Drama.

—
Estiu de 1936. El filòsof, poeta i escriptor Miguel de Unamuno va canviant la visió de la insurrecció militar.

Hous3

Direcció: Manolo Manguia Intèrprets: Míriam Tortosa, Anna Bertran, Diana Roig, Mariona Tena; Rubèn Serrano, Roc Esquius, Bernat Mestre, Víctor Gómez. Gènere: Ciència-ficció.

Un grup d'amics informàtics es troba per sopar després de cinc anys sense haver-se vist. Un d'ells confessa que ha descriptat un dels arxius més secrets d'internet i els ensenya una aplicació de realitat augmentada que hi ha trobat dins. Quan intenten manipular-la sorgeixen conflictes amb conseqüències inesperades.

Rambo: Last Blood

Direcció: Adrian Grunberg. Intèrprets: Paz Vega, Yvette Monreal, Sheila Shah, Jessica Madsen; Sylvester Stallone, Óscar Jaenada, Louis Mandylor, Joaquín Cosío, Sergio Peris-Mencheta. Gènere: Acció.

El film indaga el passat de Rambo durant la seva última missió, quan desapareix la seva neboda i decideix d'anar-la a buscar.

Di jiu tian chang

Hasta siempre, hijo mío

Direcció: Xiaoshuai Wang. Intèrprets: Liya Ai, Zi Qi, Mei Yong; Jiang Du, Zhao-Yan Guo-Zhang, Jinjing Li, Jingchun Wang, Roy Wang. Gènere: Drama.

Retrat dels grans canvis socials i econòmics que han sacsejat la Xina des dels vuitanta amb un matrimoni que ha viscut episodis tràgics com la mort del seu fill.

Gorz comparteix amb el lector, en un to quasi de confidència, les seves reflexions sobre l'escriptura, la llengua, el treball, l'ecologia, i sobre tantes altres coses

Mia Tarradas

'CARTA A D. HISTÒRIA D'UN AMOR' D'ANDRÉ GORZ

Us oferim un article sobre l'obra a càrrec de la traductora, Mia Tarradas, i us n'avancem un fragment · El llibre és publicat per Edicions de 1984

COBERTA DEL LLIBRE
'CARTA A D. HISTÒRIA D'UN AMOR',
D'ANDRÉ GORZ.

MIA TARRADAS

La *Carta a D.* és un text curt, diàfan, on André Gorz destil·la els fets més importants de la seva vida i, de retop, ens permet de copsar, des d'un punt de vista privilegiat (el d'un filòsof d'esquerres que oficia de periodista), l'efervescència dels moviments intel·lectuals i socials del París de la segona part del segle XX.

D. és Doreen Keir (per als francesos, i per al mateix Gorz, Dorine), la seva dona, però sobretot la persona que l'esperonà a qüestionar-se i a ser qui és, i sobretot, a escriure («'Estimar un escriptor és estimar que escrigui', deies. 'Escriu, doncs!'»). La *Carta a D.* va ser escrita a les acaballes de la seva vida, i com ell mateix explica en una de les darreres entrevistes que va fer France Culture a tots dos arran de la publicació d'aquest text, va ser escrit a raig, sense revisió, obeint a una pulsio, una necessitat vital –pocs mesos abans que decidissin de morir plegats.

[**Llegiu un fragment** de *Carta a D. Història d'un amor* (Edicions de 1984.)]

Dorine i André Gorz de joves, data indeterminada.

CEDIDA

En les poques fotografies que hi ha de la parella Gorz, sempre és Dorine qui mira directament cap a la càmera

Amb la *Carta a D.*, André Gorz vol que coneguem Dorine, deixar constància de la seva importància cabdal: «Per què hi ha tan poca presència teva en el que he escrit, quan la nostra unió ha estat el més important de la meua vida? [...] En realitat, no vaig acomplir la indagació profunda que m'havia proposat en escriure *El traïdor*. Encara em queden moltes qüestions per entendre i per aclarir. Necessito reconstituir la història del nostre amor per copsar-ne tot el sentit. És això el que ens ha permès de ser qui som, l'un per i per a l'altra. T'escric per comprendre el que he viscut, el que hem viscut junts.»

André Gorz, un i múltiple

És Gerhard Hirsch, el seu nom de naixement, que més tard esdevindrà Horst, quan el seu pare, un industrial jueu austríac, es va veure obligat a fer-se catòlic, motiu pel qual va canviar el cognom; és André Gorz, l'escriptor i filòsof deixe-

ble de Sartre (de qui es distanciarà més tard); és Michel Bosquet, pseudònim que fa servir per protegir-se en signar els articles polítics en plena guerra freda i el que utilitzarà, més tard, per als llibres d'ecologia política (*Écologie et politique*, 1975, i *Écologie et liberté*, 1977).

És un perquè de la coherència amb si mateix n'ha fet la batalla de la seva vida (un dels conceptes claus del seu pensament, dins el marc de la crítica a la creixent alienació laboral, és el de 'reapropiació de si mateix'). Però això passa pel qüestionament constant i, en conseqüència, al canvi, cosa que el duu de l'existencialisme i el marxisme dels primers anys a l'ecologia política i al moviment del decreixement durant els darrers anys de la seva vida.

Dorine mira la vida i la mort de cara

En les poques fotografies que hi ha de la parella Gorz, sempre és Dorine qui mira directament cap a la càmera,

cap a nosaltres. Amb aquesta mirada intel·ligent, plena de vida, aquesta murrieria, Dorine mira sempre endavant: «Vas fer front quasi alegrement a un any llarg de penes i treballs. Eres la roca damunt de la qual la nostra relació podia construir-se. [...] Eres tu mateixa en tot el que feies. L'estretor et donava ales. A mi, em feia deprimir. [...] En aquella època, no et vaig explicar mai el motiu del meu estat d'ànim ombrívol. N'hauria tingut vergonya. Admirava la teva seguretat, la teva confiança en el futur, la teva capacitat per retenir els moments de felicitat que s'oferien».

Des de bon principi, Gorz va quedar fascinat per la valentia de Dorine: «Estaves condemnada a ser forta perquè tot el teu univers era precari. Sempre he sentit la teva força i alhora la teva fragilitat subjacent. M'agradava la teva fragilitat continguda, admirava aquesta força fràgil.»

Dorine i André Gorz, amb la germana d'André. CEDIDA

La mateixa valentia per a plantar cara, amb elegància i contundència, als hipòcrites (inoblidable l'escena de l'única trobada entre Dorine i la mare de Gorz, gran dama burgesa que s'oposava al seu matrimoni) i als esnobs donadors de lliçons (al París intel·lectual de l'època no en faltaven), i si cal, i aquest cop la contrincant era terrible, a la mort:

«No havien detectat el teu càncer de l'endometri durant els exàmens anuals. Un cop el diagnòstic fet, la data de l'operació fixada, ens en vam anar durant vuit dies a la casa que tu havies concebut. Vaig gravar el teu nom a la pedra amb un burí. Aquesta casa era màgica. Tots els espais tenien una forma trapezoidal. Les finestres de l'habitació donaven a la cima dels arbres. La primera nit no vam dormir. Cadascú escoltava la respiració de l'altre. Llavors un rossinyol es va posar a cantar i un altre, més lluny, a respondre'l. Vam parlar molt poc. Jo passava el dia cavant i aixecava de tant en tant els ulls cap a la finestra de l'ha-

bitació. Tu t'hi estaves, immòbil, amb la mirada fixa en la llunyania. Estic segur que estaves treballant per amansir la mort i combatre-la sense por. Enmig del teu silenci, eres tan bonica i tan resoluta que no podia imaginar que poguessis renunciar a viure.»

Testament vital

A més, al llarg d'aquest text, Gorz comparteix amb el lector, en un to quasi de confidència, les seves reflexions sobre l'escriptura, la llengua, el treball, l'ecologia, i sobre tantes altres coses. La *Carta a D.* és un condensat de tot allò que aborda amb més profunditat en els seus assaigs, a la novel·la *Le traître* i el seu epíleg *Le vieillissement*, i als seus nombrosos articles. Un exquisit camí que ens permet entrar sense entrebancs al riquíssim món de l'obra de Gorz.

Per últim, la *Carta a D.* és un comiat, la literaturalització d'una mort anunciada que ningú, en el seu moment, no va saber llegir. Potser perquè la discreció

d'André i Dorine Gorz ho facilitava. Un *ben morir* que és la culminació del que ha estat una vida dedicada al *ben viure*, a l'enteresa moral.

Però que ningú es pensi que, per això, és un llibre trist: tot al contrari, és un text vital, és la narració emocionant, intel·ligent, tendra i amb bones dosis d'autoironia (Gorz sap molt bé riure's de si mateix) de dos éssers amos de les seves vides que decideixen d'unir-les.

«Érem l'un i l'altra els fills de la precarietat i del conflicte. Estàvem fets per protegir-nos-en mútuament. Necessitàvem crear plegats, l'un per a l'altra, el lloc al món que originalment ens havia estat negat. Però, per a això, calia que el nostre amor fos també un pacte de per vida.

Mai havia formulat tot això tan clarament. En el fons de mi, ho sabia. Sentia que tu ho sabies. Però el camí ha estat prou llarg perquè aquestes evidències viscudes s'obriessin pas en la meua manera de pensar i d'actuar.» ■

RAP AMB PATATES

Un plat senzill, que no embafa
ni cansa

Ingredients

(per a quatre persones)

- 8 talls de rap
- 4 patates grosses
- 1/4 de quilo de pèsols (quan és el temps)
- 4 cebes mitjanes
- 4 tomàquets
- 4 alls
- una mica de julivert
- sal, pebre negre i vermell
- aigua i oli d'oliva

NEUS CUSCÓ

En una cassola posem dos dits d'aigua amb els alls a trossets, les patates a trossos i les cebes també tallades. Ho fem bullir uns deu minuts a foc baix.

Hi afegim els pèsols, els talls de rap a rodanxes i els tomàquets sencers. Ho salpebrem i hi afegim un bon raig d'oli.

Ho fem bullir a foc lent uns deu minuts més, fins que el rap sigui cuit.

Aquesta recepta també es pot fer amb lluç o un altre tipus de peix blanc.

La Generalitat retira la pancarta en suport dels presos per la pressió dels tribunals

La vaga mundial pel clima arrenca amb manifestacions a Barcelona i Palma

Quatre detinguts en el desallotjament i enderrocament del Forn de Barraca

El judici contra la mesa del parlament i Mireia Boya per l'1-O es farà entre el 19 i el 22 de novembre

Els advocats de cinc independentistes empresonats ahir, preocupats per irregularitats i 'una situació estranya'